

MASARYKOVA UNIVERZITA

Závěrečná zpráva rozvojového projektu 2007
„Rozvoj systému sledování kvality na Masarykově univerzitě“

Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2005–2006 v praxi

MASARYKOVA UNIVERZITA

Závěrečná zpráva rozvojového projektu 2007
„Rozvoj systému sledování kvality na Masarykově univerzitě“

Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2005–2006 v praxi

Jaroslav Nekuda
Tomáš Sirovátka

Závěrečná zpráva rozvojového projektu 2007
„Rozvoj systému sledování kvality na Masarykově univerzitě“
Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity 2005–2006 v praxi

Jaroslav Nekuda
Tomáš Sirovátka

© Masarykova univerzita, 2008

Obsah

1. Úvod	4
2. Teoreticko-metodologická část studie	5
2.1 Situace na trhu práce a ve vysokoškolském vzdělávání v ČR na začátku třetího tisíciletí	5
2.2 Nezaměstnanost absolventů vysokých škol	8
2.3 Celkové zhodnocení a očekávané trendy	12
2.4 Cíl průzkumu a výzkumné otázky	12
3. Empirická část studie	13
3.1 Zaměstnaní absolventi MU	15
3.1.1 Jak si absolventi obstarali práci, kde působí a jak tyto skutečnosti hodnotí?	15
3.1.2 Výdělky a jejich hodnocení	22
3.1.3 Jak absolventi vidí svou aktuální situaci?	29
3.1.4 Uspokojení absolventů dílčími prvky práce	31
3.1.5 Pokus o kvantitativní syntetizaci výsledků v části „uplatnění absolventů“	34
3.2 Absolventi MU, kteří aktuálně nepracují	37
3.3 Zájem absolventů o práci v zahraničí	39
3.4 Společné hodnocení studia na Masarykově univerzitě	40
3.5 Celková spokojenost s MU a opakovaná volba vzdělávací dráhy	42
3.6 Speciální dovednosti zprostředkovávané výukou	43
3.7 Sebezařazení absolventů MU a vyhlídky na společenský vzestup	45
3.8 Demografická struktura absolventů MU	46
4. Závěr	50
5. Srovnávací tabulka hlavních hodnot za celou existenci „průzkumů uplatnění absolventů MU v praxi“ (1993–2006)	52
6. Příloha č. 1 Respondenti podle vystudovaných oborů	69

V roce 2007 realizovala Masarykova univerzita v rámci projektu „Rozvoj systému sledování kvality na Masarykově univerzitě“ již pošesté průzkum uplatnění vlastních absolventů, aktuálně mezi absolventy z let 2005–2006 v praxi. Poprvé se tak stalo v roce 1996, kdy byl realizován průzkum uplatnění absolventů z let 1993–1995.

Tabulka: Šetření byla realizována v následujících etapách

rok realizace šetření	absolventský ročník	návratnost dotazníků
r. 1996	1993–1995	47,3
r. 1997	1996	64,9
r. 2001	1997–2000	62,8
r. 2003	2001–2002	44,1
r. 2005	2003–2004	47,4
r. 2007	2005–2006	42,0

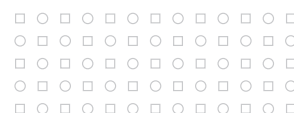
Celkově máme postupně zmapováno uplatnění absolventů MU od roku 1993 až do roku 2006, tzn. čtrnáct absolventských ročníků.

Získané výsledky měly vždy poměrně dobrou vypovídací schopnost a setkaly se s velice živým zájmem jak ze strany vedení Masarykovy univerzity, tak i jednotlivých fakult, odborné veřejnosti, médií a vlastních absolventů. Výsledky výzkumů také byly postupně vystavovány veřejnosti na stránkách Poradenského centra MU na internetu.

Výzkumný koncept, který byl zaveden již v prvním šetření, se ukázal jako životaschopný, a tak mohl být jen s malými změnami a zlepšeními užít i v šetřeních následujících, což dává možnost zajímavých srovnání. Byl také „vyvinut“ a užít koncept kvantifikace pojmu „uplatnění absolventů“, který umožňuje přímé mezifakultní komparace.

Jak uvidíme dále, je vypovídací schopnost letošního šetření o uplatnění absolventů MU z let 2005–2006 dobrá, a to nejen díky tomu, že se podařilo shromáždit **1 707** řádně vyplněných dotazníků a dosáhnout tak 42,0% návratnosti, ale též díky srovnání s výsledky předchozích šetření. V kombinaci s poznatky obsahově podobných šetření u tzv. „čerstvých absolventů“ (k dispozici jsou již poznatky v časové řadě 1994–2006) tak existuje již velmi solidní informační báze.

Dále jsou prezentována hlavní zjištění průzkumu uplatnění absolventů MU z let 2005–2006 a řešitelé tohoto úkolu by rádi věřili, že získané informace „dobře poslouží“ účelům, ke kterým byly pořízeny.

Teoreticko-metodologická část studie

2

2.1 SITUACE NA TRHU PRÁCE A VE VYSOKOŠKOLSKÉM VZDĚLÁVÁNÍ V ČR NA ZAČÁTKU TŘETÍHO TISÍCLETÍ

Rozvoj terciárního vzdělání je rozhodujícím zdrojem budoucí prosperity „vzdělanostních“ společností. Tento trend se postupně prosazuje také u nás, tak jak postupuje transformace k meritokratické společnosti. Oproti převládajícímu trendu v zemích EU i OECD však rozvoj terciárního vzdělávání v České republice probíhá na nižší úrovni počtů vysokoškolských studentů, byť jsme byli v posledních letech svědky významného zvýšení účasti v terciárním vzdělávání.

Stále existuje vysoký zájem mládeže o vysokoškolské vzdělání jako důsledek reflexe jeho významu v ekonomicky vyspělé části EU, stejně tak je produktem společenských změn uvnitř naší země. Proces restrukturalizace a modernizací v české ekonomice se v posledních letech zrychlil díky zvýšenému zájmu cizích investorů. Můžeme konstatovat, že v uplynulých několika letech byla míra zahraničních investic v ČR výjimečně vysoká. Rovněž se zvyšují veřejné i soukromé výdaje do oblasti výzkumu a vývoje.

Z téměř padesáti miliard investovaných v r. 2006 do výzkumu a vývoje v ČR připadalo 28 miliard na zdroje z firem. Nebýt jejich zahraničních vlastníků, byly by tyto výdaje menší o dalších 14 miliard korun. V roce 2006 stoupl oproti roku 1995 úhrnný objem peněžních prostředků na výzkum a vývoj více než 3,6krát, zatímco HDP v běžných cenách 2,2krát. Tento předstih sice zatím neposunul Českou republiku v podílu těchto výdajů na HDP k evropskému průměru, ČR je však jednou z mála zemí EU, kde tento poměr v posledních dvou letech výrazně vzrostl. Překvapivě dobrý trend výdajů na výzkum a vývoj v letech 2005 a 2006 byl umožněn především přílivem soukromých peněz z podnikatelského sektoru. Proti rozšířené představě, že zahraniční investice v ČR jsou soustředěny výlučně do výroby, přičemž nadstavbové složky, k nimž lze počítat i výzkum a vývoj, zůstávají v mateřských zemích, hovoří fakta: V roce 2005 stoupl podíl výdajů na výzkum a vývoj v podnikatelském sektoru o téměř čtvrtinu, v roce 2006 o dalších 21 procent. Ve firmách se zahraniční majetkovou účastí stouply v roce 2006 výdaje na výzkum a vývoj dokonce o 38%. Podnikatelská sféra je tak, pokud jde o zdroj prostředků na výzkum a vývoj, v podstatě samofinancovatelná. Ze 33 mld. korun použitých

v roce 2006 na výzkum a vývoj zde pocházelo 84% z vlastních zdrojů této sféry. O dominanci průmyslu svědčí skutečnost, že plných 23,4 mld. korun směřovalo do technických věd¹.

Česká ekonomika v posledních třech letech rostla na úrovni kolem 6% HDP ročně. Tento pozitivní fakt se však na trhu práce projevuje příznivě s jistým časovým zpožděním, zejména ve druhé polovině roku 2006 a pak v roce 2007. Míra nezaměstnanosti se v posledních dvou letech snížila, a to ze 7–8% v předchozích letech na 6,5% koncem roku 2006 a pak dokonce jen na 5,1% ve 3. čtvrtletí roku 2007 (podle výběrového šetření pracovních sil), podle registrů úřadů práce se nezaměstnanost snížila z úrovně 8–9% na 7,7% koncem roku 2006 a pak na 6,2% v září 2007.

Po vstupu naší země do Evropské unie se otevřely další možnosti studia a zaměstnání v zahraničí. Mladá generace – zejména studenti a absolventi vysokých škol – se stala klíčovou cílovou skupinou systému EURES – Evropských služeb zaměstnanosti. Tato cílová skupina je nejlépe připravena pro evropský trh práce po mnoha stránkách: odbornými znalostmi, jazykově, kulturně a společensky. Díky studentským mobilitám mají mladí lidé zkušenosti a znalost cizích zemí.

Všechny zatím představené jevy vytváří podněty a příznivější prostředí pro znalostní ekonomiku, která znamená lepší uplatnění vysokoškoláků obecně.

Vývoj na trhu práce ukazuje, že i u nás je vzdělání rozhodujícím faktorem pro uplatnění na trhu práce.

Míra nezaměstnanosti osob:

- **se základním vzděláním** se pohybuje v posledních letech kolem 20% (na konci roku 2006 byla 22,5% a v září 2007 pak 18,8%);
- **vyučených** je pod 8% (koncem roku 2006 7,5% a v září 2007 5,6%);
- **s maturitou** je kolem 5% (ale v září 2007 klesla na 3,1%) a

¹ Dubská, D.: Polovinu výzkumu a vývoje v ČR financují firmy. *Ekonom*, č. 40/2007, s. 5, Komerční příloha.

■ **s vysokoškolským vzděláním** kolem 2% (na konci roku 2004 2,2%, na konci roku 2006 pak 1,8%, v září 2007 pak 2,1%). U této skupiny je navíc nižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných, než je tomu v ostatních kategoriích. U vysokoškoláků je dlouhodobě nezaměstnaných asi jen pětina oproti zhruba polovině dlouhodobě nezaměstnaných v celku nezaměstnaných².

Podobný mechanismus platí i v jiných vyspělých zemích, např. OECD. Vztah nezaměstnanosti a vzdělanostní úrovně zachycuje následující přehled. Výrazně nižší míra nezaměstnanosti – na úrovni 3,9% – u osob s terciárním stupněm vzdělání je jevem známým, dlouhodobým a markantním.

Do budoucna je prostor pro vysokoškolsky vzdělanou populaci na pracovním trhu značný. Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 je v české populaci zhruba 11% vysokoškolsky vzdělaných lidí, studie OECD (2006)³ uvádí pro rok 2003 asi 12% podíl. Za země OECD je však průměr 23%. Nižší podíl mají ze zemí EU jen Itálie a Portugalsko, z dalších zemí sledovaných OECD pak Turecko a Brazílie.

2 Zaměstnanost a nezaměstnanost podle Výběrových šetření pracovních sil, ČSÚ, 2006 (4. čtvrtletí), 2007 (3. čtvrtletí 2007).

3 OECD 2006. *Education at a Glance*. Paris: OECD. (Annex).

Tabulka: SSZ.3. Unemployment indicators, 2005*

Unemployment rate for the population aged 15–64	Unemployment rate by:									Incidence of long-term unemployment in percentage of unemployment	
	Age			Gender		Educational level			6 months and over	12 months and over	
	15–24	25–54	55–64	Men	Women	Less than upper secondary education	Upper secondary education	Tertiary education			
Australia	5.2	10.8	3.9	3.2	5.0	5.3	6.2	3.9	2.8	30.2	17.7
Austria	5.2	10.3	4.4	3.6	4.9	5.5	7.8	3.8	2.9	43.2	25.3
Belgium	8.1	19.9	7.2	4.4	7.4	9.0	11.7	6.9	3.9	68.3	51.6
Canada	6.8	12.4	5.8	5.4	7.1	6.5	9.9	6.1	4.7	17.2	9.6
Czech Republic	8.0	19.3	7.1	5.2	6.5	9.8	23.0	6.4	2.0	72.7	53.6
Denmark	4.9	7.9	4.2	4.9	4.2	5.6	7.8	4.8	3.9	43.8	25.9
Finland	8.5	19.9	6.9	6.8	8.3	8.7	12.0	8.2	4.7	41.8	24.9
France	9.9	22.8	8.7	6.8	9.0	10.9	12.1	7.6	6.2	61.2	42.5
Germany	11.3	15.2	10.4	12.7	11.5	11.0	20.5	11.2	5.5	71.0	54.0
Greece	9.8	25.3	8.9	3.4	5.9	15.3	8.4	9.7	6.9	72.6	53.7
Hungary	7.3	19.4	6.4	3.9	7.0	7.5	10.8	5.0	1.9	63.4	46.1
Iceland	2.7	7.2	1.7	1.5	2.7	2.7	3.1	2.8	1.0	21.3	11.2
Ireland	4.3	8.3	3.7	2.9	4.7	3.8	6.4	3.2	2.1	52.6	34.3
Italy	7.8	24.0	6.7	3.5	6.3	10.1	7.8	5.3	4.8	67.7	52.2
Japan	4.6	8.7	4.2	4.1	4.7	4.4	6.7	5.4	3.7	49.1	33.3
Korea	3.9	10.2	3.4	2.5	4.1	3.6	2.6	3.5	2.9	11.6	0.8
Luxembourg	4.5	13.7	3.9	2.1	3.5	5.9	5.0	3.8	3.0	(51.0)	(26.3)
Mexico	3.6	6.6	2.8	2.0	3.5	3.7	1.9	2.8	3.0	6.8	2.4
Netherlands	5.2	9.6	4.4	4.5	4.9	5.6	5.7	3.9	2.8	59.9	40.1
New Zealand	3.8	9.4	2.7	1.9	3.5	4.1	4.2	2.4	2.4	21.5	9.4
Norway	4.7	12.0	4.0	1.7	4.9	4.4	3.6	3.8	2.4	25.3	9.5
Poland	18.0	37.8	16.0	11.2	16.9	19.4	27.8	17.4	6.2	71.6	52.2
Portugal	8.1	16.1	7.3	6.2	7.1	9.2	6.4	5.6	4.4	69.3	48.6
Slovak Republic	16.2	29.9	14.4	13.2	15.4	17.2	47.7	14.6	4.8	81.4	68.1
Spain	9.2	19.7	8.0	6.1	7.1	12.2	11.0	9.5	7.3	47.7	32.6
Sweden	7.8	22.3	6.2	4.5	7.9	7.6	6.5	5.8	4.3	37.3	18.9
Switzerland	4.5	8.8	3.8	3.8	4.0	5.2	7.2	3.7	2.8	59.2	38.8
Turkey	10.5	19.3	8.7	3.4	10.5	10.6	8.1	10.1	8.2	55.6	39.6
United Kingdom	4.6	11.8	3.5	2.7	5.1	4.1	6.6	3.7	2.2	38.2	22.4
United States	5.1	11.3	4.1	3.3	5.1	5.2	10.5	5.6	3.3	19.6	11.8
OECD	7.1	15.7	6.1	4.7	6.6	7.8	10.3	6.2	3.9	47.6	32.1

* 2004 for Germany, Netherlands, and Sweden: 2004 by educational level: data in brackets for Luxembourg are based on small sample sizes and therefore, must be treated with care.

Zdroj: *Society at a Glance: OECD Social Indicators*. 2006 edition. Paris: OECD, 2007. 115 s. ISBN 9264028 188

Horší je ovšem skutečnost, že tento podíl se v ČR od roku 1991 v podstatě nezměnil (12% proti 11%). A pokud sledujeme podíl vysokoškoláků v kohortě 25–34 let (to jsou většinou lidé, kteří vstoupili nedávno na trh práce), pak je tento podíl vysokoškoláků v ČR 13% a od roku 1991 se změnil jen málo a je o pouhé jedno procento vyšší než v kohortě 45–54 let, zatímco v zemích OECD většina zemí zvyšuje tyto počty – například již zmíněná Itálie 13,6%, Portugalsko 18,6%, avšak Polsko 22%, Německo 27% a dokonce Irsko 41%, Španělsko 39%, Švédsko 42,3%. A tak je ČR ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi v tomto ohledu pozadu, jak je například patrné z následujícího grafu.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí na celkové zaměstnanosti se v posledních letech zvyšoval, a to v důsledku odchodu lidí se základním vzděláním a vyučených do nezaměstnanosti nebo z trhu práce úplně, neboť jejich šance se oproti kvalifikovaným skupinám prudce snižovaly. Na konci roku 2006 byl podíl vysokoškoláků na zaměstnanosti již 14,8% (od roku 2003 je to nárůst o 1,6 procentního bodu). V zemích OECD se však podíl vysokoškoláků na zaměstnané populaci pohybuje v průměru kolem 26%.

V současné době v ČR nadále trvá vysoká poptávka po vysokoškolském vzdělání, ale není stále dostatečně uspokojena. Kontinuálně sice roste i počet studentů i absolventů vysokých škol, hlavně ve společenskovědních a ekonomických oborech, ale tento růst není nijak prudký a je do jisté míry i důsledkem prodlužování doby studia.

Pokud jej nahlédneme daty OECD jako podíl absolventů vysokoškolského studia na populaci v typickém věku absolventů, pak je to v ČR

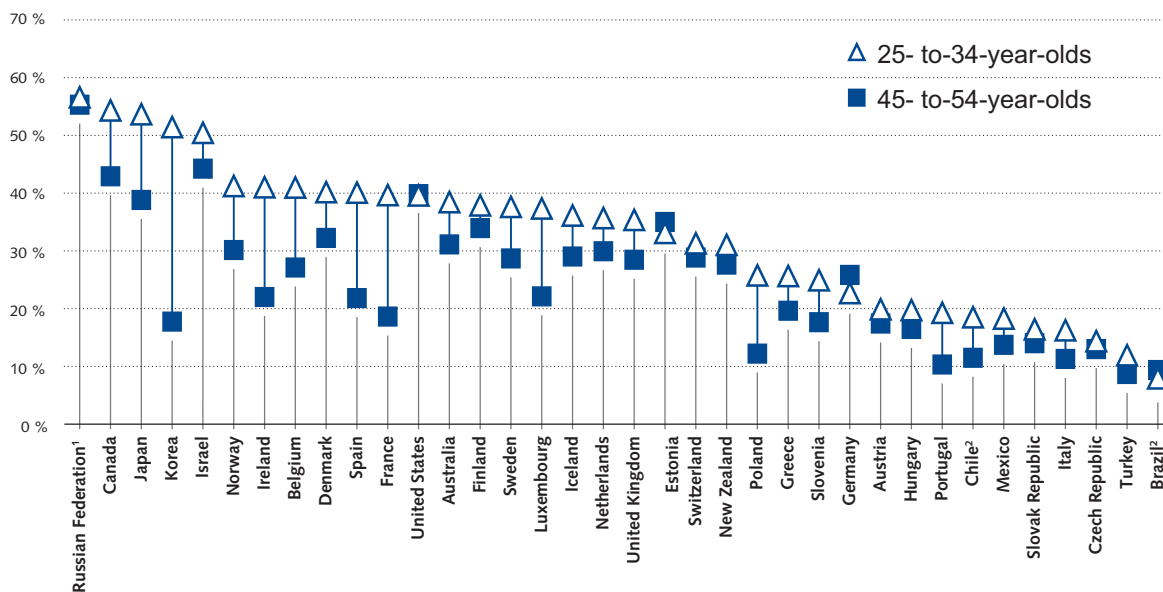
19,7% (data za 2004), což představuje určitý nárůst z původních 13,6% podílu v roce 2000. Ale průměr v EU je přes 33%, například v Maďarsku 28,8%, v Itálii 36,8%, Portugalsku 32,8%, Irsku 37,4% a Polsku 44,8%.

Tabulka: studenti VŠ

Rok	Počet studentů VŠ	Nově přijatí studenti
1995/96	123.460	36.365
1998/99	157.179	41.205
2000/01	207.721	32.545
2001/02	219.206	32.950
2002/03	236.678	33.962
2003/04	259.674	38.576
2003/04	279.800	69.686
2003/04	298.525	73.771

Pramen: Statistické ročenky 2004 a 2006. (Jen studenti s českým státním občanstvím)

Graf č. 1 Population that has attained at least tertiary education (2005)
Percentage, by age group

1 Year of reference 2003 2 Year of reference 2004.

Countries are ranked in descending order of the percentage of 25- to-34-year-olds who have attained tertiary education. Source: OECD. Table A1.3a. See Annex 3 for notes (www.oecd.org/edu/eag2007).

Pramen: Education at a Glance: OECD Social Indicators. 2006 edition. Paris: OECD, 2007. 456 s. ISBN 9789264032 873

V roce 2000 totiž došlo k poklesu počtu studentů přijatých do prvních ročníků vysokých škol, a to skoro o 25% ve srovnání s roky 1997–1999 (tj. téměř o 10 tisíc osob méně). Od roku 2003 dochází opět k vzestupu počtu studentů VŠ, jenž se zrychlil v posledních dvou letech.

A tak podíl mládeže vstupující na vysoké školy z odpovídající věkové kategorie se v ČR zvýšil na 38% a ČR se dotáhla na země jako je Německo nebo Rakousko, i když průměr za země EU–19 je 52%.⁴

V oblasti vzdělání jsou v ČR – kromě již zmíněných – patrné ještě další **tři významné odlišnosti**. **První z nich** je poměrně vysoký podíl osob, které studují tzv. vyšší odborné školy. V roce 2005 byl v ČR podíl osob studujících VOŠ v příslušné věkové skupině **26,2%** zatímco průměr za země OECD představoval jen **8,2%** a pro EU 19 byl **9,1%**.⁵ **Druhou anomálií** je podfinancování vysokých škol: v zemích OECD se průměrně investuje do univerzit 1,37% HDP, v Česku – byť se výdaje mírně zvyšují – 0,88%.⁶ A konečně **třetí anomálií** je příliš vysoký podíl vysokoškoláků, kteří studují „netechnické vědy“ – podíl absolventů technických a přírodovědných oborů je v ČR oproti „staré“ evropské patnáctce jen poloviční.⁷

Celkově tedy můžeme konstatovat, že v ČR i nadále dochází k zaostávání rozsahu vysokoškolského studia za dlouhodobými možnostmi

pracovního trhu, i když se podíl vysokoškoláků na odpovídající populaci zvyšuje. To může znamenat kompetitivní výhodu pro absolventy vysokých škol v delším výhledu za předpokladu trvalého ekonomického růstu a hlavně rostoucího tempa modernizace ekonomiky a růstu požadavků na pracovníky s vysokou kvalifikací. Na druhou stranu může být pro uplatnění absolventů vysokých škol problémem nedostatek finančních prostředků na mzdy ve veřejném sektoru v důsledku permanentního tlaku na veřejné rozpočty. Právě ve veřejném sektoru, kde častěji hledají zaměstnání absolventi specifických oborů (například společenských věd, pedagogiky, medicíny, práva, ekonomie), aktuálně působí více než polovina absolventů MU.

4 Education at a glance: OECD indicators 2006. Paris: OECD, c2006. 449 s. ISBN 9264025 316

5 Education at a Glance: OECD Social Indicators. 2006 edition. Paris: OECD, 2007. 456 s. ISBN 9789264032 873

6 Blechová, S.: Hon na mozky. Česká ekonomika se mění a firmám chybí vzdělaní lidé. Respekt, 2007, roč.18, č. 24, s. 17

7 Ibid.

2.2 NEZAMĚSTNANOST ABSOLVENTŮ VYSOKÝCH ŠKOL

Postavení absolventů vysokých škol na trhu práce odráží již shora zmíněné trendy v posunu role vzdělání na pracovním trhu. Je možné je charakterizovat následovně:

- zrychlil se proces restrukturalizace ekonomiky a tomu odpovídají i zvyšující se požadavky na výkonnost, tzn. jak na vzdělání, tak i na praxi;
- obecná míra nezaměstnanosti klesá k 6–7% podle registrované nezaměstnanosti a pod 6% podle výběrových šetření. Nezaměstnanost je v ČR ale výjimečně silně diferencována podle dosaženého stupně vzdělání;
- trvá nízká úroveň nezaměstnanosti vysokoškolsky kvalifikovaných osob (specifická míra nezaměstnanosti je 1,8% na konci roku 2006), neboť trh práce vytváří poptávku především po kvalifikované pracovní síle;
- vcelku bylo u nás podle VŠPS ke konci roku 2006 15,4 tisíc nezaměstnaných vysokoškolsky vzdělaných osob (což je 5,8% celkového objemu nezaměstnanosti), zatímco podíl vysokoškoláků na celkové zaměstnanosti je asi 15%;
- ani počet absolventů vysokých škol na celkové nezaměstnanosti není extrémně vysoký (podle registrů úřadů práce jde asi o dva tisíce osob

- v měsíci dubnu, kdy je tento počet nejnižší a asi o 4.000 osob v září, kdy kulminuje); v období r. 2005/6 to je pokles nejméně o tisíc osob v obou časových obdobích proti předchozím letům;
- z celkového počtu nezaměstnaných vysokoškolsky vzdělaných osob počet nezaměstnaných absolventů v dubnu činil kolem 17% a jejich specifická míra nezaměstnanosti je asi dvojnásobná proti vysokoškolákům jako celku (tj. 3,3% proti 1,8%) pokud bereme v úvahu statistiku MPSV (nezaměstnanost absolventů za poslední dva roky) či ještě nižší (3,0%) pokud uvažujeme disponibilní absolventy tj. bez těch na vojenské službě, rodičovské dovolené atp. To vše naznačuje, že u vysokoškolsky vzdělaných lidí je rozhodujícím handicapem nedostatek praxe; jejich situace není ale až tak špatná a je v průměru podobná situaci maturantů s praxí;
- nezaměstnanost absolventů vysokých škol je sezónní – počet hlášených nezaměstnaných vysokoškoláků na úřadech práce je nejnižší v dubnu a nejvyšší v září, kdy činí víc než dvojnásobek jejich počtu v dubnu. Mezi zářím a dubnem ovšem dochází k jejich postupnému vstřebávání pracovním trhem, zatímco v květnu se už začínají registrovat absolventi noví;

- lze také obecně říci, že mladým lidem věnují u nás úřady práce prioritní pozornost – jednak pokud jde o účast v programech aktivní politiky, ale také nově zaváděný program **Individuálních akčních plánů** dává povinnost nabídnout tuto poradenskou intervenci každému mladému nezaměstnanému do 25 let a vedle toho došlo také v novém Zákoně o zaměstnanosti (platný od 1. 9. 2004) k zvýšení tlaku na hledání zaměstnání (zrušením nároku na podporu v nezaměstnanosti pro absolventy škol);
- na druhé straně byly od roku 2005 zrušeny programy podpory tzv. absolventských míst (dotace mezd zaměstnavateli až na dobu jednoho roku s podmínkou vypracování plánu nástupní praxe); je ovšem možné poskytnout podporu míst pro absolventy prostřednictvím standardních programů, nicméně se tak rozsah tvorby míst pro absolventy snížil;
- zkušenosti úřadů práce ukazují, že flexibilita mladých lidí – a zvláště vysokoškoláků – je na pracovním trhu vysoká.

Míry nezaměstnanosti jsou nejdůležitějším ukazatelem, který charakterizuje riziko, kterému jsou absolventi škol vystaveni na trhu práce. Při výpočtu těchto měř vycházíme z dat poskytnutých MPSV. Mezi nezaměstnané absolventy (uchazeče o zaměstnání) patří podle Zákoníku práce absolventi, kteří po úspěšném ukončení školy neodpracovali ještě dva roky.

Přitom v září tyto míry sezónně vystupují výše (příliv absolventů): v roce 2005 např. vyučení 18,6 %, vyučení s MZ 20,1 %, SOŠ s MZ 13,8 %, gymnázium 2,9 %, VOŠ 14,1 % a vysokoškoláci 7,1 % (bakaláři jen 5,6 %).

Pokud jde o vysokoškoláky, míry nezaměstnanosti podle oborů nejsou příliš rozdílné (viz další tabulka s údaji za r. 2005). Oproti předchozím letům můžeme konstatovat zlepšení u oborů zemědělství, strojírenství a elektrotechnika a stavebních oborů (kde ovšem není takový tlak uchazečů o studium). Setrvalá je situace u společenských věd, včetně ekonomie (Festová, Vojtěch 2006, s. 40).

Tabulka: Počty nezaměstnaných absolventů v dubnu podle MPSV

	2003	2004	2005	2006
vyučení	20 014	18 746	13 732	11 296
vyučení s MZ	4 446	5 120	3 783	3 270
SOŠ s MZ	13 121	11 208	8 538	7 928
gymnázium	2 607	2 223	1 865	1 699
VOŠ	1 573	1 131	953	897
vysokoškoláci	3 460	3 029	2 135	1 971

Pramen: Festová J., Vojtěch, J. Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2006. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání 2006, s. 12, 14.

Tabulka: Míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu podle MPSV v % k absolventům v předchozích dvou letech

	2003	2004	2005	2006
vyučení	22,7	20,9	15,7	13,6
vyučení s MZ	25,0	19,1	13,5	11,2
SOŠ s MZ	14,9	13,3	10,1	9,1
gymnázium	6,3	5,4	3,9	3,4
VOŠ	10,6	9,4	8,2	6,4
vysokoškoláci	6,7	5,7	3,8	3,3

Pramen: Festová J., Vojtěch, J. Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2006. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání 2006, s. 11.

Tabulka: Počty absolventů a nezaměstnanost vysokoškoláků podle oborů studia v dubnu 2006 (vybrané obory), tj. nezaměstnanost „čerstvých absolventů“

Skupina studijních programů	Počet absolventů 2005	Počet nezam. abs. v 04/2006	Míra nezaměstnanosti
Přírodní vědy a nauky	2 587	105	4,1
Technické vědy a nauky	7 721	319	4,1
Zemědělské, lesnické a veterinářské vědy	1 392	65	4,7
Zdravotnictví, lékař. a farmac. vědy a nauky	2 083	48	2,3
Humanitní a společenské vědy a nauky	4 191	220	5,2
Ekonomické vědy a nauky	7 532	435	5,8
Právní vědy a nauky	1 180	60	5,1
Pedagogika, učitelství a sociální péče	3 645	185	5,1
Vědy a nauky o kultuře a umění	913	45	4,9
Celkem	31 121	1 483	4,8

Pramen: Festová, Vojtěch 2006, s. 40, upraveno.

Podobný obrázek dávají i dva následující grafy. První ukazuje pokles míry nové neúspěšnosti v časovém srovnání roku 2003/04 a 2006/07 prakticky u všech skupin oborů

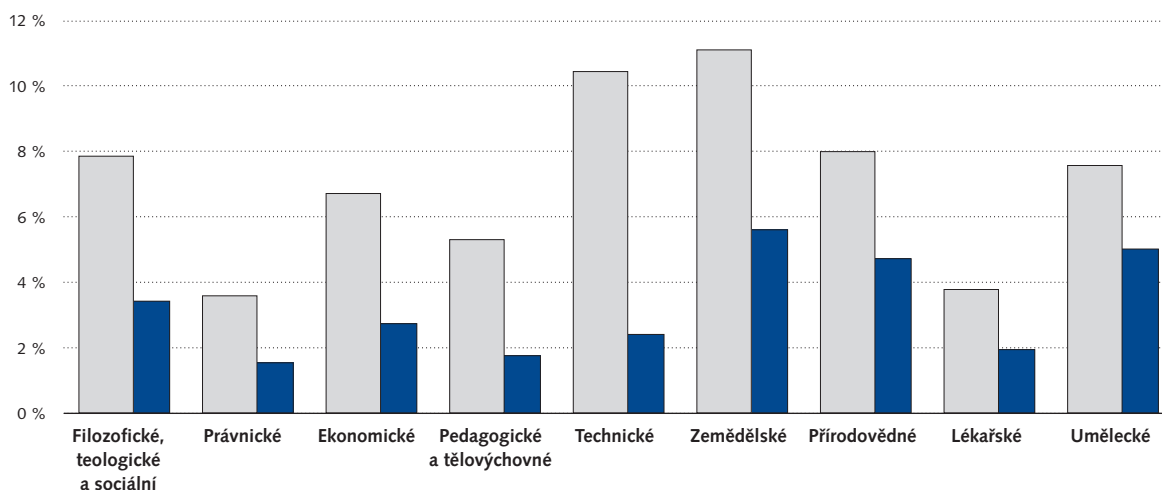
Druhý graf pak ukazuje pokles míry nové neúspěšnosti ve stejném časovém období podle jednotlivých vysokých škol. I zde jsme svědky poklesu u všech uvedených vysokých škol.

A konečně ještě podrobnější pohled na míru nové neúspěšnosti absolventů českých vysokých

škol a jednotlivých fakult. Pro zajímavost jsme z databáze Střediska vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze vybrali údaje za nejvýznamnější vysoké školy v ČR a také fakulty MU. Z tohoto srovnání vychází MU velmi dobře, údaje jsou seřazeny sestupně podle průměrné hodnoty nové neúspěšnosti (standardizované) za poslední 4 roky

Graf č. 2 Nezaměstnanost absolventů vysokých škol podle zaměření fakult

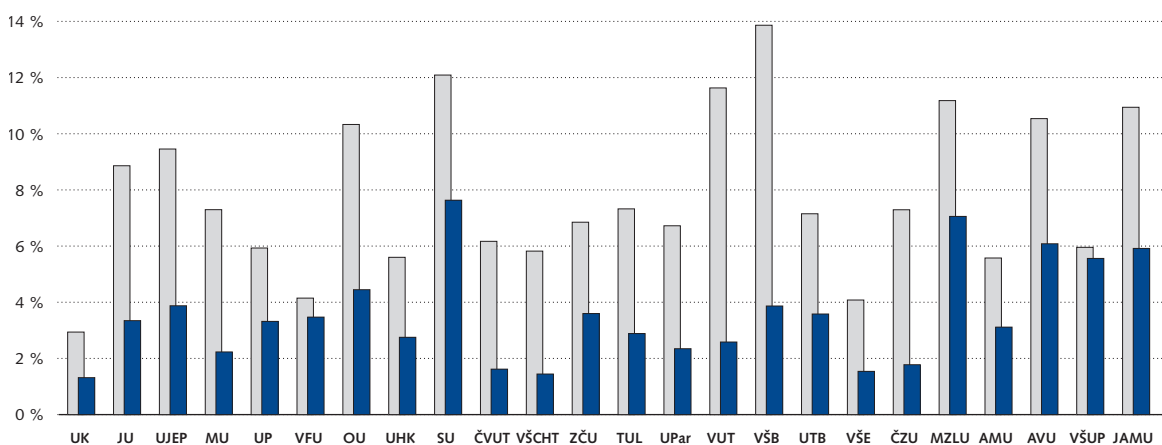
Míra nové neúspěšnosti 2003/04 a 2006/07

Pramen: Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2007. Středisko vzdělávací politiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze; dostupné na <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/download/NezamVys2007.pdf>.

Graf č. 3 Míra nové neúspěšnosti absolventů vysokých škol v ČR

Veřejné vysoké školy, 2003/04 a 2006/07

Pramen: Postavení vysokoškoláků a uplatnění absolventů vysokých škol na pracovním trhu 2007. Středisko vzdělávací politiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze; dostupné na <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/download/NezamVys2007.pdf>.

Tabulka: Počty absolventů a nezaměstnanost vysokoškoláků podle oborů studia v dubnu 2006 (vybrané obory), tj. nezaměstnanost „čerstvých absolventů“

Nová neúspěšnost, standardizovaná, duben (%)	2004	2005	2006	2007	Průměr 04–07
Univerzita Karlova v Praze (UK)	3,4	3,4	1,9	0,8	2,4
Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)	5,6	3,0	2,5	1,7	3,2
VŠ chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)	7,7	2,5	2,4	1,2	3,5
Univerzita Palackého v Olomouci (UP)	5,2	4,0	2,6	3,1	3,7
Veterinár. a farmaceut. univerzita Brno (VFUB)	5,2	3,6	3,7	3,3	4,0
Univerzita Hradec Králové (UHK)	6,1	3,4	3,8	2,7	4,0
Masarykova univerzita (MU)	6,7	4,1	3,7	1,9	4,1
Lékařská fakulta MU (MU LF)	5,7	0,5	1,2	0,4	2,0
Filozofická fakulta MU (MU FF)	9,8	7,9	6,8	2,9	6,9
Právnická fakulta MU (MU PrF)	4,9	2,8	2,6	1,0	2,8
Fakulta sociálních studií MU (MU FSS)	10,6	2,5	2,9	2,4	4,6
Přírodovědecká fakulta MU (MU PĚF)	10,4	6,6	2,5	7,0	6,6
Fakulta informatiky MU (MU FI)	4,5	2,0	5,3	3,3	3,8
Pedagogická fakulta MU (MU PdF)	6,7	5,6	4,3	0,8	4,4
Ekonomicko-správní fakulta MU (MU ESF)	5,3	2,1	3,1	1,1	2,9
České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)	7,8	3,2	4,6	2,3	4,5
Ostravská univerzita v Ostravě (OU)	8,3	4,9	3,2	3,1	4,9
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí n. L. (UJEP)	7,8	6,1	3,5	2,2	4,9
Technická univerzita v Liberci (TUL)	6,9	5,3	4,7	3,0	5,0
Univerzita Pardubice (UPA)	8,6	5,6	4,4	2,7	5,3
Vysoké učení technické v Brně (VUT)	12,2	4,5	3,8	2,5	5,8
VŠ báňská –TU Ostrava (VŠBTU)	10,1	5,6	4,8	2,8	5,8
Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)	11,9	6,9	4,1	1,4	6,1
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)	8,0	10,1	4,2	3,1	6,4
Slezská univerzita v Opavě (SU)	8,5	7,2	5,2	5,5	6,6
Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích (JU)	11,6	7,4	4,0	4,7	6,9
Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)	8,9	6,5	8,0	4,5	7,0
Mendelova zem. a les. univerzita v Brně (MZLU)	11,2	9,6	7,6	7,1	8,9

Pramen: Databáze Střediska vzdělávací politiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, dostupné na: <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/default.asp?page=db>.

Definice pojmu „nová neúspěšnost, standardizovaná“: míra nové neúspěšnosti je definována jako podíl, kde v čitateli jsou nově nezaměstnaní absolventi k danému okamžiku (30.4. resp. 30.9.) vyjma těch, jež absolvovali v posledním období, tedy od 1.10. do 30.4., respektive v období od 1.5. do 30.9. a jejichž nezaměstnanost tudíž může mít často frikční povahu. Ve jmenovateli je pak celkový počet absolventů vysokých škol, kteří ukončili své vzdělání v předchozím roce vyjma těch, jež absolvovali v posledním období, tedy od 1.10. do 30.4., respektive od 1.5. do 30.9. minus ti, jež v období jednoho roku od absolvování zahájili další studium na vysoké škole a k 30.4. resp. 30.9. jsou v něm ještě zapsáni. Z výpočtu jsou tak vyjmuti stejně jako u míry celkové neúspěšnosti zcela čerství absolventi.

Standardizace veličin neúspěšnosti. Absolventi jednotlivých škol nastupují na regionální trhy práce dosti rozdílně z hlediska pracovních příležitostí, což má samo o sobě významný vliv na míru jejich nezaměstnanosti / neúspěšnosti, bez ohledu na to, jaké vzdělání a na které škole získali. Proto také není korektní jednoduše porovnávat například pražské a ostravské školy podle zjištěné míry neúspěšnosti jejich absolventů.

Pro odstranění této oprávněné námitky je nutné brát v úvahu, v kterých regionech (užíváme úroveň dřívějších okresů, pro něž úřady práce zjišťují počty nezaměstnaných) absolventi jednotlivých škol zaměstnání hledají a jak relativně obtížná je proto jejich situace na pracovním trhu. Na základě měsíčních údajů o obecné míře nezaměstnanosti byl zkonstruován koeficient „náročnosti“ okresních trhů práce (podíl okresní a republikové míry nezaměstnanosti) ke všem zářijovým i dubnovým termínům zjišťování. Váha každého nezaměstnaného absolventa byla posléze upravena vynásobením převrácenou hodnotou koeficientu náročnosti podle toho, v jakém okrese byl absolvent hlášen jako nezaměstnaný. Tím v konečném důsledku dochází ke zmírnění vlivu nezaměstnaných absolventů z problémových okresů. Standardizované (upravené) míry neúspěšnosti se následně získají jako podíl upraveného (váženého) počtu nezaměstnaných a příslušného počtu absolventů (Zdroj: <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/default.asp?page=dbukaz>).

Na základě rozboru zmíněných trendů můžeme shrnout, že **nejlepší postavení na pracovním trhu z hlediska rizika nezaměstnanosti mají právě vysokoškoláci s praxí**. Dvojnásob vyššímu riziku jsou vystaveni absolventi vysokých škol bez praxe, jsou přibližně na stejné úrovni s osobami se středním odborným vzděláním a praxí.

Pokud sledujeme nezaměstnanost absolventů vysokých škol podle oborů, **jsou nejnižší počty nezaměstnaných absolventů i nejnižší**

míra nezaměstnanosti u zdravotnických oborů.

Nejvyšší počet nezaměstnaných absolventů v absolutních hodnotách je ze skupiny společenskovědních oborů, ale s ohledem na vysoký celkový počet absolventů v této skupině oborů je míra jejich nezaměstnanosti na průměru.

Obory vyučované na Masarykově univerzitě patří přitom k oborům s převážně průměrnou nebo podprůměrnou mírou nezaměstnanosti absolventů škol.

2.3 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ A OČEKÁVANÉ TRENDY

Celkově je situace vysokoškoláků – pokud jde o možnost získání zaměstnání – dosti příznivá. Je to důsledkem růstu důrazu na vzdělání a kvalitu pracovní síly na jedné straně a vlivu zaostávání počtu studentů vysokých škol za dlouhodobou potřebou pracovního trhu. Právě absolventům vysokých škol se nabízejí i různé nové možnosti uplatnění v zahraničí, zejména pak po našem vstupu do Evropské unie.

Stírají se rozdíly v uplatnění vysokoškoláků podle oborů studia, zřejmě jako důsledek zrychleného hospodářského růstu a tvorby míst. Na druhé straně je nutno vzít v úvahu nestejnou

kvalitu vysokých škol i absolventů a také regionální rozdíly. Při tlaku na konkurenceschopnost to v některých oblastech může – i přes růst poptávky po vysokoškolácích – vyústit v obtížnější získávání pracovních míst.

Pokud jde o postavení Masarykovy univerzity, její obory patří spíše k lépe uplatňovaným z hlediska nezaměstnanosti absolventů na trhu práce a také její kvalita je v akreditačních materiálech i v průzkumech absolventů vysoce hodnocena. Tyto okolnosti by měly znamenat i nadále dobré předpoklady pro uplatnění jejich absolventů v praxi i v budoucnosti.

2.4 CÍL PRŮZKUMU A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cílem průzkumu bylo zjistit, jaké je uplatnění absolventů Masarykovy univerzity z let 2005–2006 v praxi. Otázka po uplatnění absolventů vysokých škol v sobě zahrnuje dva hlavní zájmové okruhy: první z nich je prakticky významný s ohledem na formulaci strategie vysoké školy a zachycuje vazbu mezi příležitostmi pro absolventy na trhu práce a jejich využitím a také hodnocení předpokladů, jež pro absolventy vstupující do praxe vytvořilo studium vysoké školy. Druhý okruh problematiky má širší souvislosti: zjišťujeme, jaké je reálné naplňování pracovních aspirací absolventů z hlediska „kvalit“ jejich zaměstnání. Tato zjištění v obecnější rovině indikují změny na pracovním trhu z hlediska možností absolventů vysokých škol i posuny v sociální funkci vzdělání.

Pojem uplatnění absolventů vysokých škol chápeme ve více rovinách. Obecně jde o uplatnění v profesní činnosti, a to bezprostředně, či v krátkém období po dokončení studia. Takto obecně vymezené uplatnění má řadu operacionalizovaných korelátů (znaků): jsou jimi například snadnost, respektive obtížnost, získání zaměstnání po dokončení studia, výše dosahované mzdy, uplatnění získaného vzdělání, fluktuace mimo obor a také nezaměstnanost a obavy z ní. Patří k nim samozřejmě i subjektivní hodnocení možností na pracovním trhu včetně hodnocení dosahova-

ných mezd a uspokojení dalších aspirací v oblasti profesního uplatnění vysokoškoláků.

Průzkumu uplatnění absolventů Masarykovy univerzity jsme efektivně využili k získání informací o tom, jak – v praxi se již nacházející – absolventi hodnotí kvalitu vzdělání poskytnutého jim naší univerzitou. Podobně jako v předchozích letech jsme také sledovali zájem absolventů o práci v zahraničí a motivaci tohoto zájmu.

Empirická část průzkumu absolventů pěti- a šestiletého (magisterského) prezenčního studia devíti fakult MU se opírá zejména o rozsáhlé dotazníkové šetření, které by mělo – v případě ideální návratnosti – charakter šetření „*téměř vyčerpávajícího*“; k tomu podrobněji dále.

Empirická část studie

3

Empirická část průzkumu se opírá o rozsáhlé dotazníkové šetření absolventských ročníků, tedy let 2005 a 2006 pěti- a šestiletého (magisterského) prezenčního studia devíti fakult MU (podle abecedního pořadí s nejmladší fakultou jako poslední a s uvedením dále užívaných zkratek):

1. Ekonomicko-správní fakulty (ESF)
2. Fakulty informatiky (FI)
3. Fakulty sociálních studií (FSS)
4. Filozofické fakulty (FF)
5. Lékařské fakulty (LF)
6. Pedagogické fakulty (PedF)
7. Právnícké fakulty (PrF)
8. Přírodovědecké fakulty (PříF)
9. Fakulty sportovních studií (FSpS)

Sběr dotazníků byl zajištěn technikou poštovní ankety. I letos byla kombinovaná s možností vyplnit „on-line“ dotazník přímo na webových stránkách MU, což snížilo náklady průzkumu oproti jiným možným technikám. Celkově se nám podařilo získat 1 707 vyplněných dotazníků, což představuje návratnost na úrovni 41,0%. Vzhledem k tomu, že se vrátilo celkem 82 dotazníků, které nenašly svého adresáta a reálně tedy bylo obesláno méně osob, pak byla dosažena celková návratnost na úrovni 42,0%.
Ještě pro zajímavost: klasickou cestou se vrátilo už jen 31,9% dotazníků (v předchozím šetření to byla ještě zhruba polovina – 50,6%) a zbývajících 68,1% dotazníků (v předchozím šetření to bylo jen 49,4%) bylo vyplněno prostřednictvím internetu.

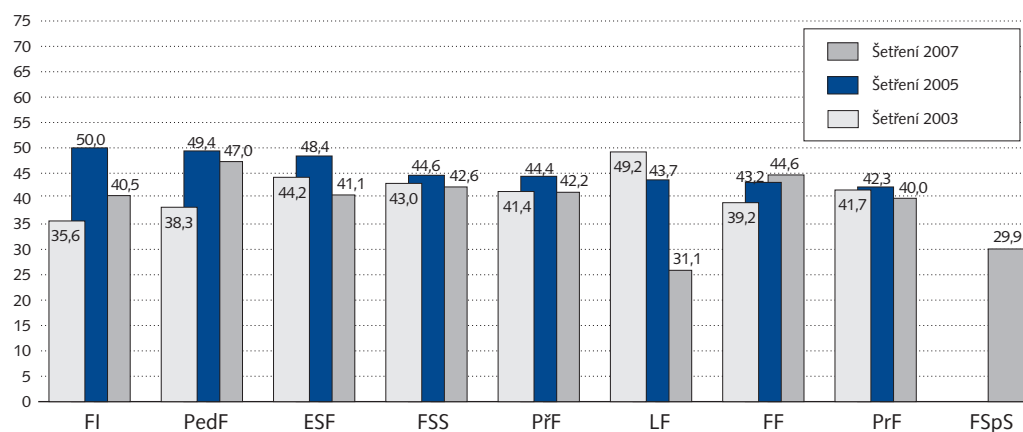
Přehled respondentů podle studovaných oborů je uveden v příloze č. 3

U absolventů Fakulty sportovních studií bylo dosaženo jen velice malé návratnosti jak relativní (29,9%), tak i absolutní, tj. 29 odpovědí. Z tohoto pohledu je třeba také pohlížet na dosahované hodnoty, které z tohoto důvodu také mírně „vybočují“ z ostatních naměřených hodnot; tyto odchylky v doprovodném textu nejsou komentovány.

Základní soubor tvořili všichni absolventi těchto fakult se stálým bydlištěm na území České republiky, celkem se jednalo o 4 250 absolventů.

Přehled o návratnosti dotazníků podle fakult podává následující srovnávací graf.

Graf č. 4 Návratnost dotazníků podle fakult v %

Tabulka: **Návratnost dotazníků podle fakult v %**

Fakulta	odesláno	papír	internet	odpovědi zpět	podíl Internetu	návratnost
ESF	569	79	155	234	66,2	41,1
FI	259	12	93	105	88,6	40,5
FSS	272	28	88	116	75,9	42,6
FF	734	116	211	327	64,5	44,6
LF	482	66	84	150	56,0	31,1
PedF	521	92	153	245	62,4	47,0
PrF	832	121	212	333	63,7	40,0
PřirF	505	39	174	213	81,7	42,2
FSpS	97	6	23	29	79,3	29,9
MU	4 271	559	1 193	1 752	68,1	41,0

S ohledem na použitou techniku hodnotíme návratnost jako **dobrou** a reprezentativnost také jako **dobrou**. Potvrzují to do značné míry i kontinuita a stálost hodnot v meziročním srovnání (viz část 5 této zprávy).

Jistou výhradu je ovšem třeba si podržet: návratnost dotazníků samozřejmě mohla ovlivnit celá řada nekontrolovaných faktorů, které jsme nemohli postihnout: například časové zaneprázdnění respondentů, které by u některých typů pracovních činností mohlo být vyšší, či diferencovaný zájem o anketu, jenž by mohl být zase ovlivněn vztahem k „*alma mater*“ (a jejím hodnocením). Je pak otázkou, nakolik by takový znak ovlivnil různé typy odpovědí (postojové proměnné či faktické údaje o zaměstnání a zkušenostech absolventů). Tato nejistota, pokud

jde o reprezentativitu, přítomná u všech šetření prováděných danými postupy, je cenou, kterou je třeba zaplatit za jednoduchou a levnou techniku sběru dat. Podrobnější údaje o odchylkách mezi základním a výběrovým souborem jsou v **části 3.9 – Demografická struktura**.

Podle způsobu vyplňování dotazníků lze usuzovat, že většina absolventů k vyplňování dotazníků přistoupila velice zodpovědně. Jako významná se v tomto ohledu obvykle jeví absence různých „žertíků“, úplnost vyplněných dotazníků, živý zájem o to, zda a kde budou výsledky průzkumu publikovány apod.

Letos jsme absolventům nově nabídli možnost, že je e-mailem upozorníme na vlastní výsledky výzkumu. Zájem projevilo celkem 65 % absolventů, kteří uvedli e-mailové adresy, na které jim má být informace doručena.

Šetření, pokud můžeme z ohlasů nejen v dotaznících usuzovat, bylo přijato velice kladně.

Vyhodnocení empirické části je rozděleno do tří hlavních oddílů:

1. **Zaměstnaní absolventi MU – tato část se opírá o odpovědi zhruba 1 500² osob.**
2. **Aktuálně nepracující absolventi MU – tato část se opírá o odpovědi zhruba 200 osob.**
3. **Zájem o práci v zahraničí a retrospektivní zhodnocení úrovně vysokoškolského vzdělání. Tato část se opírá o odpovědi všech respondentů (1 707 osob) spadajících jak do skupiny „zaměstnaných“ tak i „aktuálně nepracujících“.**

² *Technická poznámka. Ne všude přesně „hrají“ celkové počty absolventů, důvody jsou poměrně jasné. Někteří absolventi se pohybují na pomezí studia / práce / přivýdělků, takže je obtížné je jednoznačně zařadit mezi „pracující“ nebo „nepracující“, někdy také v roztržitosti zapomněli absolventi vyplnit některou z identifikačních otázek apod.*

3.1 ZAMĚŠTNANÍ ABSOLVENTI MU

3.1.1 Jak si absolventi obstarali práci, kde působí a jak tyto skutečnosti hodnotí?

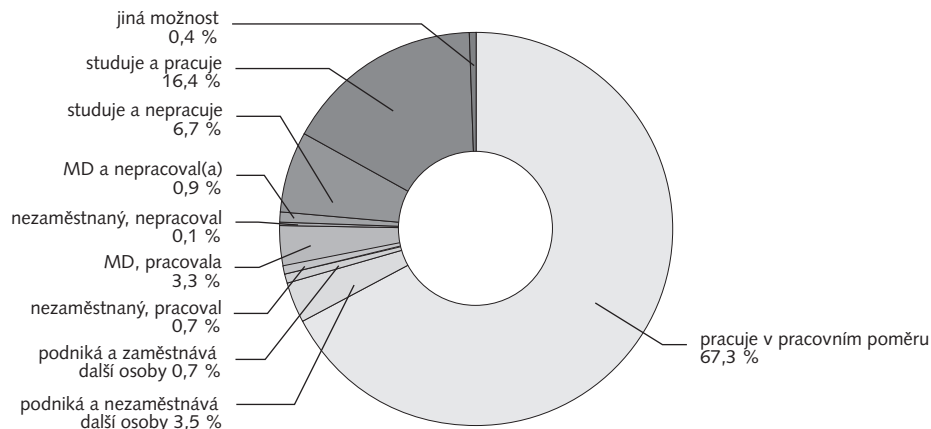
Aktuálně zaměstnaní nebo podnikající absolventi MU představují téměř devět desetin ze všech absolventů 87,9% (**82,3%**³) z let 2005–2006. Úvodní otázka zjišťovala aktuální životní situaci z hlediska zaměstnanosti a selektovala všechny absolventy do dvou základních skupin. Na ty, kteří jsou aktuálně zaměstnaní nebo sami podnikají, tedy pracují, a ty, kteří jsou buď nezaměstnaní anebo nepracují z jiných důvodů (mateřská dovolená, postgraduální a jiné další studium, pobyt v zahraničí apod.). Rozložení odpovědí ukazuje následující graf a tabulka hodnot.

Z tabulky je patrný poměrně velmi nízký podíl nezaměstnaných absolventů – ze všech respondentů je toliko 0,7% (**1,1%**) nezaměstnaných (tj. ti, kteří již pracovali a práci ztratili) a 0,1% (**0,9%**) nezaměstnaných, kteří po absolvování VŠ ještě nepracovali, absolutně se jedná o 12 a 2 osoby v celém našem vzorku; naopak poměrně vysoký – téměř čtvrtinový – je podíl absolventů dále si zvyšujících kvalifikaci (ať už souběžně s tím pracují nebo nepracují) – 23,1% (**24,8%**).

Dvě třetiny absolventů 63,3% (**74%**) pracují stále na prvním místě, na které po absolvování vysoké školy nastoupili, pětina 22,6% (**8,5%**) absolventů změnilo pracovní místo s tím, že nebyli nezaměstnaní a 14,1% (**10,5%**) absolventů nejenže změnilo místo, ale prošlo také nezaměstnaností.

Celkově lze konstatovat, že aktuální nezaměstnanost absolventů MU se pohybuje celkově kolem 1% (**2%**) s poněkud vyšším podílem u absolventů Pedagogické fakulty, což je však hluboko pod průměrem ČR za odpovídající obory. Tyto údaje celkově korespondují s aktuálním ekonomickým růstem na úrovni kolem 6%, nízkou celkovou nezaměstnaností na úrovni 5,5% a hojně medializovaným „akutním nedostatkem kvalifikovaných a vysoce kvalifikovaných“ pracovních sil.

Graf č. 5 Aktuální pracovní status absolventů MU 2005–2006 (n=1 704)

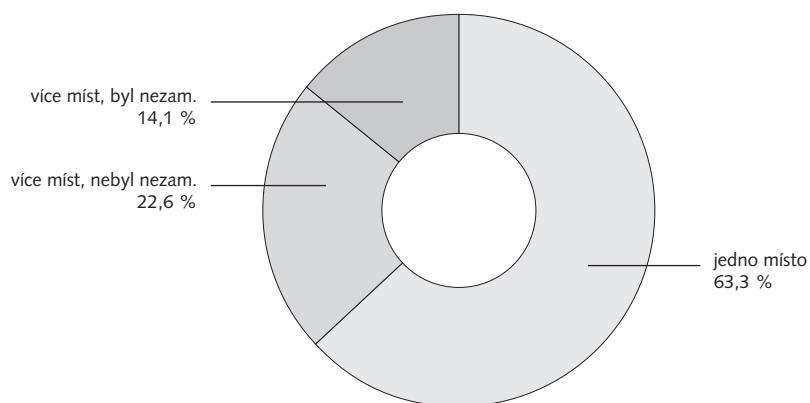

Aktuální pracovní stav	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU ^{4***}
pracuje v pracovním poměru	79,7	74,8	62,7	55,5	70,5	66,3	83,0	44,9	61,9	67,3
podniká a nezaměst. další osoby	2,2	5,8	2,7	6,2	0,7	4,1	1,9	2,4	14,3	3,5
podniká a zaměst. další osoby	1,7	1,0	1,8	0,6			0,6		4,8	0,7
nezaměstnaný, pracoval	0,4			0,9	1,4	2,5				0,7
MD, pracovala	1,3	1,9	2,7	6,2	4,1	7,0	0,9	1,5		3,3
nezaměstnaný, nepracoval				0,3		0,4				0,1
MD a nepracoval(a)	0,4			2,8	1,4	0,8		1,0		0,9
studuje a nepracuje	3,0	3,9	4,5	8,1	0,7	4,9	2,8	24,4	4,8	6,7
studuje a pracuje	11,2	12,6	25,5	19,0	21,2	13,2	10,5	24,9	14,3	16,4
jiná možnost				0,3		0,8	0,3	1,0		0,4
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

3 Timto způsobem (tučná kurzíva v závorce) jsou v dalším textu pro srovnání uváděny analogické hodnoty z předchozího šetření absolventů z let 2003–2004.

4 Pokud se rozložení hodnot mezi jednotlivými fakultami statisticky významně odlišuje, je čtenář na tuto skutečnost upozorněn v hlavičce sloupce „MU“ pomocí jedné, dvou nebo tří hvězdiček. * = 5% hladina významnosti, ** = 1% hladina významnosti a *** = 0,1% hladina významnosti.

Graf č. 6 Průběh pracovní dráhy absolventů 2005–2006 (n = 1 541)

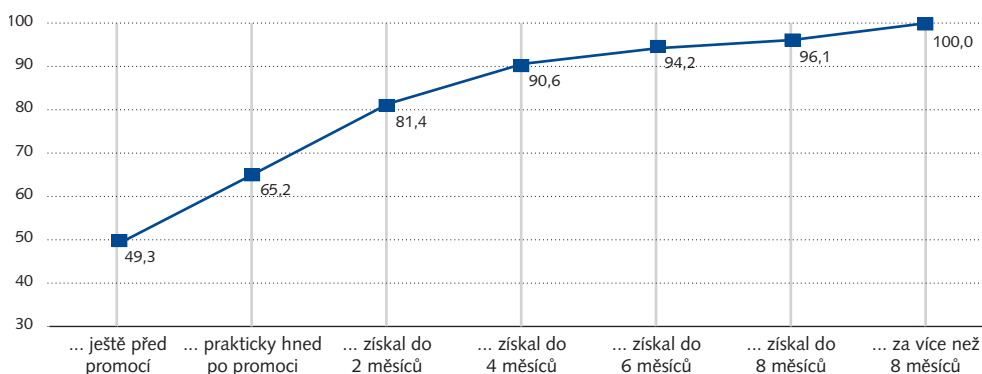

Průběh pracovní dráhy	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
jedno místo	67,7	72,7	56,3	54,3	78,3	56,2	64,4	67,5	55,0	63,3
více míst, nebyl nezaměstnaný	19,3	23,2	32,0	29,0	13,8	21,0	24,0	16,6	20,0	22,6
více míst, byl nezaměstnaný	13,0	4,0	11,7	16,7	8,0	22,8	11,5	15,9	25,0	14,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Celkem 65,2% (**61,1%**) absolventů získalo zaměstnání buď ještě před promocí anebo hned po ní, do 2 měsíců od absolutoria získává zaměstnání 81,4% (**77,2%**) absolventů

a zbývajících 18,6% (**22,8%**) ještě později, viz graf a následující tabulku. Srovnání ukazuje částečně rychlejší proces získávání zaměstnání absolventů z let 2005–2006.

Graf č. 7 Jak dlouho hledali absolventi MU práci – kumulativní údaje (n = 1 547)

Jak dlouho hledali zaměstnání?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
... ještě před promocí	45,3	61,2	51,5	53,1	60,1	53,2	41,5	42,1	30,0	49,3
... prakticky hned po promoci	13,0	22,4	10,7	13,4	17,4	19,5	16,8	13,2	35,0	15,9
... získal do 2 měsíců	22,9	9,2	13,6	13,0	13,0	13,6	19,6	18,4	15,0	16,2
... získal do 4 měsíců	11,7	5,1	11,7	9,0	8,7	3,6	12,7	8,6	10,0	9,2
... získal do 6 měsíců	4,5	1,0	6,8	4,0	0,7	3,6	4,1	2,6		3,6
... získal do 8 měsíců	0,9		1,0	2,9		0,9	2,5	5,3		1,9
... za více než 8 měsíců	1,8	1,0	4,9	4,7		5,5	2,8	9,9	10,0	3,9
mezisoučet 3 předch. řádků	7,2	2,0	12,7	11,6	0,7	10,0	9,4	17,8	10,0	9,4
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Z tabulky je patrné, že proces „získávání zaměstnání“ je poněkud pomalejší zejména pro absolventy PřirF, stejně jako v předchozím šetření.

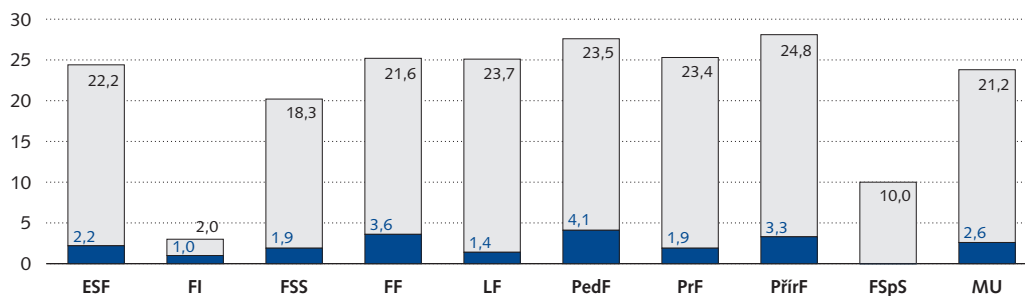

Dále absolventi hodnotili, jak obtížné pro ně bylo získat práci, a také to, co jim nejvíce pomohlo při jejím získání. Rozložení odpovědí je patrné z následujících dvou grafů a tabulky. Relativně obtížněji hledali práci mladí přírodovědci (stejně jako v předchozím šetření) a pedagogové a naopak nejsnazší bylo hledání zaměstnání pro informatiky.

Obtížnější bylo také získat zaměstnání pro dívky než pro chlapce (pro 35,8% dívek [28,1%] oproti 23,7 chlapců [22,3%]); hodnoty jsou součtem variant „velmi obtížné“ + „poměrně obtížné“, hladina významnosti = 0,1 %).

Graf č. 8 Bylo pro Vás obtížné získat práci po ukončení studia na MU?

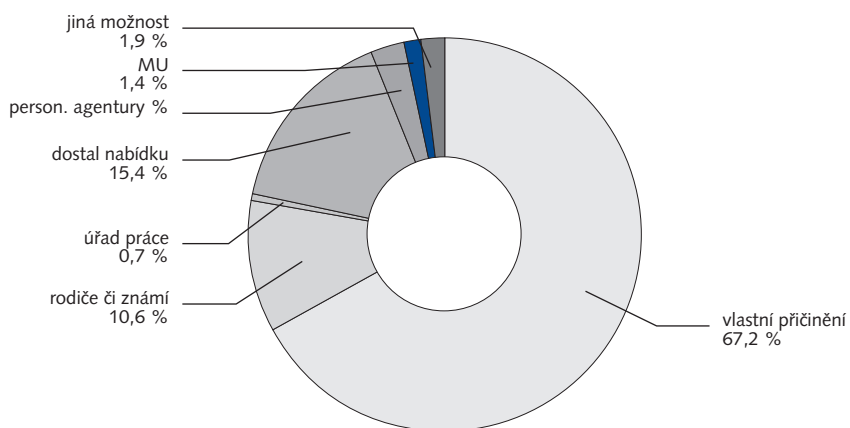
(n = 1 555; z grafu jsou pro přehlednost vyloučeny zbývající varianty)

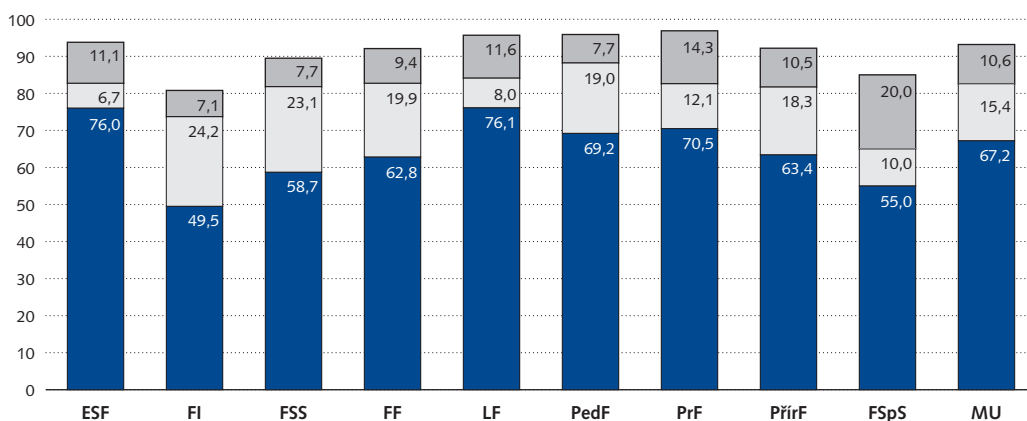
	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
■ velmi obtížné	2,2	1,0	1,9	3,6	1,4	4,1	1,9	3,3		2,6
□ poměrně obtížné	22,2	2,0	18,3	21,6	23,7	23,5	23,4	24,8	10,0	21,2
mezisoučet 2 předch. řádků	24,4	3,0	20,2	25,2	25,2	27,6	25,3	28,1	10,0	23,8
poměrně snadné	52,0	44,4	51,9	44,2	54,0	49,8	48,4	47,1	45,0	48,7
úplně snadné	18,2	49,5	20,2	22,3	15,8	19,5	19,3	13,7	35,0	21,0
nevím...	5,3	3,0	7,7	8,3	5,0	3,2	7,0	11,1	10,0	6,5
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Při hledání zaměstnání spoléhalo 67,2% (**65,1 %**) absolventů na „vlastní síly“, 15,4% (**15,4 %**) dostalo nabídku, aniž museli místo hledat, 10,6% (**13,7 %**) pomohli rodiče a známí, ostatní nabízené varianty mají jen velmi malé zastoupení a meziroční pohyby v datech jsou minimální

Graf č. 9 Co Vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání? (MU jako celek; n = 1 552)

Graf č. 10 Co Vám nejvíce pomohlo při získání zaměstnání?
(n = 1 552; z grafu jsou pro přehlednost vyloučeny zbývající varianty)

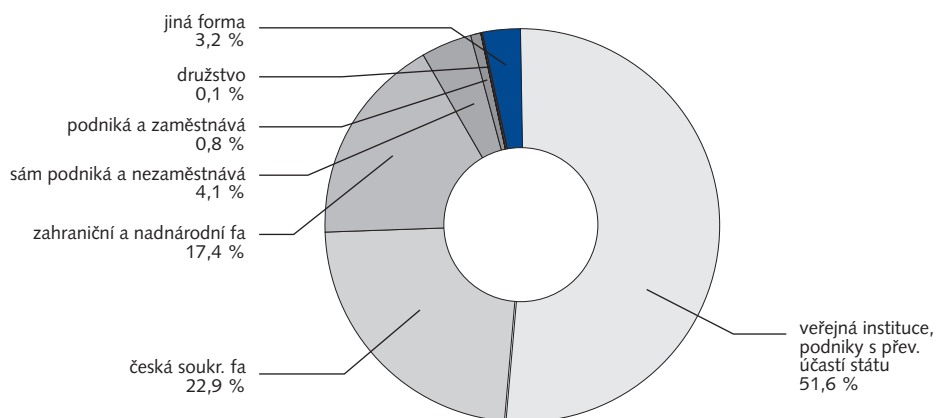

Co pomohlo k místu?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
vlastní přičinění	76,0	49,5	58,7	62,8	76,1	69,2	70,5	63,4	55,0	67,2
dostal nabídku	6,7	24,2	23,1	19,9	8,0	19,0	12,1	18,3	10,0	15,4
rodiče či známí	11,1	7,1	7,7	9,4	11,6	7,7	14,3	10,5	20,0	10,6
jinak	3,6	15,2	2,9	3,2		2,3		1,3	10,0	2,8
MU	0,4	3,0	1,0	3,6	2,2	1,4	1,3	2,0	5,0	1,9
úřad práce	1,8		6,7	0,7	2,2		0,3	3,3		1,4
poradenská firma	0,4	1,0		0,4		0,5	1,6	1,3		0,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

V grafu si můžeme všimnout také již tradičně vyššího podílu lékařů a právníků, kterým k místu pomáhali rodiče (podobně jako v předchozích šetřeních).

Celkem 51,6% (**53,3%**) absolventů pracuje ve státních firmách či institucích (zejména to jsou absolventi LF, PedF a PřirF), téměř čtvrtina absolventů působí v českých soukromých firmách (jsou to častěji zejména absolventi PrF a FI),

Graf č. 11 Kde aktuálně absolventi pracují? (n = 1 545)

Kde nyní pracujete?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
veřejná instituce, podniky s přev. účastí státu	22,3	12,2	56,3	56,5	74,6	68,8	52,1	62,3	45,0	51,6
česká soukromá firma	25,0	29,6	20,4	17,3	18,8	15,1	30,8	25,2	30,0	22,9
zahraniční a nadnárodní firma	46,4	46,9	18,4	14,4	2,9	8,7	7,6	7,9	5,0	17,4
sám podniká a nezaměstnává	2,2	9,2	1,9	9,4	0,7	3,7	1,6	3,3	10,0	4,1
jiná forma	2,2	1,0	1,0	1,8	2,9	3,7	7,3	1,3		3,2
podniká a zaměstnává	1,3	1,0	1,9	0,7			0,6		10,0	0,8
družstvo	0,4									0,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabulka Pracující absolventi MU podle odvětvové klasifikace ekonomických činností

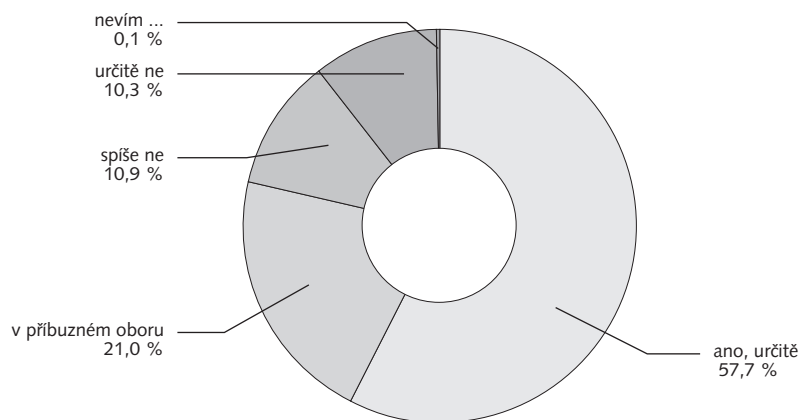
Hospodářské odvětví	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
Školství	3,6	6,1	11,7	31,8	0,7	70,8	0,6	23,5	50,0	20,5
Správa	14,3	2,0	18,4	9,4	2,9	0,9	47,8	7,2		15,9
Služby podnikům	26,3	37,8	15,5	9,0	0,7	4,1	28,5	4,6	10,0	15,9
Jinde	17,0	23,5	13,6	16,6	1,4	9,6	11,4	16,3	25,0	13,6
Zdravotnictví	1,3	2,0	4,9	4,7	93,5	4,1	0,6	9,8		11,6
Ostatní veř. služby	3,6	1,0	15,5	14,1	0,7	2,7	4,1	3,9		5,8
Výzkum, vývoj	1,3	15,3	10,7	3,2		0,9	0,3	22,9		4,9
Peněžnictví	13,8	3,1	1,9	1,4		1,8	1,3	5,2	5,0	3,7
Obchod	6,3		1,0	1,1		2,3	0,3	1,3	5,0	1,7
Zpracovat. průmysl	4,0		3,9	1,4		1,4	0,6	0,7		1,5
Doprava	1,3	9,2		1,8		0,5	0,6	0,7		1,4
Stavebnictví	2,7		1,0	0,7		0,9	0,6	1,3		1,0
Pohostinství	1,3		1,0	2,2			0,6			0,8
Zemědělství	0,4			1,4			0,9	1,3	5,0	0,7
Elektrina, plyn, voda	1,8		1,0	0,7			0,6	0,7		0,6
Nemovitosti	0,4						0,9			0,3
Dobývání nerostů	0,4			0,4				0,7		0,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

u zahraničních a nadnárodních firem pak nejčastěji pracují absolventi FI a ESF.

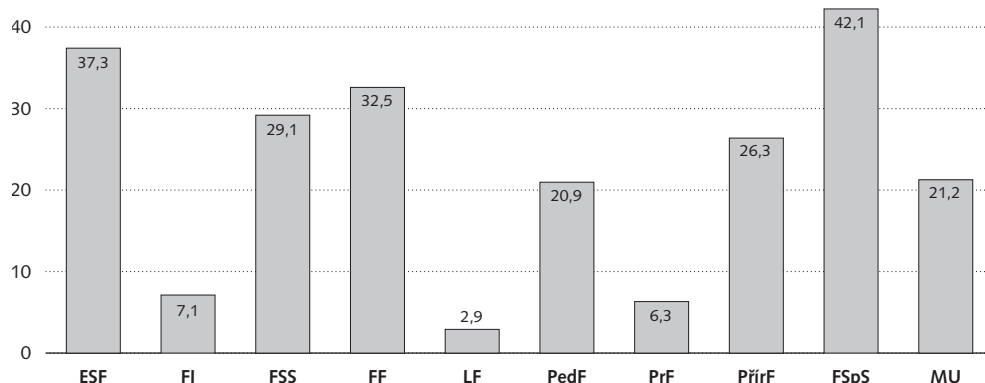
Více než polovina (52,3 %) všech absolventů pracuje jen ve třech odvětvích: školství, správě a službách podnikům.

O něco málo hůře než ve starších průzkumech letos vyznívá rozložení odpovědí na otázku, zda absolventi působí v oborech, pro které se během studia připravovali. Aktuální podíl je 57,7 % (**70,3 %**) osob působících v oborech, pro které se během studia na vysoké škole připravovali. Nadprůměrně vyšší fluktuaci můžeme již také tradičně pozorovat u absolventů ESF a FF, letos též nově i u FSpS. Vzhledem k tomu, že celková „predeterminace cílových oblastí“ vyučovaných oborů na těchto fakultách není až tak „přísná“, tak jako například tomu je u LF, PrF a FI, není zřejmě třeba se nad tímto faktem hlouběji pozastavovat – viz další dva z grafů.

Graf č. 12 Pracujete v oboru, pro který jste se během studia připravovali? (n = 1 549)

Graf č. 13 Podíly absolventů, kteří odpověděli, že v oboru „spíše ne“ a „určitě ne“ – pracují (n = 329)

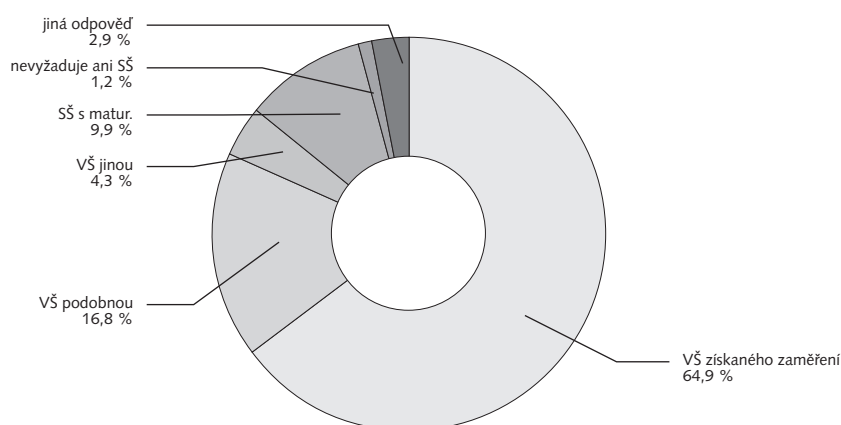

Pracujete v oboru, pro který jste se na VŠ připravoval(a)?

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
ano, určitě	24,4	68,7	43,7	43,3	89,9	62,3	80,6	52,0	52,6	57,7
v příbuzném oboru	38,2	24,2	27,2	23,8	7,2	16,8	13,0	21,7	5,3	21,0
spíše ne	24,0	5,1	12,6	13,7	2,2	9,1	3,8	14,5	10,5	10,9
určitě ne	13,3	2,0	16,5	18,8	0,7	11,8	2,5	11,8	31,6	10,3
nevím...				0,4						0,1
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Podobně také došlo k malému poklesu podílu osob pracujících na místě vyžadujícím VŠ vzdělání získaného zaměření, ten aktuálně představuje 64,9% (70,0%) absolventů MU, častěji jsou na pozicích, kde není vyžadováno ani vysokoškolské vzdělání, absolventi ESF (podobně jako v předchozím šetření) a FF. Celkově 11,1% (9,6%) absolventů MU pracuje na místech, která nevyžadují ani vysokoškolské vzdělání.

Graf č. 14 Vyžaduje Vaše místo vysokoškolské vzdělání? (n = 1 552)

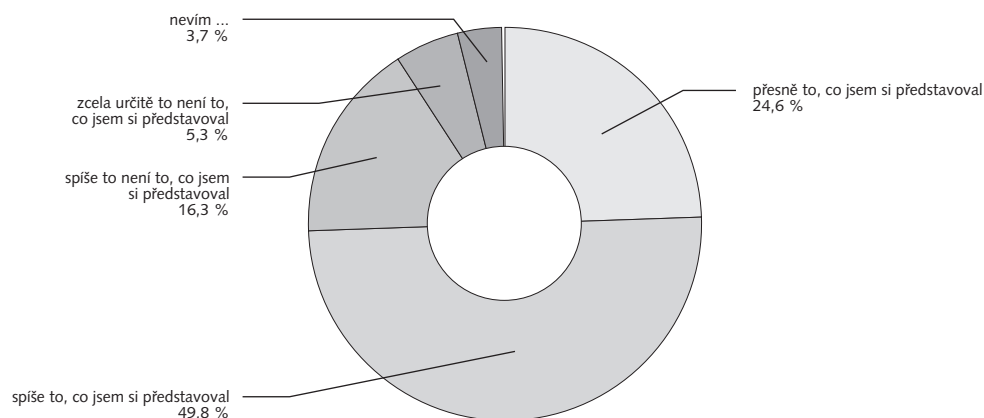
Vyžaduje místo VŠ?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
VŠ vystudovaného zaměření	42,7	63,6	55,3	48,9	89,9	66,2	90,5	57,5	55,0	64,9
VŠ podobnou	31,1	19,2	24,3	22,3	3,6	12,3	4,4	24,8	5,0	16,8
VŠ jinou	3,1		7,8	8,3	0,7	7,3	1,3	3,9	10,0	4,3
SŠ s matur.	19,1	6,1	7,8	15,5	4,3	10,5	1,6	10,5	15,0	9,9
nevyžaduje ani SŠ	1,3	3,0	1,9	1,4		0,9	0,3	1,3	10,0	1,2
mezisoučet 2 předch. řádků	20,4	9,1	9,7	16,9	4,3	11,4	1,9	11,8	25,0	11,1
jiná odpověď	2,7	8,1	2,9	3,6	1,4	2,7	1,9	2,0	5,0	2,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

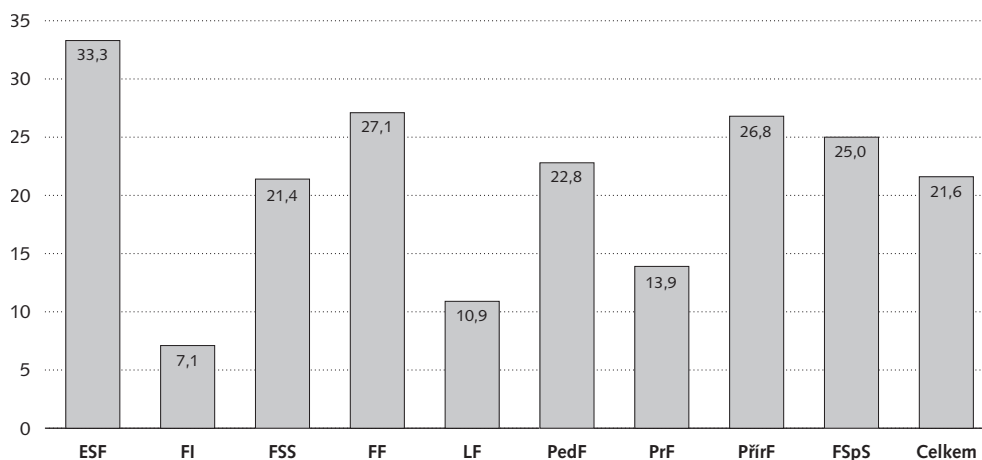

Zajímavé může také být rozložení odpovědí na následující, poněkud hypotetickou otázku, která zněla: „Pokud byste měl(a) posoudit, do jaké míry odpovídá zaměstnání Vaším představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti, jakou byste vybral(a) z následujících alternativ?“ Realita se méně často kryje s představami u absolventů ESF, PřířF a FF – blíže viz graf.

Graf č. 15 Do jaké míry odpovídá Vaše zaměstnání Vaším představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti... (n = 1 549)

Graf č. 16 Do jaké míry odpovídá Vaše zaměstnání Vaším představám během vysoké školy o vlastní budoucnosti... negativní odpovědi (n = 334)

Odpovídá místo představám?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	FSpS	MU***
přesně to, co jsem si představoval	18,2	28,6	26,2	18,1	31,9	22,8	34,5	19,0	15,0	24,6
spíše to, co jsem si představoval	45,3	61,2	44,7	50,9	55,8	49,3	49,1	48,4	45,0	49,8
spíše to není to, co jsem si představoval	26,2	5,1	14,6	20,2	7,2	17,4	13,3	17,0	5,0	16,3
zcela určitě to není to, co jsem si představoval	7,1	2,0	6,8	6,9	3,6	5,5	0,6	9,8	20,0	5,3
mezisoučet 2 předchozích řádků	33,3	7,1	21,4	27,1	10,9	22,8	13,9	26,8	25,0	21,6
nevím...	3,1	3,1	7,8	4,0	1,4	5,0	2,5	5,9	15,0	4,0
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

3.1.2 Výdělky a jejich hodnocení

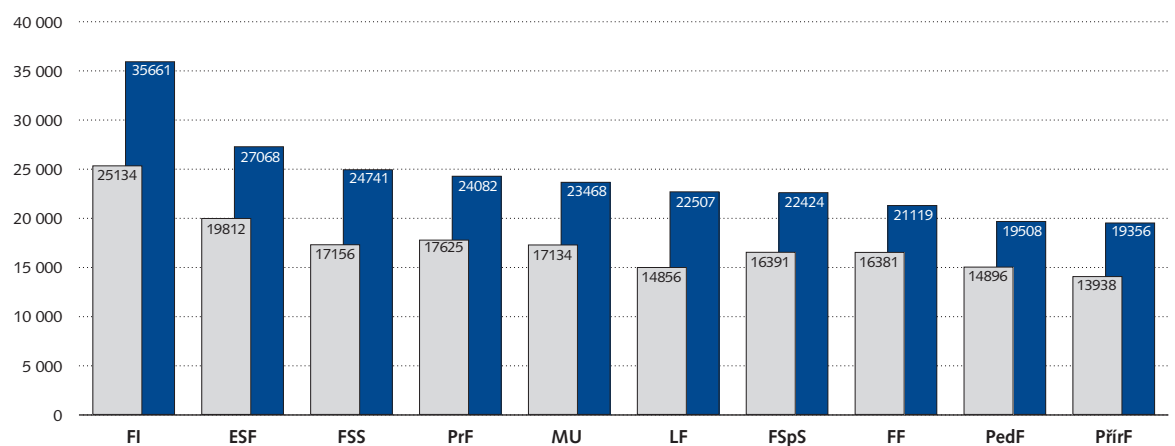
Zajímavou oblast představují platy, budeme se jim věnovat poněkud zevrubněji. Na celém průzkumu sympaticky působila i letos skutečnost, že absolventi téměř bez výjimky (chybí – podobně jako v předcházejícím šetření – jen 5,7% odpovědí) uváděli i údaje o výši svých aktuálních příjmů. **Z metodického hlediska zmiňujeme známý fakt, že „přiznávané příjmy“ obvykle bývají ve spod-**

ní části pomyslného intervalu a reálné příjmy bývají o něco vyšší⁵.

V následujícím grafu máme možnost vidět rozložení hodnot hrubých nástupních a hrubých aktuálních platů včetně příplatků, prémie, příjmů OSVČ atd.

⁵ Viz např. Závěrečná zpráva z dotazníkového šetření projektu REFLEX v České republice. Dostupné na: <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/download/ZavZprReflex.pdf>

Graf č. 17 Nástupní a aktuální platy absolventů (n = 1 467–1 491)

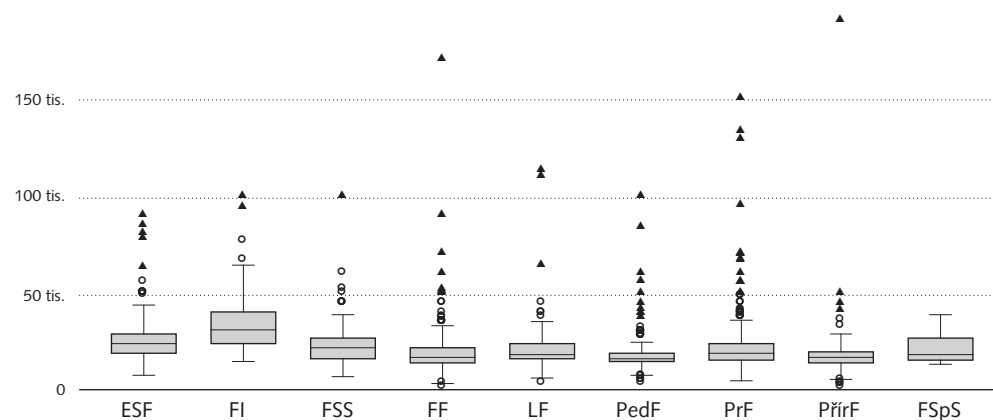
	FI	ESF	FSS	PrF	MU	LF	FSpS	FF	PedF	PřírF
Hrubý nástupní plat	25 134	19 812	17 156	17 625	17 134	14 856	16 391	16 381	14 896	13 938
Hrubý aktuální plat	35 661	27 068	24 741	24 082	23 468	22 507	22 424	21 119	19 508	19 356

Z tabulky jsou patrné „nástupní platy“ a „aktuální platy“ absolventů.

Variabilita aktuálních příjmů je patrná z následujících grafů a tabulky hodnot. Nejméně

diferencované jsou příjmy zejména u absolventů PedF, resp. FSpS (viz hodnoty standardní odchylky).

Graf č. 18 Hrubý nástupní plat

Fakulta	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU
Hrubý aktuální plat	27 068	35 661	24 741	21 119	22 507	19 508	24 082	19 356	22 424	23 468
N	209	91	98	264	137	203	301	145	19	1 467
Std. Deviation	11 803	15 697	12 554	13 397	13 360	10 332	16 081	15 996	8 122	14 277

Pokud bychom se podívali na výšku příjmů podle pohlaví respondentů, dospěli bychom k následujícím hodnotám:

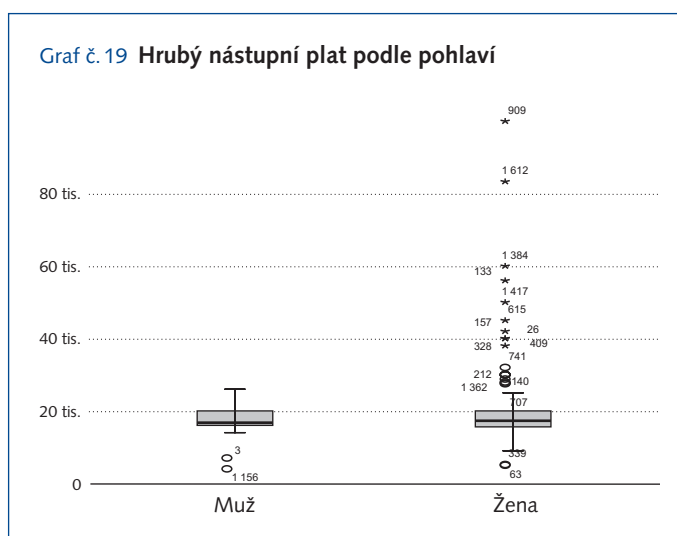
Fakulta	Muži		Ženy		Rozdíl v %	
	nástupní plat	aktuální plat	nástupní plat	aktuální plat	nástupní plat	aktuální plat
ESF	21 218	29 811	19 136	25 683	9,8	13,8
FI	25 812	36 102	20 264	32 455	21,5	10,1
FSS	18 625	27 147	16 376	23 405	12,1	13,8
FF	18 116	24 528	15 870	20 123	12,4	18,0
LF	14 849	26 846	14 859	20 455	-0,1	23,8
PedF	14 722	17 886	14 926	19 759	-1,4	-10,5
PrF	19 476	27 208	15 764	20 968	19,1	22,9
PřirF	14 921	23 244	13 550	17 771	9,2	23,5
FSpS	16 356	23 122	15 581	20 107	4,7	13,0
MU	19 429	27 739	15 899	21 132	18,2	23,8

Rozdíly v příjmech obou skupin se pohybují zhruba kolem 20%. Jedinou výjimku tvoří absolventi PedF, kde jsou příjmy žen do určité míry zkresleny několika extrémními hodnotami (část žen s vyšším příjmem pracuje mimo vystudovaný obor) v jinak značně nivelizované příjmové skupině „učitelů“, viz následující graf.

Zajímavá také může být míra změny mezi nástupními a aktuálními platy podle roku absolvování vysoké školy a tedy i délky praxe, které jsou patrné z následující tabulky.

Z prezentovaných hodnot je patrné, že nejvyšší dynamiku ve dvouletém horizontu na svých výplatních páskách zaznamenávají zejména lékaři 173% (**159%**), absolventi FSS 167% (**150%**) a informatici 160% (**143%**). Jedná se prakticky o stejné skupiny absolventů jako v předchozím šetření.

Graf č. 19 Hrubý nástupní plat podle pohlaví

Tabulka: Nástupní a aktuální platy a jejich růst – r. 2005 a r. 2006

Fakulta	Absolventi z roku 2005			Absolventi z r. 2006		
	Nástupní plat	Aktuální plat	Změna za 2 roky	Nástupní plat	Aktuální plat	změna za 1 rok
ESF	19 999	29 820	149	19 592	24 975	127
FI	23 345	37 430	160	28 077	33 491	119
FSS	15 712	26 278	167	18 881	23 847	126
FF	16 296	22 821	140	16 437	18 754	114
LF	14 164	24 491	173	15 378	21 178	138
PedF	14 118	19 654	139	16 669	19 750	118
PrF	18 312	25 867	141	17 095	22 788	133
PřirF	13 645	20 729	152	14 227	18 151	128
FSpS	17 405	21 918	126	12 996	21 992	169
MU	16 805	24 927	148	17 473	21 986	126

Tabulka: Průměrný měsíční nárůst platu

Vystudovaná fakulta	Průměrný měsíční nárůst platu v Kč	Počet případů
FI	476	87
LF	417	133
ESF	413	204
FSS	388	90
PrF	377	285
MU	356	1 386
FSpS	333	18
PedF	307	190
FF	280	241
PřirF	276	138

Tabulka: Týdenní prac. doba v hl. zaměst.

Týdenní prac. doba v hl. zaměstnání v hodinách Subset for alpha = .05

Fakulta	N	1	2	3	4
PedF	207	37,0			
FF	261	38,8	38,8		
FSpS	20	39,6	39,6	39,6	
PřirF	147	39,8	39,8	39,8	
FSS	100	41,2	41,2	41,2	
FI	97		41,8	41,8	
PrF	310		42,7	42,7	
ESF	221			43,9	43,9
LF	133				48,3

Tabulka: Nástupní a aktuální průměrné platy absolventů Masarykovy univerzity podle hospodářských odvětví (tabulka je seřazená sestupně podle hrubých aktuálních platů).

Hospodářské odvětví	Nástupní plat	N	Aktuální plat	N
Stavebnictví	21 429	14	31 423	13
Nemovitosti	13 125	4	30 750	4
Peněžnictví	21 418	55	30 200	53
Elektřina, plyn, voda	19 000	9	29 778	9
Pohostinství	22 438	8	29 667	9
Služby podnikům	20 462	234	28 861	230
Doprava	20 045	20	28 425	20
Zpracovat. průmysl	18 434	23	27 011	23
Jiná odvětví	18 322	202	26 375	199
Obchod	17 179	25	24 810	25
Zemědělství	15 073	11	24 364	11
MU průměr	17 138	1 487	23 473	1 466
Správa	17 851	244	23 110	234
Dobývání nerostů	17 567	3	22 567	3
Zdravotnictví	14 570	176	21 790	176
Ostatní veř. služby	15 276	87	19 714	85
Výzkum, vývoj	14 546	71	19 169	71
Školství	14 483	301	18 049	301

Podobný, ale o něco přesnější obrázek o dynamice platů máme možnost vidět v následujícím přehledu. Absolventů jsme se letos za tímto účelem ptali, kolik měsíců pracovní praxe mají od ukončení VŠ. Rozdíl mezi aktuálním a nástupním platem – bez ohledu na rok absolutoria – jsme pak dělili počtem měsíců pracovní praxe. V tabulce hodnot vidíme na prvním místě informatiky (průměrný přírůstek mzdy = 476 Kč/měsíc) a naopak nejmenší dynamiku zaznamenávají přírodovědci (276 Kč/měsíc).

Pokud rekapitulujeme předchozí údaje, můžeme konstatovat, že absolventi FI, ESF, FSS a PrF dostávají nejvyšší **nástupní platy** a také disponují nejvyššími **aktuálními platy**. Jedná se prakticky o stejný výsledek jako v předchozích šetřeních. Nižší než průměrné platy berou – tak jako v minulosti – lékaři, filozofové, pedagogové a zcela na konci jsou přírodovědci.

Při posuzování výšky platů je třeba také vzít v úvahu faktickou délku pracovní doby. Viz následující tabulku zobrazující průměrné hodnoty odpovědí na otázku: „*Kolik hodin průměrně strávíte za týden ve Vašem hlavním zaměstnání? Nezapomeňte započítat i dobu práce doma, pokud si berete práci domů!*“

V tabulce jsou pomocí jednorozměrné analýzy rozptylu (ANOVA) identifikovány celkem čtyři skupiny (ve sloupcích), které se statisticky významně (na 5% hladině významnosti) mezi sebou liší. Nejkratší pracovní dobu mají pedagogové a filozofové (zřejmě díky tomu, že častěji působí ve školství) a naopak nejvíce času v zaměstnání stráví lékaři – v průměru 48,3 hodin za týden, což při průměru 4,3 týdne v jednom měsíci představuje 208 hodin práce za měsíc. Celková průměrná týdenní pracovní doba absolventů představuje 41,4 (40,8) hodin, což zhruba odpovídá zákonem stanovené pracovní době.

Kvartilové rozložení nástupních platů je následující (1 491 případů):

- 25 % absolventů mělo nástupní plat do 13 000 (11 000) Kč,
- 50 % do 15 500 (13 000) Kč (medián),
- 75 % do 19 000 (16 000) Kč.

Kvartilové rozložení aktuálních platů je následující (1 467 případů):

- 25 % absolventů mělo aktuální plat do 16 500 (14 500) Kč,
- 50 % do 20 000 (17 000) Kč (medián),
- 75 % do 26 000 (21 500) Kč.

Diferenciace platů absolventů podle odvětví, v nichž pracují, je velice výrazná: podhodnocen je státní sektor, zejména školství, výzkum a vývoj, veřejné služby a zdravotnictví; prakticky identické skupiny jako při předchozím výzkumu.

Pro zajímavost ještě přinášíme – vzhledem k mnohdy nízkému počtu respondentů ve skupinách – jen zcela orientační přehled o **průměrných aktuálních platech** podle vystudovaných oborů zastoupených minimálně deseti respondenty.

Pořadí	Obor	Průměrný plat	N
1.	Aplikovaná informatika	37 375	44
2.	Informatika	32 379	42
3.	Mezinárodní vztahy a evropská studia	31 821	14
4.	Informační studia a knihovnictví	30 432	10
5.	Ekonomie	28 482	26
6.	Veřejná správa (L'Administration publique)	28 452	29
7.	Podnikové hospodářství	28 380	33
8.	Mediální studia a žurnalistika	27 201	11
9.	Finanční podnikání	26 950	31
10.	Veřejná ekonomika	26 533	36
11.	Stomatologie (angl.)	26 003	18
12.	Anglický jazyk a literatura	25 956	28
13.	Všeobecné lékařství (angl.)	24 964	10
14.	Sociální politika a sociální práce	24 940	11
15.	Léčebná rehabilitace a fyzioterapie	24 727	15
16.	Psychologie	24 499	38
17.	Právo	24 179	294
18.	Hospodářská politika	23 532	29
19.	Stomatologie	23 353	17
20.	Regionální rozvoj a správa	23 161	22
21.	Sociologie	23 050	10
22.	Německý jazyk a literatura	22 745	13
23.	Francouzský jazyk a literatura	22 465	10
24.	Všeobecné lékařství	21 814	55
25.	Politologie	21 773	11
26.	Národní hospodářství	21 450	10
27.	Etnologie	21 432	11
28.	Český jazyk a literatura	21 113	36
29.	Filozofie	20 950	10
30.	Historie	20 629	22
31.	Religionistika	20 569	11
32.	Dějiny umění	20 442	13
33.	Učitelství anglického jazyka a literatury pro základní školy	19 807	10
34.	Teorie a dějiny divadla	19 513	13
35.	Učitelství pro 1. stupeň základní školy	18 535	18
36.	Učitelství biologie pro základní školy	18 206	12
37.	Zdravotní vědy	17 840	17
38.	Učitelství matematiky pro střední školy	16 804	15
39.	Speciální pedagogika	15 620	13

Výše aktuálních platů se odvíjí zejména od následujících faktorů:

- pohlaví absolventa (srovnání viz výše)
- typ vystudované fakulty (srovnání viz výše)
- hospodářské odvětví, kam absolvent nastupuje (srovnání viz výše);

- **typ podniku** (organizace), kam absolvent nastupuje

Kde nyní pracujete?	Aktuální platy	N
podniká a zaměstnává	43 455	11
zahraniční a nadnárodní fa	33 100	250
sám podniká a nezaměstnává	31 128	57
česká soukr. firma	22 275	337
veřejná instituce, podniky s přev. účastí státu	20 259	764
jiná forma	18 938	42
družstvo	18 000	1
Celkem	23 478	1 462

- **postavení v zaměstnání**

Postavení v zaměstnání	Aktuální platy	N
ředitel, majitel, spolujitel	37 515	34
první linie řízení	28 706	34
druhá linie řízení	25 717	114
nejnižší linie řízení	26 950	180
nemá podřízené pracovníky	22 026	1 070
Celkem	23 465	1 432

- **typ požadavků na zastávané místo** (vliv je spíše opačný, než by byl žádoucí)

Vyžaduje místo VŠ?	Aktuální platy	N
VŠ získaného zaměření	22 487	954
VŠ podobnou	26 129	246
VŠ jinou	26 182	62
SŠ s matur.	21 539	148
nevyžaduje ani SŠ	34 853	17
jiná odpověď	28 931	39
Celkem	23 473	1 466

- **práce v oboru** (vliv je spíše opačný, než by byl žádoucí)

Pracuje v oboru?	Aktuální platy	N
ano, určitě	22 160	851
v příbuzném oboru	25 385	304
spíše ne	24 684	157
určitě ne	25 791	150
nevím...	18 000	1
Celkem	23 470	1 463

- **velikost bydliště**

Velikost bydliště	Aktuální platy	N
Praha	30 400	161
nad 100 tis.	23 855	574
20–100 tis.	23 047	289
5–20 tis.	20 421	155
500–5 tis.	21 192	205
do 500 obyv.	19 558	76
Celkem	23 455	1 460

- **bydliště**

Aktuálně bydlíte...	Aktuální platy	N
Zahraničí	54 586	40
Ústecký kraj	30 363	15
Praha	29 235	106
Středočeský kraj	23 743	35
Jihočeský kraj	23 113	63
Brno	22 946	450
Plzeňský kraj	22 647	16
Královéhradecký kraj	22 375	41
Liberecký kraj	21 656	25
Zlínský kraj	21 487	97
Olomoucký kraj	21 299	71
Jihomoravský kraj	21 276	204
Karlovarský kraj	21 000	9
Moravskoslezský kraj	20 988	108
Kraj Vysočina	20 872	116
Pardubický kraj	20 158	67
Celkem	23 469	1 463

Výdělky a studijní prospěch

Studijní prospěch měřený jako průměr známek během celého studia **má jen velmi malý vliv na výšku nástupních i aktuálních platů, ale opačný, než by bylo žádoucí, a tak z globálního pohledu jsou lepší známky spojeny s nižšími platy.**

Tento nežádoucí vztah může na úrovni MU jako celku do určité míry ovlivňovat mechanismus, podle něhož je „přísnější známkování“ uplatňováno právě na fakultách s nejvyššími průměrnými výdělky, tj. zejména na FI a ESF; viz následující přehled o průměrném prospěchu podle fakult.

Pokud však věc analyzujeme i na úrovni fakult, pak vidíme, že existují jen dvě fakulty (FI a LF), kde jsou nejlepší studijní průměry „odměněny“ lepšími výdělky.

Dalším faktorem, který se do vztahu obou proměnných promítá, je fakt, že **mnoho studentů s lepším prospěchem zůstává** na vysoké škole v doktorském studiu (nebo se jinak dál vzdělávají), **přičemž současně i pracují.** Při tomto souběhu studia a výdělečné činnosti však dosahují jen podprůměrných výdělků.

Ve skupině, která dále studuje a současně pracuje, je podíl osob s prospěchem do 1,50 „známky“ celkem 36,3 %, zatímco analogický podíl ve skupině osob v pracovním poměru je jen 22,5 %. A osoby v pracovním poměru si vydělají v průměru 23 584 Kč, zatímco osoby studující a současně pracující si vydělají jen 21 033 Kč.

A už jen volně můžeme spekulovat o tom, že studenti s horším prospěchem souběžně se studiem pracovali a tím si vylepšovali startovní pozice apod.

Tabulka: Vliv studijního prospěchu na výšku platu

Studijní průměr	Průměrný nástupní plat	Průměrný aktuální plat
do 1,5 včetně	16 663	22 459
od 1,51 do 2,00	16 688	22 828
od 2,01 do 2,50	18 199	25 802
horší než 2,51	19 508	27 416
Celkem	17 187	23 694

Tabulka: Studijní prospěch podle fakult

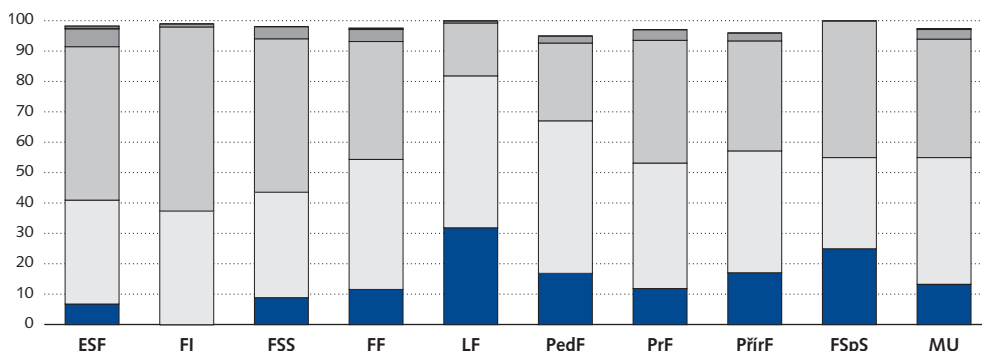
	N	1	2	3
PedF	189	1,8*		
FF	257	1,9		
LF	123	1,9		
FSpS	16	1,9		
FSS	83	2,0		
PřirF	178	2,1	2,1	
PrF	274	2,1	2,1	
ESF	196		2,4	2,4
FI	80			2,6

* hodnoty jsou vypočítány jako průměrné hodnoty podle následujícího klíče 1 = prospěch do 1,50, 2 = 1,51–2,00, 3 = 2,01–2,50 a 4 = 2,51 +.

Tabulka: Aktuální mzdy podle studijního prospěchu

Fakulta	Studijní průměr			
	do 1,5 včetně	od 1,51 do 2,00	od 2,01 do 2,50	horší než 2,51
ESF	26 842	26 298	27 263	30 563
FI	40 900	34 932	36 761	31 600
FSS	21 137	24 706	23 974	32 000
FF	20 912	20 622	25 310	32 300
LF	26 321	21 177	23 642	20 400
PedF	18 442	19 340	20 239	15 000
PrF	25 614	23 798	24 529	27 954
PřirF	16 003	21 188	20 510	18 240
FSpS	22 250	22 633	17 000	40 000
Celkem	22 459	22 828	25 802	27 416

Graf č. 20 Domníváte se, že mzda (plat), kterou za svoji práci nyní dostáváte, je ve vztahu k Vámi vykonávané a odváděné práci... (n = 1 539)

Jak hodnotí absolventi aktuální mzdu?

	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
■ velice nízká	6,8		8,9	11,6	31,9	16,9	11,9	17,1	25,0	13,3
■ spíše nízká	34,2	37,4	34,7	42,8	50,0	50,2	41,3	40,1	30,0	41,7
mezisoučet 2 předch. řádků	41,0	37,4	43,6	54,4	81,9	67,1	53,2	57,2	55,0	55,0
■ odpovídající	50,5	60,6	50,5	38,8	17,4	25,6	40,4	36,2	45,0	39,0
■ spíše vyšší	5,9	1,0	4,0	4,0	0,7	2,3	3,5	2,6		3,2
■ daleko vyšší	0,9			0,4						0,2
■ nevím...	1,8	1,0	2,0	2,5		5,0	2,9	3,9		2,6
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Zajímavou informaci také poskytuje individuální reflexe dosahovaných aktuálních výdělků. Opět viz graf (zde je vynechána varianta „nevím“) a tabulku hodnot. Celkově vyznívá subjektivní hodnocení mezd u více než jedné poloviny absolventů 55% (**56,7%**) negativně, ale mezi fakultami jsou poměrně velké rozdíly; nejvíce nespokojení jsou mladí lékaři a učitelé (stejně jako v minulém i předminulém šetření). Tyto profese jsou spojeny s neziskovým sektorem, což je stále výrazný handicap.

Dále jsme také sledovali **existenci vedlejších pracovních poměrů** absolventů. Vedlejší pracovní poměr má 15,5% respondentů a průměrný měsíční přivýdělek obnáší 7 070 (**7 021**) Kč. Doba strávená v průměru ve vedleším pracovním poměru představuje zhruba 9 (**10**) hodin za týden (podobně jako v předcházejícím výzkumu).

Poměrně častá je také praxe, kdy jsou absolventi v pracovním poměru a kromě toho podnikají „na živnostenský list“ jako OSVČ.

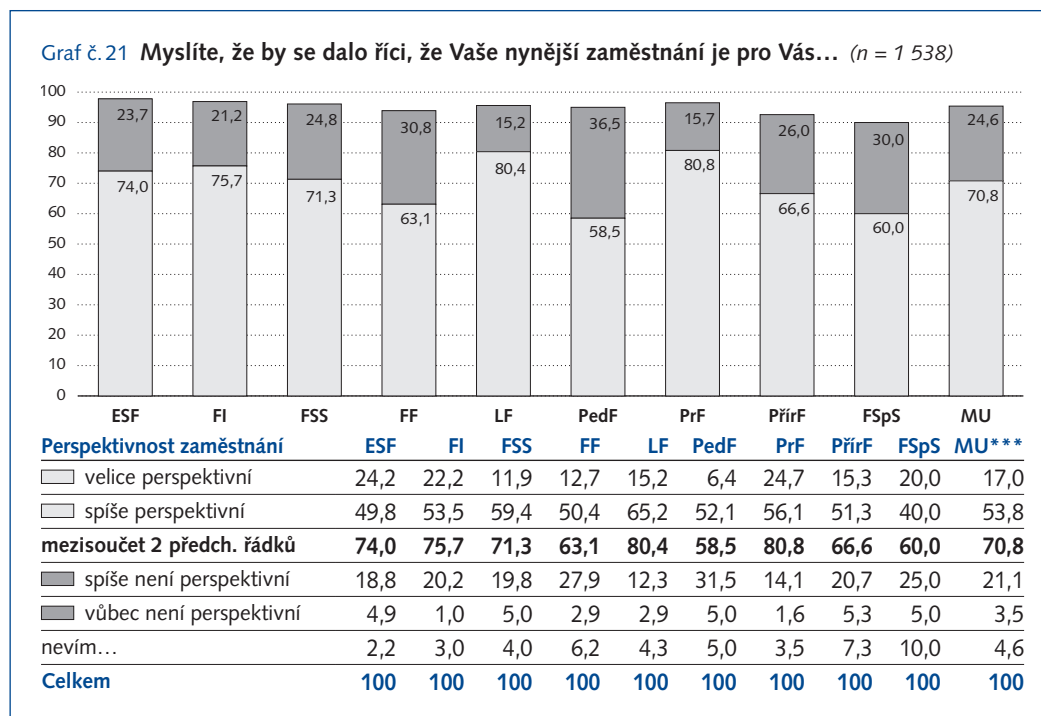

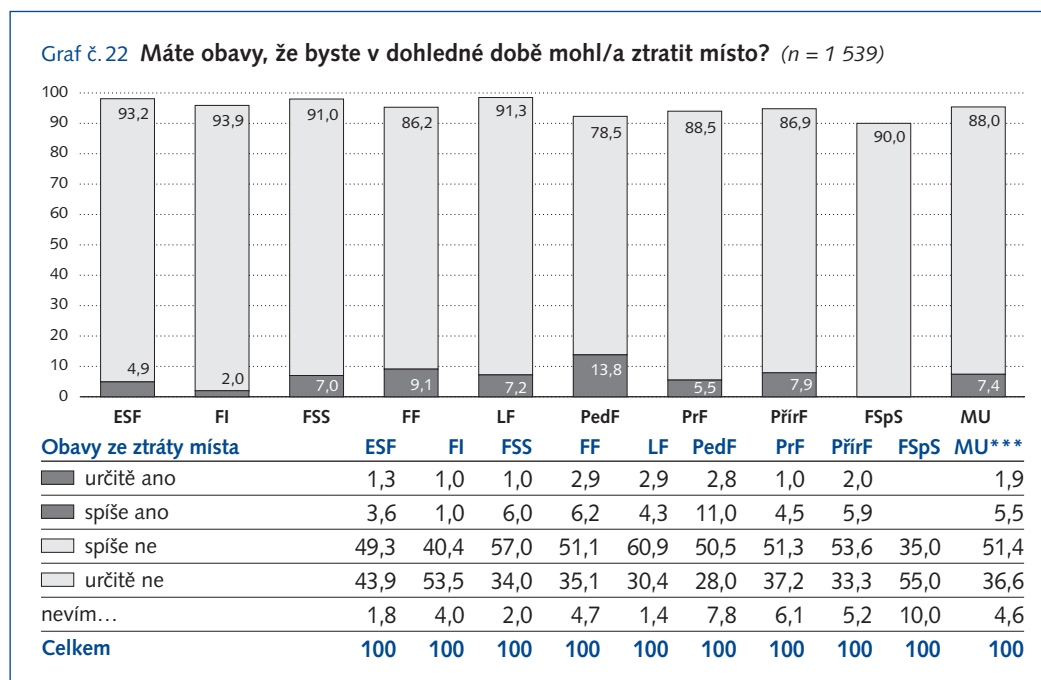
3.1.3 Jak absolventi vidí svou aktuální situaci?

Zajímali jsme se také o to, do jaké míry hodnotí absolventi své zaměstnání jako perspektivní. Viz graf (pro vyšší názornost slučuje kladné a záporné varianty a varianta „nevím“ byla vyloučena).

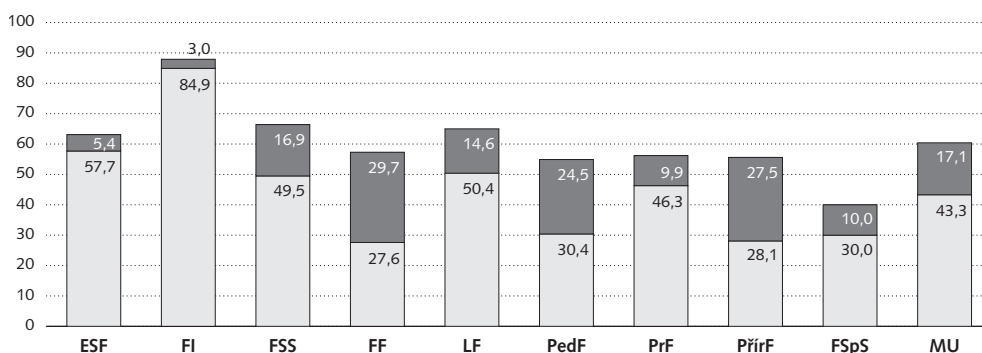
Hrubým metrem vzato vidí své aktuální zaměstnání jako málo perspektivní každý čtvrtý (čtvrtý) absolvent. Horší je v tomto ohledu situace u absolventů PedF a FF.

Další z otázek sledovala míru obav absolventů ze ztráty pracovního místa. Přehled hodnot podává další z grafů. Částečně vyšší obavy ze ztráty pracovního místa projevují zejména absolventi PedF. V grafu jsou opět pro přehlednost sloučeny kladné a záporné varianty.

Graf č. 23 Jak byste nyní ohodnotil(a) vyhlídky „čerstvých“ – tedy letošních – absolventů MU na uplatnění v oboru, který jste vystudoval(a)? Jako... (n = 1 539)

Vyhledky čerstvých absolventů	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
□ výborné	7,7	45,5	4,0	4,0	5,1	3,6	5,1	5,2	15,0	7,7
□ poměrně dobré	50,0	39,4	45,5	23,6	45,3	26,8	41,2	22,9	15,0	35,6
□ průměrné	26,6	6,1	24,8	30,4	28,5	33,2	34,5	36,6	50,0	29,9
■ spíše špatné	4,5	3,0	13,9	18,8	11,7	20,0	8,3	19,0	5,0	12,7
■ velmi špatné	0,9		3,0	10,9	2,9	4,5	1,6	8,5	5,0	4,4
mezisoučet 2 předch. řádků	5,4	3,0	16,9	29,7	14,6	24,5	9,9	27,5	10,0	17,1
nevím...	10,4	6,1	8,9	12,3	6,6	11,8	9,3	7,8	10,0	9,7

Vyhledky „čerstvých“ absolventů v oboru posuzované našimi „pracujícími“ respondenty jsou následující: v grafu byly vyloučeny varianty „průměrné“ a „nevím“ a kladné a záporné varianty jsou sloučeny, viz také tabulku hodnot pod grafem.

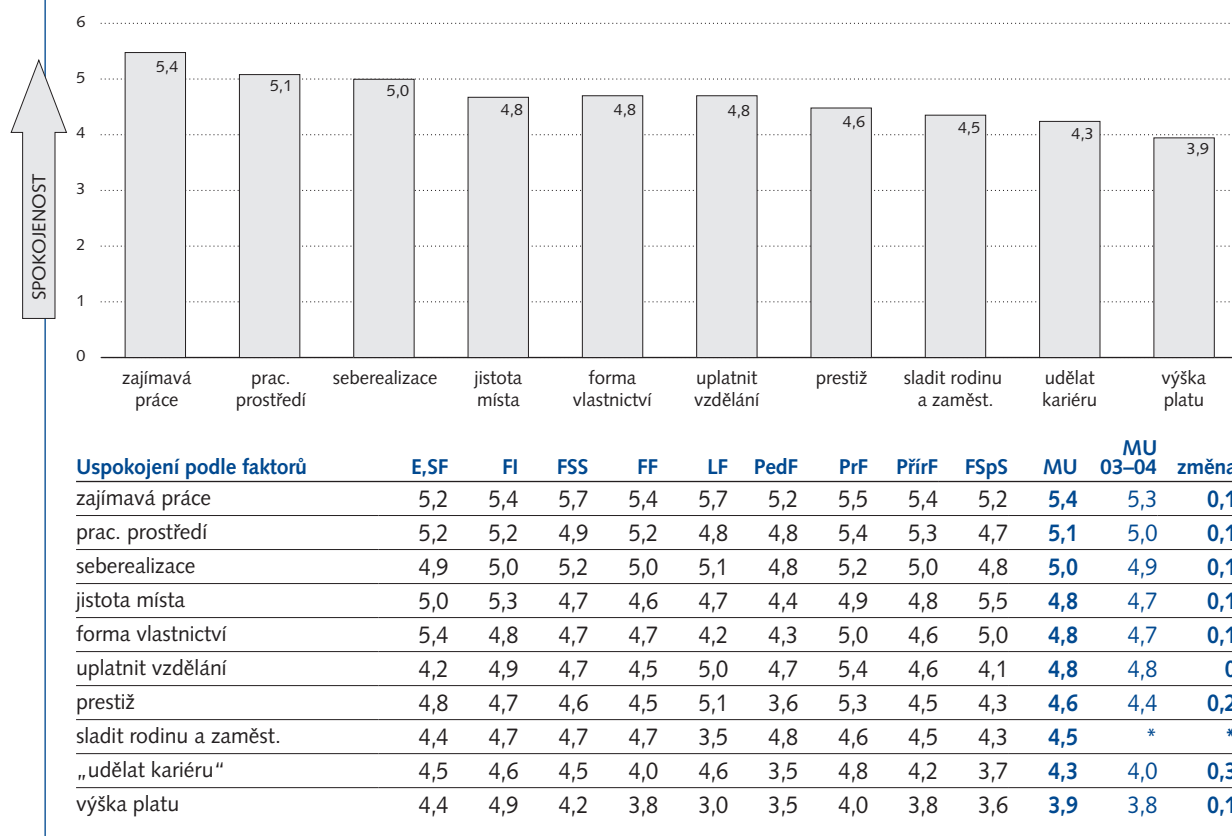
Z tabulky je patrné, že součet „kladných“ hodnot (tedy součet variant hodnotících vyhlídky „čerstvých“ absolventů MU jako „výborné“ a „poměrně dobré“) dává na první místa FI a ESF; naopak skeptičtí jsou filozofové, pedagogové a přírodovědci.

3.1.4 Uspokojení absolventů dílčími prvky práce

Za důležité považujeme hodnocení deseti faktorů, které představují standardní komponenty spokojenosti v práci. Respondenti hodnotili na sedmibodové škále, jak je tyto faktory v nynějším zaměstnání fakticky uspokojují. Hodnota 1 = nejnižší uspokojení, 4 = průměr, 7 = nejvyšší uspokojení. Souhrnný přehled o stupni uspokojení dává následující graf.

Graf č. 24 Uspokojení absolventů MU pracovními faktory (n = 1 192–1 528)

Víme-li, že teoretický průměr leží u hodnoty 4,0, pak už tabulku i graf čteme lehce. Absolventi vykonávají „nadprůměrně“ zajímavou práci (5,4) v nadprůměrně hodnoceném pracovním prostředí (5,1), „realizují se“ (5,0) atd. Na opačném konci pomyslné škály spokojenosti s faktory leží spokojenost s platem 3,9. Meziroční srovnání ukazuje u všech faktorů malé zlepšení s výjimkou hodnocení uplatnění vzdělání (nulová změna); viz poslední sloupec tabulky na předchozí straně.

Následují tabulky zobrazující **faktory uspokojení v práci** seřazené podle fakult. U faktoru „uplatnit vzdělání“ vidíme, že nejvyšší spokojenost z „uplatňování vzdělání“ vyjadřují mladí právníci, lékaři a informatici a naopak relativně nejmenší uspokojení u tohoto faktoru je identifikováno u ekonomů a absolventů FSpS. U ekonomů je nižší spokojenost vysvětlitelná jejich vyšším podílem na místech vyžadujících jen SŠ s maturitou. Analogicky pak čteme údaje i u ostatních faktorů.

Teoretický průměr uspokojení tvoří hodnota 4,00 a hodnoty je třeba posuzovat nejen jako relativní pozice fakult, ale též s přihlédnutím k dosaženým absolutním hodnotám: jen celkem devět hodnot v tabulkách leží v podprůměrném pásmu, nejčastěji to je u faktoru **výška platu**.

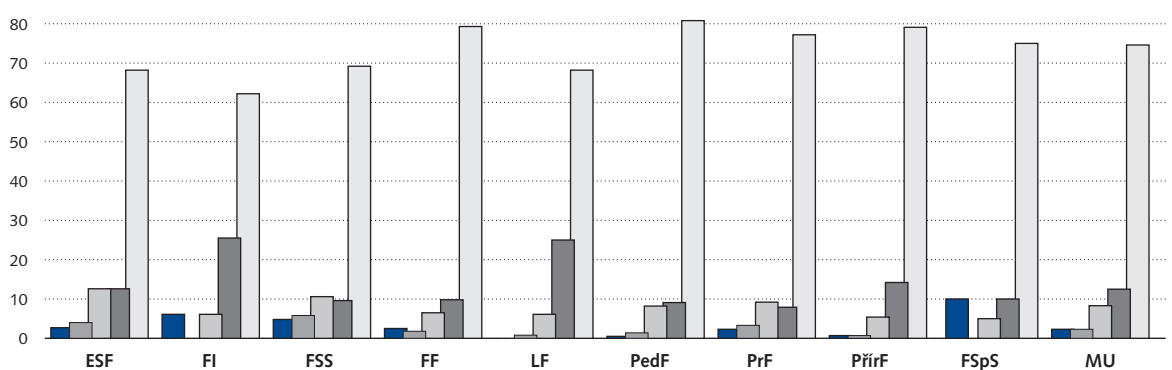
Tabulka: Uspokojení absolventů podle jednotlivých faktorů

Fak.	uplatnit vzdělání	Fak.	výška platu	Fak.	„udělat kariéru“	Fak.	prestíž	Fak.	prac. prostředí
PrF	5,4	FI	4,9	PrF	4,8	PrF	5,3	PrF	5,4
LF	5,0	ESF	4,4	FI	4,6	LF	5,1	PřirF	5,3
FI	4,9	FSS	4,2	LF	4,6	ESF	4,8	ESF	5,2
MU	4,8	PrF	4,0	ESF	4,5	FI	4,7	FI	5,2
PedF	4,7	MU	3,9	FSS	4,5	MU	4,6	FF	5,2
FSS	4,7	FF	3,8	MU	4,3	FSS	4,6	MU	5,1
PřirF	4,6	PřirF	3,8	PřirF	4,2	PřirF	4,5	FSS	4,9
FF	4,5	FSpS	3,6	FF	4,0	FF	4,5	PedF	4,8
ESF	4,2	PedF	3,5	FSpS	3,7	FSpS	4,3	LF	4,8
FSpS	4,1	LF	3,0	PedF	3,5	PedF	3,6	FSpS	4,7

Fak.	forma vlastnictví	Fak.	zajímavá práce	Fak.	seberealizace	Fak.	jistota místa	Fak.	sladit rodinu a zaměst.
ESF	5,4	LF	5,7	PrF	5,2	FSpS	5,5	PedF	4,8
PrF	5,0	FSS	5,7	FSS	5,2	FI	5,3	FSS	4,7
FSpS	5,0	PrF	5,5	LF	5,1	ESF	5,0	FI	4,7
FI	4,8	PřirF	5,4	MU	5,0	PrF	4,9	FF	4,7
MU	4,8	FI	5,4	FF	5,0	PřirF	4,8	PrF	4,6
FF	4,7	MU	5,4	FI	5,0	MU	4,8	PřirF	4,5
FSS	4,7	FF	5,4	PřirF	5,0	FSS	4,7	MU	4,5
PřirF	4,6	ESF	5,2	ESF	4,9	LF	4,7	ESF	4,4
PedF	4,3	PedF	5,2	FSpS	4,8	FF	4,6	FSpS	4,3
LF	4,2	FSpS	5,2	PedF	4,8	PedF	4,4	LF	3,5

Další z otázek sledovala pozici absolventů v podnikové (institucionální) hierarchii.

Graf č. 25 Postavení absolventů v zaměstnání (n = 1 511)

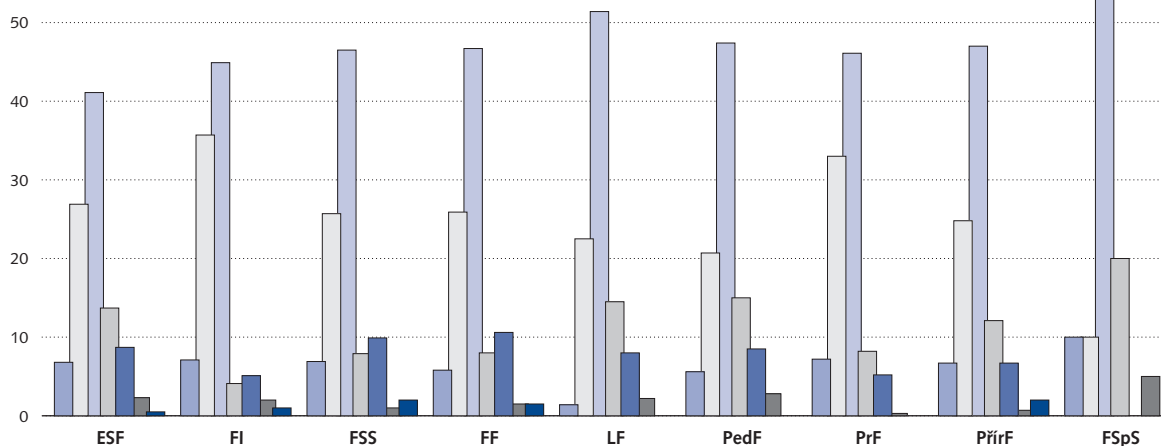

Postavení v zaměstnání	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU**
ředitel, majitel, spolumajitel	2,7	6,1	4,8	2,5	0,5	0,5	2,3	0,7	10,0	2,3
první linie řízení	4,0		5,8	1,8	0,8	1,4	3,3	0,7		2,3
druhá linie řízení	12,6	6,1	10,6	6,5	6,1	8,2	9,2	5,4	5,0	8,3
nejnižší linie řízení	12,6	25,5	9,6	9,8	25,0	9,1	7,9	14,2	10,0	12,5
nemá podřízené pracovníky	68,2	62,2	69,2	79,3	68,2	80,8	77,2	79,1	75,0	74,6
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Graf č. 26 Celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním (n = 1 518)

Spokojenost se zaměstnáním	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU
naprosto spokojen	6,8	7,1	6,9	5,8	1,4	5,6	7,2	6,7	10,0	6,1
velmi spokojen	26,9	35,7	25,7	25,9	22,5	20,7	33,0	24,8	10,0	26,7
spíše spokojen	41,1	44,9	46,5	46,7	51,4	47,4	46,1	47,0	55,0	46,3
mezisoučet 3 předch. řádků	74,8	87,7	79,1	78,4	75,3	73,7	86,3	78,5	75,0	79,1
ani tak ani tak	13,7	4,1	7,9	8,0	14,5	15,0	8,2	12,1	20,0	10,7
spíše nespokojen	8,7	5,1	9,9	10,6	8,0	8,5	5,2	6,7		7,8
velmi nespokojen	2,3	2,0	1,0	1,5	2,2	2,8	0,3	0,7	5,0	1,6
naprosto nespokojen	0,5	1,0	2,0	1,5				2,0		0,7
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Část, která se zabývala zaměstnanými absolventy, jsme ukončili „syntetickou“ otázkou, která zněla: *Jak jste celkově spokojen se svým současným zaměstnáním?* Otázka nabízela sedm variant odpovědí – od „naprosto spokojen“ po „naprosto nespokojen“. Je třeba dodat, že naměřené hodnoty se sice ze statistického hlediska odlišují na 5 % h. v., faktické rozdíly však nejsou nikterak markantní. Pokud bychom sečetli dohromady všechny kladné varianty odpovědí (naprosto + velmi + spíše spokojen), je rozdíl mezi nejvíce a nejméně spokojenými absolventy podle fakult 14,0%.

Standardizované pořadí celkové spokojenosti se zaměstnáním sestavené na základě Z-score vypadá následovně: nejvíce spokojení jsou právníci a relativně nejméně mladí lékaři. Je třeba poznamenat, že rozdíly mezi fakultami jsou poměrně malé.

Celková spokojenost se zaměstnáním koreluje s proměnnými ze skupiny dílčích spokojeností takto (vše koef. Spearman):

Tabulka: Standardizované pořadí celkové spokojenosti se zaměstnáním

Fakulta	Zscore: Spok. se zaměstnáním
PrF	-0,208
FI	-0,188
PřírF	0,022
FSS	0,037
ESF	0,038
FF	0,063
FSpS	0,092
PedF	0,124
LF	0,153

Tabulka: Korelace celkové spokojenosti s dílčími spokojenostmi

Faktory	Spokojenost se zaměstnáním
seberealizace	0,553
zajímavá práce	0,532
„udělat kariéru“	0,505
prac. prostředí	0,435
prestiž	0,403
výška platu	0,378
forma vlastnictví	0,289
jistota místa	0,232
sladit rodinu a zaměstnání	0,197

3.1.5 Pokus o kvantitativní syntetizaci výsledků v části „uplatnění absolventů“

Dále užitý koncept kvantifikace pojmu „*uplatnění absolventů*“ vychází z jednoduché premisy:

absolvent celkově spokojený se svým aktuálním zaměstnáním = dobře uplatněný absolvent

Nutno hned zpočátku říci, že toto tvrzení představuje jen výchozí diskusní bod dalšího postupu, nikoli „*absolutní*“ premisu ve smyslu „základního kamene“. Na počátku bylo třeba najít určitý „*opěrný bod*“, ze kterého bychom vyšli. Vzali jsme všechny „*relevantní proměnné*“ a provedli korelační analýzu právě s naší základní proměnnou – **celkovou spokojeností s aktuálním zaměstnáním**. Z další analýzy byly vyloučeny ty proměnné, u kterých byl koeficient korelace s celkovou spokojeností v zaměstnání příliš nízký (pod 0,250), a ty, které se dublují (to se týká zejména údajů o platech – spokojenost s platem, nástupní plat, aktuální plat, hodinová mzda apod.).

Vážený index pracovního uplatnění pravděpodobně lépe vyjadřuje difference mezi fakultami, neboť je konstruován s přihlédnutím k váze jednotlivých faktorů uplatnění. Tato váha byla stanovena na základě koeficientu pořadové korelace příslušného faktoru s proměnnou „**celková spokojenost s aktuálním zaměstnáním**“, který má váhu 1,000, ostatní faktory mají pak váhu nižší, právě v závislosti na hodnotě koeficientu Spearman.

Extrahováno a do analýzy zahrnuto bylo následujících deset faktorů, kterým byly přiřazeny dále uvedené váhy. Pro zajímavost uvádíme, že byly extrahovány *zcela identické faktory a v téměř nezměněném pořadí jako v předchozích třech průzkumech*. Je až pozoruhodné, že za posledních šest let absolventi přisuzují „*stále podobný význam*“ jednotlivým faktorům spojovaným s uspokojením z práce.

Tabulka: Korelace celkové spokojenosti s dílčími faktory

Faktory	Koeficienty vážení
celková spokojenost se zaměstnáním	1,000
perspektivnost zaměstnání	0,595
seberealizace	0,553
zajímavá práce	0,532
místo odpovídající představám	0,506
možnost „udělat kariéru“	0,505
pracovní prostředí	0,435
prestiž	0,403
výška platu	0,378
uplatnění vzdělání	0,299

Standardizované odchylky (Z-score) hodnocení deseti faktorů: nevážený a vážený index pracovního uplatnění.

Poznámka: kladná znaménka znamenají lepší umístění a hodnocení fakulty a naopak záporná znaménka znamenají horší pozici⁶. Uváděné hodnoty jsou průměrné hodnoty tzv. Z-score podle jednotlivých fakult.

V první tabulce shora vidíme pořadí **s užitím nevážených faktorů**. Nejlépe se umístila PrF a naopak nejhůře PedF.

Ve druhé tabulce prezentujeme pořadí **s užitím vážených faktorů**. Celkové pořadí zůstalo i ve druhém případě zachováno.

⁶ Za účelem jednotnosti celé procedury byly hodnoty na škálách pomocí procedury „*recode*“ orientovány „jedním směrem“.

Tabulka Spokojenost absolventů s dílčími prvky práce – nevážený index

Nevážený index pracovního uplatnění

Pořadí	Vystudovaná fakulta	Odpovídá místo představám?	Perspektivnost zaměstnání	Uplatnit vzdělání	Výška platu	Udělat kariéru	Prestiž	Pracovní prostředí	Zajímavá práce	Seberealizace	Spokojenost se zaměstnáním	Nevážený index uplatnění
1.	FSS	0,21	0,26	0,15	0,05	0,28	0,30	0,17	0,42	0,07	0,39	2,31
2.	LF	0,19	0,16	-0,01	0,01	0,28	0,21	0,08	0,03	0,64	0,08	1,68
3.	PrF	-0,15	0,12	0,03	0,26	0,25	0,16	-0,27	0,33	-0,57	0,16	0,34
4.	FI	-0,04	-0,09	0,11	0,20	0,00	0,13	-0,18	-0,01	0,19	-0,05	0,25
5.	ESF	-0,04	0,10	-0,08	-0,13	-0,26	0,14	0,09	0,13	0,30	-0,36	-0,11
6.	FSpS	-0,02	-0,08	-0,04	0,03	-0,20	-0,10	0,14	-0,11	-0,10	-0,11	-0,59
7.	FF	-0,06	-0,15	0,00	-0,04	-0,18	-0,19	0,04	-0,11	-0,04	-0,14	-0,88
8.	PřirF	-0,09	-0,07	-0,13	-0,20	-0,41	-0,37	-0,29	-0,25	-0,18	-0,45	-2,44
9.	PedF	-0,12	-0,35	-0,16	-0,14	-0,04	-0,50	-0,23	-0,72	-0,29	-0,02	-2,58

Tabulka Spokojenost absolventů s dílčími prvky práce – vážený index

Vážený index pracovního uplatnění

Pořadí	Vystudovaná fakulta	Odpovídá místo představám?	Perspektivnost zaměstnání	Uplatnit vzdělání	Výška platu	Udělat kariéru	Prestiž	Pracovní prostředí	Zajímavá práce	Seberealizace	Spokojenost se zaměstnáním	Vážený index uplatnění
		Koef. vážení	1,000	0,595	0,553	0,532	0,506	0,505	0,435	0,403	0,378	0,299
1.	FSS	0,21	0,16	0,08	0,02	0,14	0,15	0,07	0,17	0,03	0,12	1,16
2.	LF	0,19	0,09	0,00	0,01	0,14	0,11	0,03	0,01	0,24	0,03	0,85
3.	PrF	-0,15	0,07	0,02	0,14	0,13	0,08	-0,12	0,13	-0,21	0,05	0,14
4.	FI	-0,04	-0,06	0,06	0,11	0,00	0,06	-0,08	0,00	0,07	-0,02	0,11
5.	ESF	-0,04	0,06	-0,04	-0,07	-0,13	0,07	0,04	0,05	0,11	-0,11	-0,06
6.	FSpS	-0,02	-0,05	-0,02	0,02	-0,10	-0,05	0,06	-0,04	-0,04	-0,03	-0,28
7.	FF	-0,06	-0,09	0,00	-0,02	-0,09	-0,10	0,02	-0,05	-0,01	-0,04	-0,45
8.	PřirF	-0,09	-0,04	-0,07	-0,10	-0,21	-0,19	-0,13	-0,10	-0,07	-0,14	-1,13
9.	PedF	-0,12	-0,21	-0,09	-0,08	-0,02	-0,25	-0,10	-0,29	-0,11	-0,01	-1,28

Srovnání „vážených“ žebříčků za poslední tři šetření. S jedinou malou odchylkou vidíme, že v horní polovině tabulky se umísťují prakticky identické skupiny absolventů.

Ve „vícerozměrném prostoru“ si můžeme kvantitativní pohled na celkové uplatnění absolventů z posledního výzkumu znázornit takto:

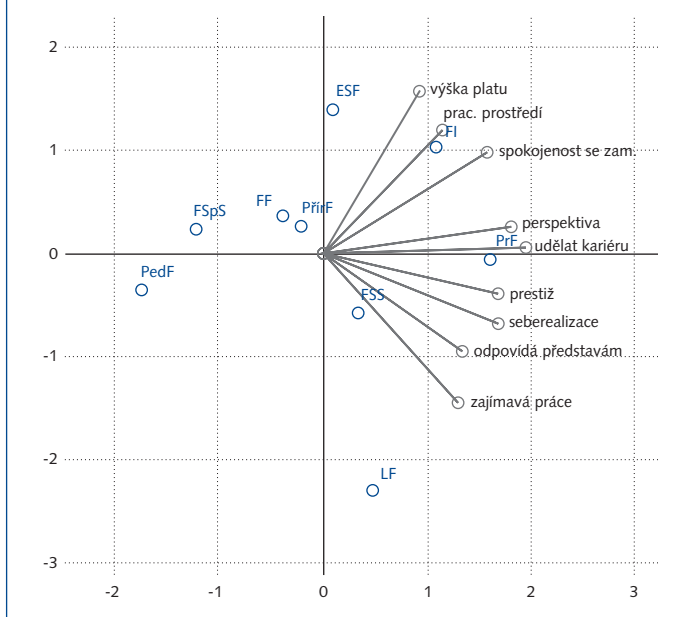
Nejvíce „vybočující“ **ESF** (spokojenost s platem a prostředím), **PrF** (perspektiva, kariéra, prestiž – prakticky téměř „ideální pozice“), **LF** (zajímavá práce, místo odpovídá představám, seberealizace, nízké platy) a **PedF** – pokud věc maličko přezněme – „*nic z toho*“.

Tabulka: Žebříčky uplatnění absolventů MU za poslední tři výzkumy

2005/06			2003/04			2001/02		
Poř.	Fakulta		Poř.	Fakulta		Poř.	Fakulta	
1.	PrF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	1.	FSS	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	1.	FSS	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
2.	FI	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	2.	LF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	2.	PrF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
3.	LF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	3.	PrF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	3.	LF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
4.	FSS	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	4.	FI	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	4.	PřirF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
5.	ESF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	5.	ESF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	5.	FI	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
6.	PřirF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	6.	MF*	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	6.	MF*	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
7.	FF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	7.	FF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	7.	PedF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
8.	FSpS	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	8.	PřirF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	8.	ESF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>
9.	PedF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	9.	PedF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>	9.	FF	<div style="width: 100%; background-color: #ccc;"></div>

*MF = mezifakultní studium, v aktuálním výzkumu tato kategorie nebyla použita

Graf č. 27 Biplot

Na podobném – nikoli však zcela identickém⁷ – principu jako u indexu pracovního uplatnění shora jsme propočítali i analogické hodnoty podle vystudovaných oborů. Do přehledu jsou zařazeny jen ty obory, které byly reprezentovány minimálně deseti respondenty. I proto je třeba tento „žebříček“ brát jen jako naprosto orientační nástroj.

Může však dobře posloužit jako demonstrace toho, jak se **index pracovního uplatnění podle fakult utváří jako průměr poměrně heterogenních hodnot indexů jednotlivých studijních oborů**. Tučně jsou – jen pro ilustraci – označena pořadí oborů vyučovaných na LF, která se v celkovém žebříčku fakult umístila na třetím místě.

⁷ Index uplatnění podle oborů zahrnuje stejné proměnné jako index celkového uplatnění. Hodnoty však nejsou vážené a navíc jsou chybějící hodnoty v souboru („missing values“) nahrazeny hodnotou modu.

Tabulka: Uplatnění absolventů MU podle oborů (obory s počtem respondentů ≥ 10)

Pořadí	Obor	Index uplatnění	N
1.	Stomatologie	2,80	17
2.	Mediální studia a žurnalistika	2,26	12
3.	Sociologie	2,21	11
4.	Právo	2,19	303
5.	Informatika	1,82	46
6.	Aplikovaná informatika	1,78	46
7.	Všeobecné lékařství	1,22	55
8.	Politologie	1,19	11
9.	Veřejná ekonomika	1,07	39
10.	Německý jazyk a literatura	1,05	13
11.	Teorie a dějiny divadla	0,48	14
12.	Psychologie	0,33	39
13.	Finanční podnikání	0,29	31
14.	Regionální rozvoj a správa	0,16	23
15.	Sociální politika a sociální práce	0,16	11
16.	Učitelství biologie pro základní školy	0,14	12
17.	Dějiny umění	0,14	13
18.	Ekonomie	0,07	28
19.	Stomatologie (angl.)	0,05	18
20.	Anglický jazyk a literatura	-0,14	28
21.	Veřejná správa (L'Administration publique)	-0,39	30
22.	Národní hospodářství	-0,41	11
23.	Učitelství anglického jazyka a literatury pro střední školy	-0,46	10
24.	Český jazyk a literatura	-0,78	36
25.	Zdravotní vědy	-0,87	17
26.	Podnikové hospodářství	-0,92	36
27.	Učitelství matematiky pro střední školy	-1,01	15
28.	Francouzský jazyk a literatura	-1,35	10
29.	Religionistika	-1,46	12
30.	Historie	-1,61	23
31.	Všeobecné lékařství (angl.)	-1,76	10
32.	Hospodářská politika	-1,83	32
33.	Učitelství pro 1. stupeň základní školy	-2,05	19
34.	Speciální pedagogika	-2,06	15
35.	Informační studia a knihovnictví	-2,13	10
36.	Léčebná rehabilitace a fyzioterapie	-2,40	15
37.	Mezinárodní vztahy a evropská studia	-2,43	14
38.	Etnologie	-2,58	12
39.	Filozofie	-4,36	11
40.	Učitelství anglického jazyka a literatury pro základní školy	-5,04	10

3.2 ABSOLVENTI MU, KTEŘÍ AKTUÁLNĚ NEPRACUJÍ

Představu o absolventech MU, kteří aktuálně nepracují, podávají následující tabulky. Protože se jedná o poměrně malé počty, pro větší názornost jsou v následujících třech tabulkách uvedeny i absolutní počty osob v jednotlivých kategoriích. Celkově se v této části opíráme o odpovědi skupiny 208, tj. 12,2% (17,6%), ze všech získaných odpovědí.

Tabulka **Aktuální stav nepracujících absolventů**

Aktuální stav	Abs. počet	%
nezaměstnaný, pracoval	12	5,8
MD, pracovala	57	27,4
nezaměstnaný, nepracoval	2	1,0
MD a nepracoval(a)	16	7,7
studuje a nepracuje	115	55,3
jiná možnost	6	2,9
Celkem	208	337

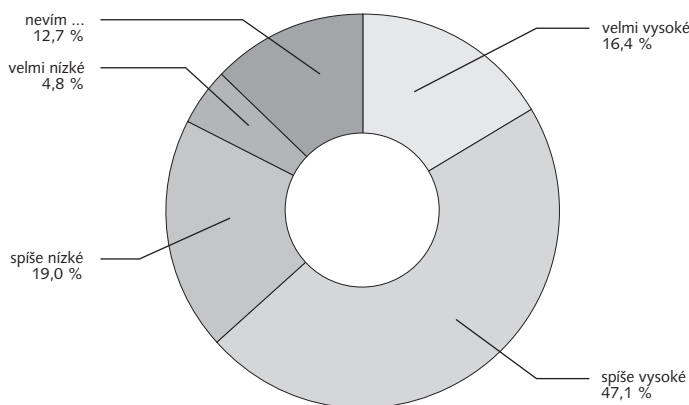
Celková aktuální nezaměstnanost absolventů MU z let 2005–2006 představuje podle získaných odpovědí 14 osob ze souboru 1 707 respondentů, tj. necelé 1%.

Podle údajů založených na „tvrdých datech“ bylo ze 4 900 absolventů MU z roku 2005 vedeno v dubnu 2006 na úřadech práce jako nezaměstnaných celkem 174 osob, což představuje 3,5%. Od té doby však poklesla celková nezaměstnanost v ČR a tento podíl se s velkou pravděpodobností ještě dále snížil.

„Aktuálně nepracující“ také hodnotili své budoucí vyhlídky na získání pracovního místa. Konkrétní otázka zněla: „*Pokud byste měl(a) posoudit své nynější šance na získání pracovního místa (v dohledné době ev. po skončení MD, ukončení dalšího*

studia), pak byste své šance hodnotil(a) spíše jako...“. Přehled o názorech aktuálně nepracujících absolventů opět dává další z grafů a tabulka hodnot. Součet kladných hodnot dosahuje 63,5% (62,7%).

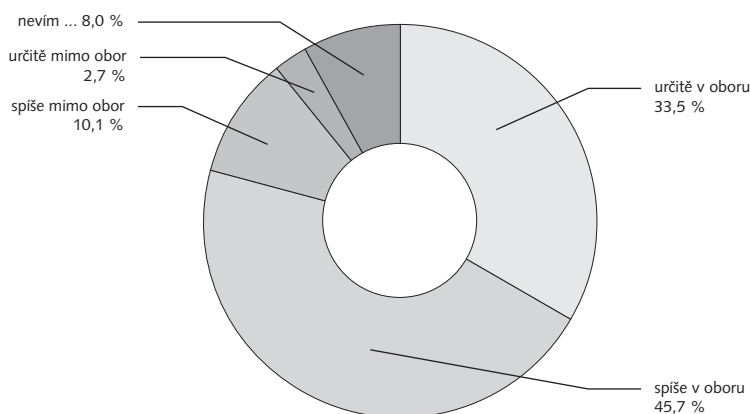
Graf č. 28 **Šance aktuálně nepracujících na získání pracovního místa (n = 189)**

Šance na prac. místo	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU*
velmi vysoké	8,3	57,1		14,3	30,0	16,7	30,0	12,9		16,4
spíše vysoké	66,7	14,3	37,5	46,9	60,0	46,7	50,0	46,8		47,1
spíše nízké	25,0	14,3	25,0	22,4	10,0	20,0	10,0	17,7		19,0
velmi nízké			25,0	4,1		3,3		6,5		4,8
mezisoučet 2 předch. řádků	25,0	14,3	50,0	26,5	10,0	23,3	10,0	24,2	0,0	23,8
nevím...		14,3	12,5	12,2		13,3	10,0	16,1	100,0	12,7
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
abs. poč. odpovědí	12	7	8	49	10	30	10	62	1	189

Dále se „nepracující“ vyjadřovali k otázce, zda budou hledat pracovní místo „v oboru“ nebo „mimo obor“, který vystudovali, viz tabulku na následující straně:

Graf č. 29 Budete hledat práci v oboru, na který jste se na VŠ připravoval/a? (n = 188)

Hledá místo v oboru?	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
určitě v oboru	33,3	57,1	37,5	20,4	70,0	31,0	40,0	35,5		33,5
spíše v oboru	58,3	42,9	50,0	55,0		34,0	50,0	48,0		46,0
spíše mimo obor	8,3		12,5	14,3		20,7	10,0	4,8		10,1
určitě mimo obor				4,1	10,0	3,4		1,6		2,7
mezisoučet 2 předch. řádků	8,3	0,0	12,5	18,4	10,0	24,1	10,0	6,5	0,0	12,8
nevím...				6,1	20,0	10,3		9,7	100,0	8,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
abs. počet odpovědí	12	7	8	49	10	29	10	62	1	188

Jen zhruba každý osmý absolvent z aktuálně „nepracujících“ – 12,8% (20,7%) hodlá hledat místo vně vystudovaného oboru.

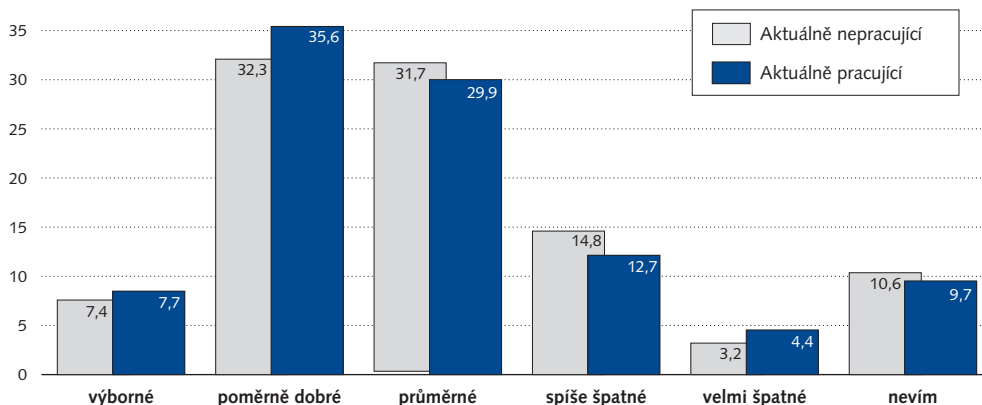
Podobně jako „zaměstnaní“, tak i „nezaměstnaní“ hodnotili šance „čerstvých“ absolventů na uplatnění v oboru. Viz graf, kde jsou jejich výpovědi

srovnány s výpověďmi aktuálně pracujících absolventů a tabulku hodnot.

Z tabulky můžeme vyčíst, že optimistické předpovědi celkově vedou zhruba v poměru 2 : 1.

Jen celkem devět respondentů je aktuálně vedeno na úřadech práce a dalších 23 bylo vedeno, ale v současné době již vedeno není.

Graf č. 30 Hodnocení vyhlídek čerstvých absolventů na uplatnění „pracujícími“ a „nepracujícími“ absolventy

Vyhledky čerstvých absolventů	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
výborné	16,7	57,1	12,5	2,0	10,0	6,7		4,8		7,4
poměrně dobré	33,3	14,3	12,5	24,5	50,0	40,0	70,0	30,6		32,3
průměrné	41,7	14,3	50,0	32,7	20,0	16,7	30,0	37,1	100,0	31,7
spíše špatné	8,3		12,5	24,5	10,0	13,3		14,5		14,8
velmi špatné			12,5					8,1		3,2
mezisoučet 2 předch. řádků	8,3	0,0	25,0	24,5	10,0	13,3	0,0	22,6	0,0	18,0
nevím		14,3		16,3	10,0	23,3		4,8		10,6
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

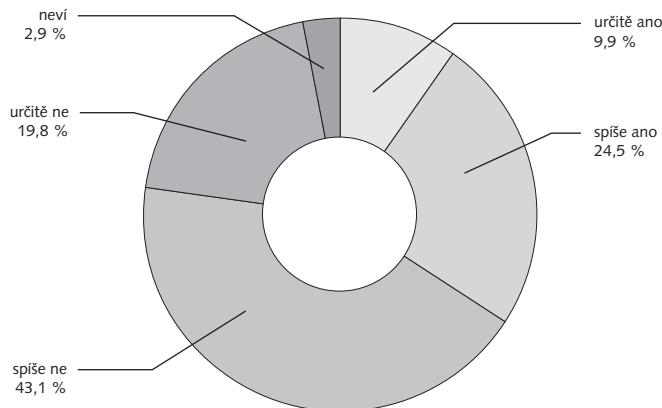

3.3 ZÁJEM ABSOLVENTŮ O PRÁCI V ZAHRAŇIČÍ

Po vzoru minulých šetření byla i do aktuálního výzkumu zařazena série otázek mapující zájem a motivaci absolventů o práci v zahraničí. **Na tyto otázky již odpovídali všichni dotazovaní absolventi.**

O práci v zahraničí má zájem zhruba jedna třetina absolventů 34,3% (**31,2%**) (součet variant „určitě ano“ a „spíše ano“) podle následujícího grafu.

Graf č. 31 Zájem absolventů MU o práci v zahraničí (n = 1 684)

Zájem o práci v zahraničí	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU*
určitě ano	12,7	17,3	10,2	11,9	7,6	9,5	6,9	6,5	4,8	9,9
spíše ano	24,5	29,8	24,1	25,7	25,0	18,3	22,7	27,9	42,9	24,5
mezisoučet 2 předch. řádků	37,1	47,1	34,3	37,6	32,6	27,8	29,7	34,3	47,6	34,3
spíše ne	44,5	35,6	43,5	42,0	45,1	43,6	45,4	41,3	38,1	43,1
určitě ne	16,6	14,4	19,4	17,2	20,1	25,7	21,8	20,9	9,5	19,8
neví	1,7	2,9	2,8	3,1	2,1	2,9	3,2	3,5	4,8	2,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

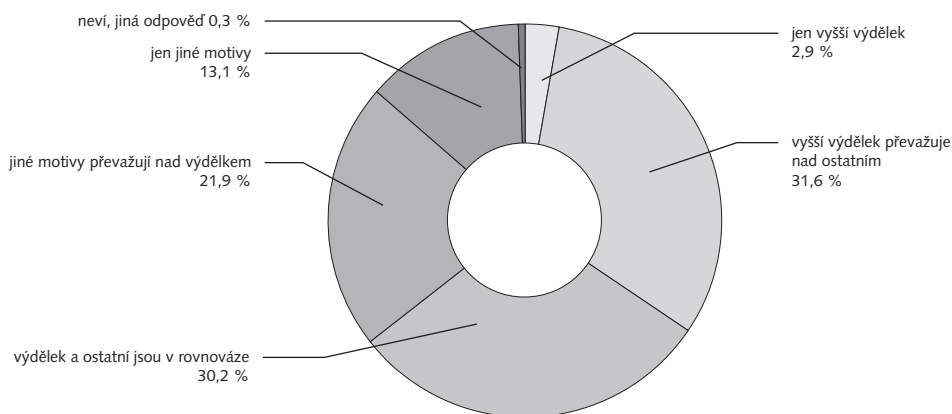
Tak jako i v předcházejících dvou šetřeních: největšími „pecivály“ ☺ jsou mladí učitelé.

Zajímala nás také motivace zájmu o zahraniční práci. Byla nabízena škála odpovědí od „čistých

peněz“ až po „čistě jiné než pekuniární důvody⁸“. „Peníze“ převažují u jedné třetiny respondentů – 34,6% (**35,2%**). Rozložení hodnot je opět patrné z následujícího grafu.

⁸ Byly nabízeny například tyto motivy: touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností apod.

Graf č. 32 Motivace zájmu o práci v zahraničí (n = 613)

Motivace k práci v zahraničí	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
jen vyšší výdělek	3,3		2,6		9,8	5,4	3,0	1,4	10,0	2,9
vyšší výdělek převažuje nad ostatním	37,0	39,2	28,9	24,6	41,2	40,5	25,7	25,7	30,0	31,6
výdělek a ostatní jsou v rovnováze	30,4	37,3	21,1	24,6	27,5	28,4	34,7	35,1	40,0	30,2
jiné motivy převažují nad výdělkem	19,6	19,6	23,7	31,1	17,6	17,6	23,8	14,9	20,0	21,9
jen jiné motivy	9,8	3,9	23,7	19,7	3,9	8,1	11,9	21,6		13,1
neví, jiná odpověď							1,0	1,4		0,3
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

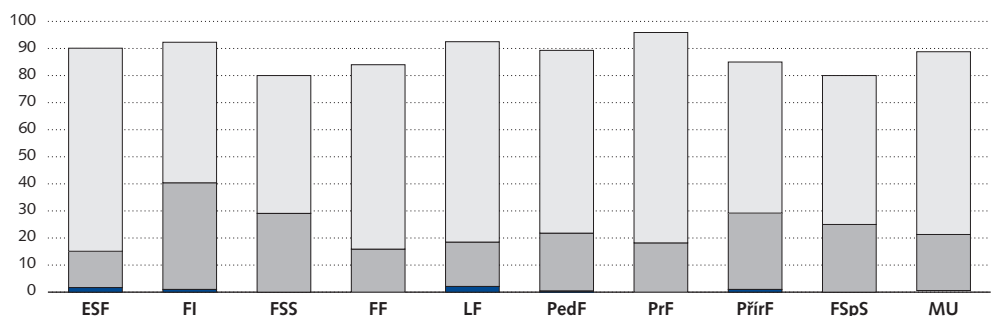
3.4 SPOLEČNÉ HODNOCENÍ STUDIA NA MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ

Závěrečnou část dotazníku tvořily otázky pro všechny absolventy Masarykovy univerzity. Tato část si kladla za cíl získat zpětnovazební informace jak pro zkvalitnění vlastního obsahu studia, tak i pro potřeby strategického řízení MU z úrovně celku, tak i jednotlivých fakult. Nyní se v závěrech opíráme o odpovědi všech dotazovaných osob. První otázka zjišťovala, zda absolventům vyhovuje – z hlediska jejich uplatnění – poměr teoretické a praktické složky vysokoškolského studia. Souhrnnou představu o odpovědích dává následující tabulka a graf (v grafu jsou opět pro vyšší přehlednost vyloučeny kategorie „nevím“ a „jiná odpověď“). Intenzivní vychýlení odpovědí

směrem k vysoké „teoretičnosti“ studia může být samozřejmě dáno prozatímním nedoceněním („neuvědoměním si“) přínosu teoretické přípravy na vysoké škole. V aktuálním výzkumu byl podíl varianty „příliš teoretické“ 67,5% (výzkum 2003/04 = 70,4%, 2001/02 = 70,3%, 97/00 = 70,2%). Příznivější podíl variant můžeme vidět u FI, FSS a PřířF a naopak, studium jako příliš teoretické je reflektováno zejména na PrF a ESF, stejně jako v minulém výzkumu.

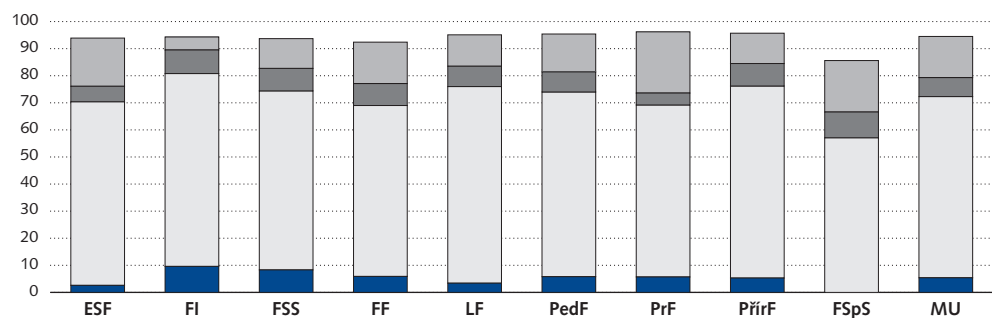
Další otázkou, která nepřímo měří „náročnost studia“, jsme se ptali na optimální délku studia. Viz tabulku a graf.

Graf č. 33 Domníváte se, že suma znalostí a dovedností, kterou jste si během vysokoškolského studia osvojili, byla z hlediska vašeho nynějšího pracovního uplatnění... (n = 1 700)

Orientace studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	FSpS	MU***
příliš praktické	1,7	1,0			2,1	0,4		1,0		0,6
vyvážené	13,4	39,4	29,1	15,9	16,4	21,4	18,2	28,2	25,0	20,7
příliš teoretické	75,0	51,9	50,9	68,1	74,0	67,5	77,7	55,8	55,0	67,5
nevím	7,8	3,8	10,0	7,2	2,1	6,2	0,3	9,2	10,0	5,6
jiná odpověď	2,2	3,8	10,0	8,8	5,5	4,5	3,8	5,8	10,0	5,5
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Graf č. 34 Bylo by reálné si získané znalosti osvojit i za kratší dobu? (n = 1 696)

Délka studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřířF	FSpS	MU***
delší o rok	2,6	9,6	8,3	5,9	3,4	5,8	5,7	5,3		5,4
přiměřená	67,8	71,2	66,1	63,1	72,6	68,2	63,5	70,9	57,1	66,9
o semestr kratší	5,7	8,7	8,3	8,1	7,5	7,4	4,4	8,3	9,5	7,0
o 2 sem. kratší	17,8	4,8	11,0	15,3	11,6	14,0	22,6	11,2	19,0	15,2
mezisoučet 2 předch. řádků	23,5	13,5	19,3	23,4	19,2	21,5	27,0	19,4	28,6	22,2
nevím...	6,1	5,8	6,4	7,5	4,8	4,5	3,8	4,4	14,3	5,5
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

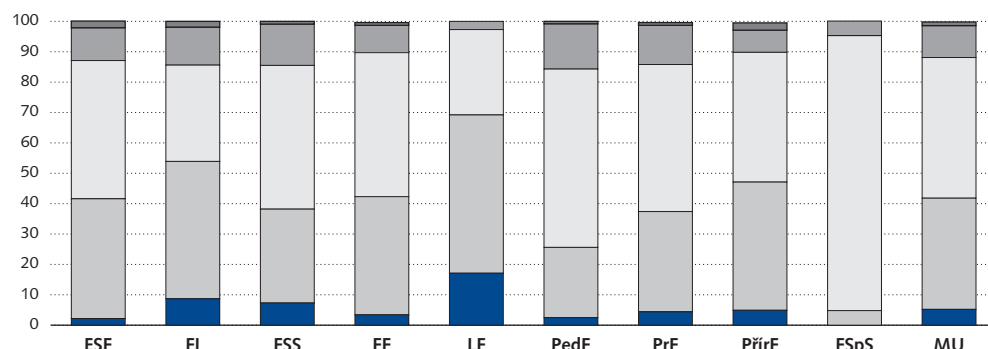

Z tabulky je patrné, že studium by bylo možné podle respondentů absolvovat za kratší dobu zejména na PrF a ESF (stejně jako v předchozím šetření). Z opačného pohledu je tedy čas pro studium nejlépe využít na FI a FSS (opět stejně jako v předchozím šetření).

Do stejné oblasti patřila také otázka sledující míru úsilí, které museli absolventi MU k absolvování vysokoškolského studia vynaložit.

Tradičně nejnáročnější je studium na LF a dále pak na FI; méně náročné se studium jeví zejména absolventům PrF, PedF a FSpS.

Graf č. 35 Domníváte se, že absolvování vysokoškolského studia na MU bylo z hlediska úsilí, které jste museli během studia vynaložit... (n = 1 699)

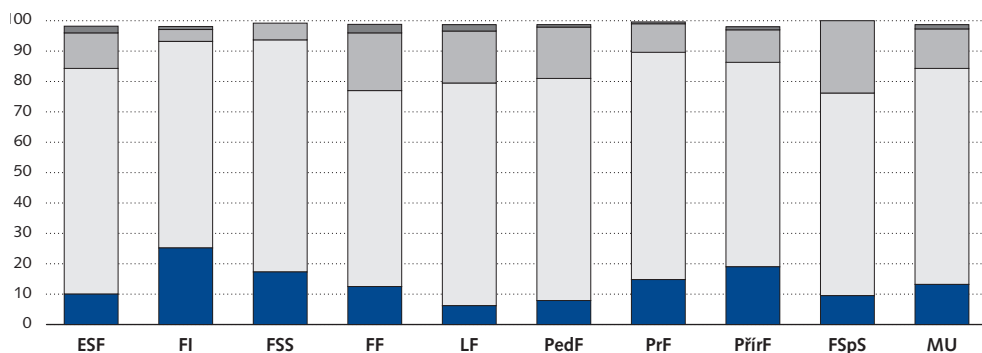

Obtížnost studia	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
velice náročné	2,2	8,7	7,3	3,4	17,1	2,5	4,4	4,9		5,2
poměrně náročné	39,4	45,2	30,9	38,9	52,1	23,1	33,0	42,2	4,8	36,6
mezisoučet 2 předch. řádků	41,6	53,8	38,2	42,4	69,2	25,6	37,4	47,1	4,8	41,8
průměrně náročné	45,5	31,7	47,3	47,4	28,1	58,7	48,4	42,7	90,5	46,3
nebylo příliš náročné	10,8	12,5	13,6	9,0	2,7	14,9	12,9	7,3	4,8	10,5
nebylo vůbec náročné	2,2	1,9	0,9	0,9		0,8	0,9	2,4		1,2
nevím...				0,3				0,3	0,5	0,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

A konečně poslední hodnotící otázka v této oblasti zjišťovala, **jak jsou absolventi MU celkově spokojeni s tím, co jim „škola do života dala“**. Rozložení hodnot je opět patrné z následujícího grafu a tabulky hodnot.

Nejvíce byli spokojeni absolventi FI, FSS a PřírF (stejně jako v předchozím šetření) na druhém konci pomyslného žebříčku stojí FF, FSpS a LF.

Graf č. 36 Jak jste s tím, co Vám Vaše vysoká škola (alma mater) poskytla, spokojen(a)? (n = 1 696)

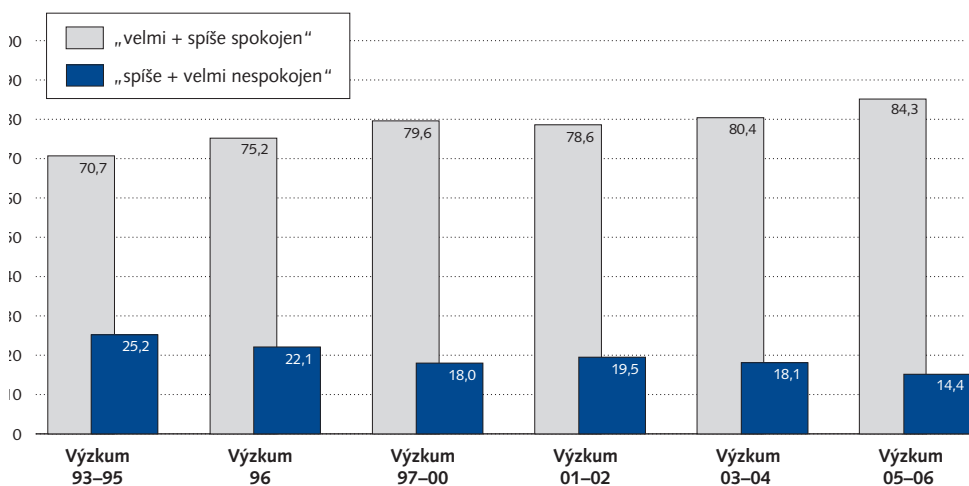

Spokojenost s MU	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
velmi spokojen	10,0	25,2	17,3	12,5	6,2	7,9	14,8	19,0	9,5	13,2
spíše spokojen	74,3	68,0	76,4	64,5	73,3	73,1	74,8	67,3	66,7	71,1
mezisoučet 2 předch. řádků	84,3	93,2	93,6	76,9	79,5	81,0	89,6	86,3	76,2	84,3
spíše nespokojen	11,7	3,9	5,5	19,0	17,1	16,9	9,4	10,7	23,8	13,0
velmi nespokojen	2,2	1,0		2,8	2,1	0,8	0,6	1,0		1,4
nevím...	1,7	1,9	0,9	1,2	1,4	1,2	0,3	2,0		1,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

3.5 CELKOVÁ SPOKOJENOST S MU A OPAKOVANÁ VOLBA VZDĚLÁVACÍ DRÁHY

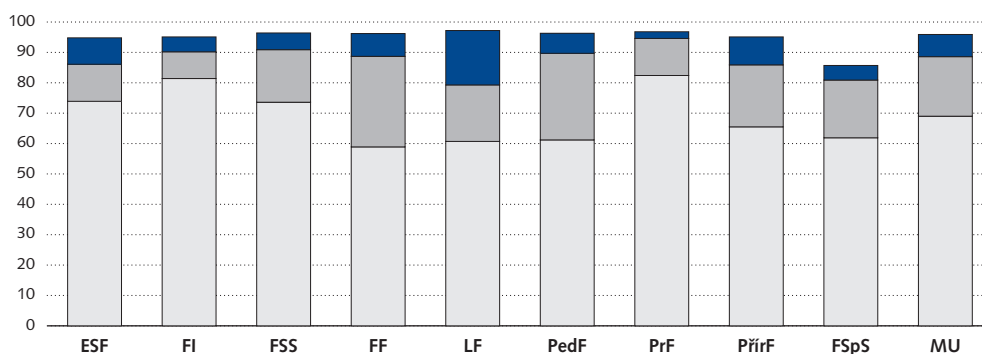
„Historické“ srovnání údajů o celkové spokojenosti se studiem na MU ukazuje trend, za který se jistě není třeba stydět ☺.

Graf č. 37 Vývoj spokojenosti absolventů s tím, co jim MU „dala do života“ (1993–2006)

Zajímalo nás také, do jaké míry by absolventi MU „po zkušenostech, které získali s vysokou školou a v prvních letech praktického života“, opakovali svoji vzdělávací dráhu. Volby absolventů opět znázorňuje následující graf a tabulka – zobrazeny jsou jen hlavní varianty:

Graf č. 38 Pokud byste mohl(a) znovu opakovat volbu své vzdělávací dráhy, zvolil(a) byste pro své studium... (n = 1 694)

Víme, že své mateřské fakultě by byli „nejvěrnější“ právníci a informatici (v předchozím šetření obě tyto fakulty byly v opačném pořadí) a naopak „nejvíce nevěrní“ by byli absolventi PedF, LF a FF (při posledním šetření PedF a FF). Dlužno dodat, že do tohoto hodnocení se pravděpodobně více než „čirý citový vztah k alma mater“ promítá komplex faktorů mající podobu rovnice „dal – získal“,

kde na straně „dal“ se může jednat o vynaložené úsilí k absolvování školy a „získal“ pak to nejdůležitější z uplatnění (plat, prestiž atd.).

Informace o tom, že MU by byla „znovu zvolená“ celkem 88,6% (**84,5%**; **86,9%**) svých absolventů a vlastně jen 7,3% (**8,9%**) z absolventů by volilo jinou VŠ než MU, také jistě patří do *světa příznivých zpráv*.

3.6 SPECIÁLNÍ DOVEDNOSTI ZPROSTŘEDKOVÁVANÉ VÝUKOU

Na základě obsahové analýzy „otevřených odpovědí“ z předchozích průzkumů absolventů MU jsme extrahovali celkem devět nejvýznamnějších problémových oblastí, na které si absolventi stěžovali jako na oblasti, ve kterých se jim – s různou mírou intenzity – nedostalo adekvátních znalostí a dovedností, byly to:

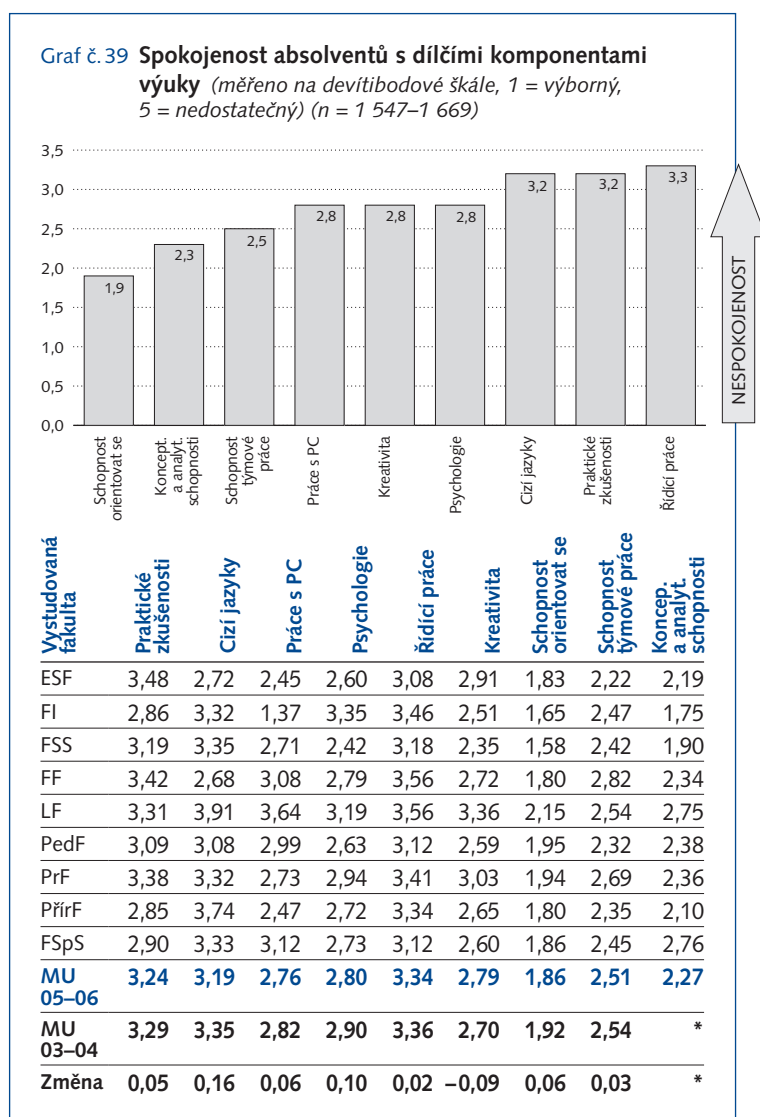
- praktické zkušenosti a dovednosti
- znalost cizích jazyků
- znalost práce s osobními počítači (počítačová gramotnost)
- schopnost sebezprezentace (rétorika, psychologie lidského jednání, komunikace, schopnost prosadit se apod.)
- schopnosti a dovednosti pro řídicí práci
- kreativita
- schopnost orientovat se a osvojovat si nové poznatky
- schopnost týmové práce
- koncepční a analytické schopnosti

Absolventi ohodnotili způsob, jakým je vysoká škola vybavena do života (resp. do praxe), u každé shora uvedené položky na devítibodové škále, podobně „jako ve škole“ (1 = výborná, 5 = nedostatečná, s možností využití přechodů „jedna minus“ apod.).

Dále přinášíme sérii tabulek, všechny mají stejnou logiku. U každého faktoru je vytvořeno pořadí fakult s tím, že umístění na nižších příčkách žebříčku znamená horší známku a tím i horší hodnocení dané oblasti. Homogenní, tedy statisticky nelišící se, skupiny hodnot jsou uvedeny ve sloupcích. **V první tabulce** na následující straně vidíme vlevo nahoře rozložení průměrných hodnot odpovědí na otázku po praktických zkušenostech. Nejlépe jimi – podle odpovědí – byli vybaveni absolventi PřířF s tím, že první skupinu statisticky nelišících se fakult (na 5% hladině významnosti) tvoří PřířF – FI – FSpS – PedF – FSS.

Ještě než se pustíme do čtení tabulek, jednu **velice důležitou poznámku** – z podstaty věci je jasné, že **vytvářející žebříčky nemohou sloužit jako pořadí, kde by jedna či druhá fakulta byla „lepší“ či „horší“ než ostatní fakulty**, neboť hodnocené faktory významně souvisí s odlišným zaměřením fakult – FI zajisté naučí absolventy mistrovskému ovládnutí počítačů, ESF pak lépe než jiné vybaví posluchače předpoklady k výkonu řídicí práce atd. Informační náboj prezentovaných údajů spočívá spíše v absolventní hodnotě ukazatelů ve vztahu k základnímu profilu studia provozovaného na té

kteří fakultě. Blíží-li se však hodnocení známce „5“, jistě neuškodí se nad takovou skutečností zamyslet a zvážit, co a proč za věci vězí... Následuje graf souhrnných hodnot na MU, je z něho patrné, že absolventi nejméně příznivě hodnotí vybavení praktickými zkušenostmi a dovednostmi pro řídicí práci.

Všechny proměnné se mezi fakultami statisticky významně liší na 0,1% hladině významnosti. V řádce „změna“ vidíme:

- velikou stálost naměřených hodnot v mezitím srovnání a
- malé „změny k lepšímu“ prakticky u všech hodnot s jedinou výjimkou (kreativita).

Standardizovaná pořadí fakult podle jednotlivých „dovedností“. Na prvním místě vždy nej-

lepší hodnocení, deváté místo je pak místem s nejhorším hodnocením.

Tabulka Praktické zkušenosti

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	201	2,9				
2. PřírF	102	2,9				
3. FI	21	2,9	2,9			
4. PedF	236	3,1	3,1	3,1		
5. LF	108	3,2	3,2	3,2		
6. FSpS	145		3,3	3,3		
7. FF	313			3,4		
8. PrF	313			3,4		
9. ESF	228			3,5		

Tabulka Cizí jazyky

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. ESF	310	2,7				
2. FF	229	2,7				
3. PedF	239	3,1	3,1			
4. PrF	314		3,3	3,3		
5. FSpS	100		3,3	3,3		
6. FI	21		3,3	3,3		
7. FSS	105		3,4	3,4		
8. LF	201			3,7	3,7	
9. PřírF	141				3,9	

Tabulka Práce s PC

Pořadí	N	1	2	3	4	5	6
1. FI	98	1,4					
2. ESF	226		2,5				
3. FSS	189		2,5				
4. PřírF	102		2,7	2,7			
5. FSpS	309		2,7	2,7			
6. PedF	238			3,0			
7. PrF	297			3,1			
8. FF	21			3,1			
9. LF	140				3,6	3,74	

Tabulka Psychologie

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	110	2,4				
2. PedF	226	2,6	2,6			
3. FSpS	236	2,6	2,6			
4. ESF	201	2,7	2,7	2,7		
5. FF	20	2,7	2,7	2,7		
6. PřírF	311	2,8	2,8	2,8		
7. PrF	312		2,9	2,9	2,9	
8. LF	141			3,2	3,2	
9. FI	101				3,3	

Tabulka Řídící práce

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	224	3,1				
2. FSpS	222	3,1	3,1			
3. PedF	21	3,1	3,1			
4. ESF	102	3,2	3,2			
5. FI	181	3,3	3,3			
6. PrF	285	3,4	3,4			
7. PřírF	96	3,5	3,5			
8. FF	288		3,6			
9. LF	128		3,6			

Tabulka Kreativita

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FI	109	2,3				
2. FSS	98	2,5	2,5			
3. FSpS	233	2,6	2,6	2,6		
4. FF	21	2,6	2,6	2,6		
5. PřírF	192	2,7	2,7	2,7		
6. PedF	305	2,7	2,7	2,7		
7. ESF	221		2,9	2,9	2,9	
8. PrF	292			3,0	3,0	
9. LF	130				3,4	

Tabulka Schopnost orientovat se

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	110	1,6				
2. FI	99	1,7	1,7			
3. FF	313	1,8	1,8	1,8		
4. PřírF	205	1,8	1,8	1,8		
5. FSpS	229	1,8	1,8	1,8		
6. ESF	21	1,9	1,9	1,9		
7. PedF	311		1,9	1,9		
8. PrF	238		1,9	1,9		
9. LF	143			2,1		

Tabulka Schopnost týmové práce

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	229	2,2				
2. LF	236	2,3	2,3			
3. PedF	193	2,4	2,4			
4. ESF	108	2,4	2,4	2,4		
5. FSpS	21	2,5	2,5	2,5		
6. FI	102	2,5	2,5	2,5		
7. PřírF	131	2,5	2,5	2,5		
8. PrF	293		2,7	2,7		
9. FF	306			2,8		

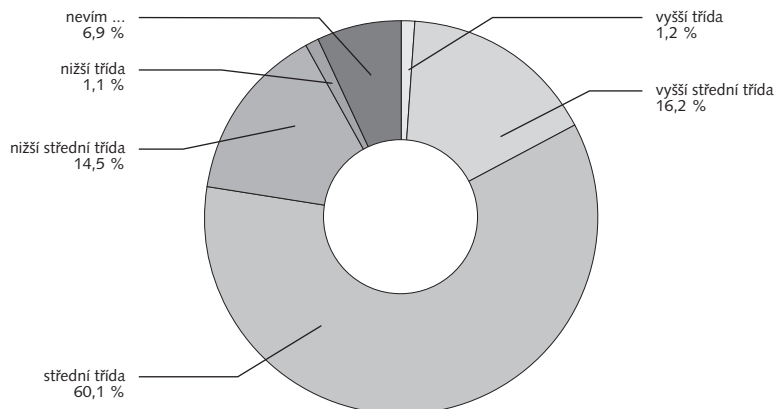
Tabulka Koncepční a analytické schopnosti

Pořadí	N	1	2	3	4	5
1. FSS	102	1,7				
2. LF	106	1,9	1,9			
3. PedF	190	2,1	2,1	2,1		
4. ESF	225		2,2	2,2		
5. FSpS	301			2,3	2,3	
6. FI	301			2,4	2,4	2,4
7. PřírF	211			2,4	2,4	2,4
8. PrF	128				2,8	2,8
9. FF	17					2,8

3.7 SEBEZAŘAZENÍ ABSOLVENTŮ MU A VYHLÍDKY NA SPOLEČENSKÝ VZESTUP

Po vzoru dotazování z předchozích let jsme i tentokrát zařadili otázku, do které společenské třídy by se respondenti zařadili. Vidíme, že naprosto dominuje příklon ke „střední třídě“, viz následující graf. K vyšším třídám se častěji řadí lékaři a informatici a naopak, k nižším třídám se častěji řadí zejména pedagogové a přírodovědci.

Graf č. 40 Společenské sebezařazení absolventů MU (n = 1 687)

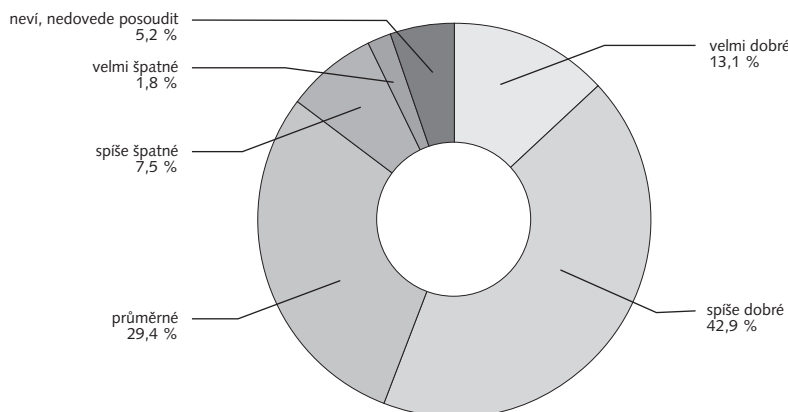
Sebezařazení	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřírF	FSpS	MU***
vyšší třída	0,4				5,5	2,1	1,9	0,5		1,2
vyšší střední třída	19,7	22,1	17,9	12,2	23,4	12,1	16,7	13,1	19,0	16,2
mezisoučet 2 předch. řádků	20,2	22,1	17,9	12,2	29,0	14,2	18,6	13,6	19,0	17,4
střední třída	66,7	54,8	64,2	63,9	55,9	56,7	59,4	54,9	66,7	60,1
nižší střední třída	7,9	9,6	17,0	15,7	11,0	19,2	15,1	17,5	9,5	14,5
nižší třída			0,9	1,6		1,7	0,9	2,4		1,1
nevím...	5,3	13,5		6,6	4,1	8,3	6,0	11,7	4,8	6,9
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Následuje otázka sledující názory absolventů na jejich vyhlídky na společenský vzestup v následujících pěti letech.

Dobré vyhlídky před sebou vidí zejména informatici, právníci a ekonomové a výrazně hůře

vidí budoucnost pedagogové. Celkově však ve všech skupinách převažuje spíše optimistický pohled do budoucnosti.

Graf č. 41 Vyhlídky na společenský vzestup v dalších pěti letech (n = 1 689)

Vyhlídky na vzestup	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
velmi dobré	15,8	25,2	15,7	10,0	8,3	8,3	19,7	5,9	14,3	13,1
spíše dobré	50,4	47,6	45,4	44,1	47,2	23,6	48,3	42,2	28,6	42,9
mezisoučet 2 předch. rádků	66,2	72,8	61,1	54,1	55,6	31,8	68,0	48,0	42,9	56,0
průměrné	26,3	18,4	25,9	30,6	30,6	37,6	26,6	30,9	42,9	29,4
spíše špatné	3,1	1,0	7,4	7,5	6,3	19,8	2,5	10,3	4,8	7,5
velmi špatné	0,9		1,9	1,9	3,5	4,5		2,0	4,8	1,8
neví, nedovede posoudit	3,5	7,8	3,7	5,9	4,2	6,2	2,8	8,8	4,8	5,2
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100,0

3.8 DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA ABSOLVENTŮ MU

V souboru respondentů bylo celkem 65,8% žen a 34,2% mužů, analogický poměr v základním souboru je 61,2% : 38,8%. Přestože statistický test ukazuje, že v tomto ohledu je výběrový vzorek jako celek od základního odlišný (0,1% hladina významnosti), nezdá se být odchylka na úrovni jen 4,6% nijak hrozivá. Odchylky respondentů podle pohlaví nejsou rovnoměrné, největší odchylku můžeme vidět u absolventů PřirF (8,3%).

Celkově se potvrzuje tendence, kdy se do tohoto šetření o něco častěji zapojují ženy.

Na Moravě a ve Slezsku aktuálně bydlí 72,0% (72,8) respondentů, v Čechách 24,9% (24,3) a zbývající 3,1% (2,9) je v zahraničí⁹ (jejich skutečný podíl bude ale vyšší). I v tomto srovnání můžeme vidět vysokou stálost naměřených hodnot.

⁹ Pokud působí absolventi v zahraničí, pak nejčastěji na Slovensku (13x); v UK (7x); Německu (5x); USA (5x); Francii (4x), Austrálii (3x) atd.

Tabulka Odchylky respondentů podle pohlaví

Fakulta	Hladina výz. st. odchylky	Šetření		Základní soubor		Odchylky
		muž	žena	muž	žena	ZS – šetření
ESF	odchylka nevýz.	32,9	67,1	37,4	62,6	-4,5
FI	odchylka nevýz.	87,5	12,5	90,0	10,0	-2,5
FSS	odchylka nevýz.	35,5	64,5	39,0	61,0	-3,5
FF	odchylka nevýz.	22,5	77,5	24,8	75,2	-2,3
LF	odchylka nevýz.	30,8	69,2	35,7	64,3	-4,9
PedF	odchylka nevýz.	12,5	87,5	15,2	84,8	-2,7
PrF	5 %	49,2	50,8	55,7	44,3	-6,5
PřirF	1 %	29,1	70,9	37,4	62,6	-8,3
FSpS	odchylka nevýz.	50,0	50,0	52,4	47,6	-2,4
MU	0,1 %	34,2	65,8	38,8	61,2	-4,6

Tabulka Respondenti podle krajů

Bydliště	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
Brno	31,9	39,8	33,3	34,1	31,7	31,1	24,5	27,2	76,2	31,3
Praha	7,9	5,8	7,4	8,8	2,8	2,5	14,1	1,9	4,8	7,1
Jihomoravský	17,0	11,7	10,2	11,3	15,9	22,8	7,8	15,5	4,8	13,8
Olomoucký	8,3	5,8	5,6	1,9	4,1	2,9	5,3	7,8	0,0	4,9
Moravskoslezský	4,4	3,9	4,6	5,6	16,6	5,0	12,2	6,8	4,8	7,5
Vysočina	7,4	7,8	5,6	9,7	6,2	7,9	7,2	9,2	0,0	7,8
Zlínský	4,8	7,8	4,6	5,6	8,3	9,5	5,0	9,2	0,0	6,6
Středočeský	1,7	1,0	1,9	3,1	1,4	0,8	4,4	2,4	0,0	2,4
Jihočeský	2,6	4,9	3,7	5,3	2,8	5,0	5,0	4,4	0,0	4,3
Plzeňský	1,7	0,0	4,6	1,9	0,0	0,0	0,6	1,0	0,0	1,1
Karlovarský	0,9	0,0	2,8	0,3	0,7	1,7	0,0	0,5	0,0	0,7
Ústecký	1,3	0,0	0,0	1,6	0,7	0,4	0,6	1,5	9,5	1,0
Liberecký	1,3	0,0	4,6	2,2	0,7	0,0	2,8	1,9	0,0	1,7
Královéhradecký	1,7	1,0	4,6	2,2	0,7	1,2	4,4	2,9	0,0	2,4
Pardubický	3,9	6,8	3,7	2,8	4,8	5,8	3,1	5,3	0,0	4,2
Zahraničí	3,1	3,9	2,8	3,8	2,8	3,3	2,8	2,4	0,0	3,1
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Přestože jsme rozesílali dotazníky jen na adresy v ČR, dostali jsme 1,1% odpovědí od absolventů působících v zahraničí (dotazník obvykle rodiče absolventů poslali do zahraničí nebo absolventy informovali o webové verzi dotazníku). Reálný podíl absolventů působících v zahraničí proto bude jistě o něco vyšší.

Velikostní struktura bydlišť je patrná z následující tabulky:

V tabulce hodnot si můžeme povšimnout zejména vyššího podílů mladých právníků v Praze.

Tabulka Respondenti podle velikosti bydliště

Velikost bydliště	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
Praha	14,5	7,7	14,0	11,9	2,1	4,1	20,4	3,9	4,8	10,7
nad 100 tis.	36,8	51,0	46,7	42,9	42,8	37,2	33,6	40,7	76,2	40,4
20–100 tis.	16,7	18,3	15,9	16,9	23,4	16,9	22,0	17,6	9,5	18,4
5–20 tis.	11,0	5,8	7,5	9,4	13,1	13,2	8,8	11,8	4,8	10,2
500–5 tis.	14,9	13,5	11,2	14,1	15,2	21,5	11,6	14,7	4,8	14,6
do 500 obyv.	6,1	3,8	4,7	4,7	3,4	7,0	3,5	11,3	0,0	5,6
Celkem	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Rodinný stav a rodinné plány jsou patrné z následujících dvou tabulek.

V tabulce „rodinných plánů“ si můžeme povšimnout vyššího podílu žen – právniček, které

nemají a zatím ani neplánují mít děti a pravděpodobně se orientují na budování kariéry.

Tabulka **Rodinný stav**

Muži	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
svobodný(-á)	73,7	65,9	73,7	70,0	57,8	60,0	73,9	66,7	100,0	69,8
ženatý / vdaná	18,4	17,6	10,5	20,0	24,4	23,3	10,2	21,7	0,0	16,5
s druhem (žkou)	7,9	15,4	15,8	8,6	17,8	16,7	13,4	11,7	0,0	12,7
rozvedený(-á)	0,0	1,1	0,0	1,4	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	0,9
vdovec / vdova	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,2
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ženy	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
svobodný(-á)	67,3	53,8	65,7	52,4	65,7	64,8	71,4	66,4	70,0	63,6
ženatý / vdaná	18,3	38,5	24,3	30,6	26,3	24,8	14,3	21,9	10,0	23,4
s druhem (žkou)	14,4	7,7	10,0	16,5	8,1	10,5	13,7	11,6	20,0	12,8
rozvedený(-á)	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,2
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabulka **Máte děti?**

Muži	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
nemá a zatím neplánuje	71,1	74,7	67,6	60,0	52,3	53,3	73,2	65,0	100,0	68,2
nemá, ale v dohl. době plánuje	25,0	18,7	24,3	28,6	31,8	33,3	15,9	20,0	0,0	21,9
nemá, ale čekají dítě	0,0	2,2	0,0	0,0	2,3	0,0	0,6	3,3	0,0	1,0
1 dítě	1,3	2,2	8,1	8,6	11,4	10,0	6,4	5,0	0,0	5,7
2 děti	2,6	0,0	0,0	2,9	0,0	3,3	1,3	5,0	0,0	1,7
neví, jiná odpověď	0,0	2,2	0,0	0,0	2,3	0,0	2,5	1,7	0,0	1,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ženy	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU
nemá a zatím neplánuje	65,4	61,5	58,6	53,6	52,0	52,9	68,6	60,7	70,0	58,6
nemá, ale v dohl. době plánuje	28,1	23,1	30,0	31,0	35,0	33,8	28,3	32,4	30,0	31,1
nemá, ale čekají dítě	3,3	7,7	4,3	3,2	6,0	4,8	1,3	4,1	0,0	3,7
1 dítě	2,6	7,7	5,7	8,1	4,0	4,3	1,9	1,4	0,0	4,2
2 děti	0,7	0,0	1,4	3,6	3,0	2,9	0,0	0,7	0,0	1,9
3 a více dětí	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,2
neví, jiná odpověď	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,3
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A konečně poslední otázka zjišťovala dosažený průměrný prospěch za celou dobu studia.

Tabulka Průměrný prospěch za celou dobu studia

Studijní průměr	ESF	FI	FSS	FF	LF	PedF	PrF	PřirF	FSpS	MU***
do 1,5 včetně	12,2	8,8	30,1	31,5	31,7	35,4	24,8	27,0	31,3	26,1
od 1,51 do 2,00	42,3	30,0	43,4	51,0	44,7	47,1	43,1	44,9	50,0	44,7
od 2,01 do 2,50	39,3	55,0	24,1	17,1	22,8	16,9	27,0	23,0	12,5	25,9
horší než 2,51	6,1	6,3	2,4	0,4	0,8	0,5	5,1	5,1	6,3	3,3
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Z tabulky je patrný horší prospěch anebo přísnější známkování (anebo obojí) zejména u ESF a FI a naopak lepší prospěch etc. zejména u PedF.

„Tvrdá data“ extrahovaná z IS udávají následující průměrné známky.

Tabulka Orientační hodnoty průměrného prospěchu*

Fakulta	průměr
PedF	1,66
FF	1,68
LF	1,71
FSpS	1,72
FSS	1,74
PřirF	1,78
MU	1,78
PrF	1,81
ESF	1,95
FI	2,04

* hodnoty jsou přepočítané z intervalů známek (prospěch 1,00–1,50 = 1,25 apod.).

Tabulka Průměrný prospěch podle dat z IS MU

Fakulta	2005		2006	
	N	průměr	N	průměr
FF	337	1,8	397	1,7
PedF	371	1,9	150	1,8
FSS	144	1,9	128	1,8
PřirF	246	2,0	259	1,9
LF	250	1,9	230	1,9
PrF	382	2,0	450	2,1
ESF	266	2,1	303	2,1
FI	126	2,2	133	2,2
FSpS	61	2,0	36	2,3

Nyní se pokusíme shrnout nejdůležitější informace z **průzkumu uplatnění absolventů Masarykovy univerzity z let 2005 a 2006 v praxi**.

Do šetření se svými odpověďmi zapojilo celkem 1 707 absolventů prezenčního magisterského studia devíti fakult MU:

- Ekonomicko-správní (ESF)
- Fakulty informatiky (FI)
- Fakulty sociálních studií (FSS)
- Filozofické fakulty (FF)
- Lékařské fakulty (LF)
- Pedagogické fakulty (PedF)
- Právnícké fakulty (PrF) a
- Přírodovědecké fakulty (PřirF)
- Fakulty sportovních studií (FSpS).

Celkem se vrátilo 42,0% z dotazníků, které našly svého adresáta.

Téměř devět z deseti absolventů (87,9%) MU z let 2005 a 2006 je zaměstnaných (nebo podnikají), zbývající část tvoří nepracující z jiných důvodů (postgraduální a jiné další studium, pobyty v zahraničí apod.) a nezaměstnaní. Nezaměstnaných je mezi absolventy MU jen 0,8%, což je téměř sedmkrát méně než v populaci ČR.

Více než čtyři pětiny absolventů (81,4%) získá pracovní místo již do dvou měsíců po absolutoriu, nejnáze získávají práci informatici a naopak relativně nejhůře přírodovědci. Získání práce hodnotí jako *velmi obtížné* jen 2,6% absolventů a jako *obtížné* pak zhruba každý pátý absolvent (21,2%). Při hledání zaměstnání se absolventi spoléhají zejména na vlastní síly (67,2% absolventů), 15,4% dostalo nabídku, aniž museli místo hledat a 10,6% pomohli rodiče a známí.

Celkem 51,6% absolventů pracuje ve veřejných institucích a podnicích s účastí státu (zejména to jsou absolventi LF, PedF a PřirF), téměř čtvrtina absolventů působí v českých soukromých firmách (jsou to častěji zejména absolventi PrF a FI), u zahraničních a nadnárodních firem pak nejčastěji pracují absolventi FI a ESF. Více než polovina (52,3%) všech absolventů pracuje jen ve třech odvětvích: školství, správě a službách podnikům.

Necelých 60% respondentů (57,7%) působí v oborech, pro které se během studia na vysoké škole připravovali, vyšší fluktuaci do oblastí mimo vystudovaný obor můžeme pozorovat u absolventů ESF a FF. Dvě třetiny absolventů (64,9%) pracují na místech vyžadujících vysokoškolské vzdělání ve vystudovaném oboru, poněkud podprůměrné hodnoty dosahují u tohoto kritéria absolventi ESF a FF. Zhruba jedna desetina absolventů MU (11,1%) pracuje na místech, která nevyžadují vysokoškolské vzdělání.

Mezi absolventy jednotlivých fakult existuje poměrně značná mzdová diference a to jak u nástupních, tak i aktuálních mezd; značná diference samozřejmě také existuje i mezi oběma pohlavími.

Tabulka Nástupní a aktuální platy absolventů

	Hrubý nástupní plat	Hrubý aktuální plat
FI	25 134	35 661
ESF	19 812	27 068
FSS	17 156	24 741
PrF	17 625	24 082
MU	17 134	23 468
LF	14 856	22 507
FSpS	16 391	22 424
FF	16 381	21 119
PedF	14 896	19 508
PřirF	13 938	19 356

Výška aktuálních platů je ovlivňována sedmi faktory, patří mezi ně:

- vystudovaná fakulta
- hospodářské odvětví
- typ podniku
- postavení v zaměstnání
- bydliště a jeho velikost
- pohlaví absolventa

Největší dynamiku mají platy informatiků (za každý měsíc praxe povyroste o 476 Kč), LF (417 Kč) a ESF (413 Kč), nejmenší dynamiku mají naopak přírodovědci (276 Kč). V práci tráví nejméně času absolventi PedF a FF (37,0 a 38,8 hodin za týden) a naopak výrazně nejvíce pak mladí lékaři – v průměru 48,3 hodin.

Aktuální hodnocení vlastních mezd vyznívá negativně asi u poloviny absolventů, ale mezi fakultami existují poměrně velké rozdíly; nejvíce nespokojeni jsou již tradičně mladí lékaři a učitelé (81,9%, resp. 67,1% nespokojených) a naopak nejspokojenější jsou informatici, ekonomové a absolventi FSS.

V aktuálním zaměstnání jsou naši mladí absolventi nejvíce spokojeni s tím, že mohou vykonávat zajímavou práci, pracovat v příjemném pracovním prostředí a také že se mohou realizovat. Naopak relativně nejméně spokojeni jsou s možností „udělat kariéru“ a se svými platy; zde je nespokojenost celkově nejvyšší, stejně jako v předchozích letech. Nejspokojenější se zaměstnáním jsou mladí právníci.

Byl použit model celkového uplatnění absolventů Masarykovy univerzity v praxi, do něhož bylo zahrnuto celkem 10 faktorů, jako jsou například: celková spokojenost se zaměstnáním, spokojenost s výškou platu, perspektivnost a prestiž zaměstnání a další. Takto konstruovaný výsledný žebříček uplatnění absolventů má následující podobu – nejlepšího uplatnění dosahují absolventi PrF, FI, LF a FSS. Pokud porovnáme žebříčky za poslední tři šetření, vidíme, že se v horní polovině tabulky umísťují prakticky identické fakulty.

Tabulka Žebříčky uplatnění absolventů podle 10 faktorů (vážené faktory)

2005/06	2003/04	2001/02
Poř. Fakulta	Poř. Fakulta	Poř. Fakulta
1. PrF	1. FSS	1. FSS
2. FI	2. LF	2. PrF
3. LF	3. PrF	3. LF
4. FSS	4. FI	4. PřírF
5. ESF	5. ESF	5. FI
6. PřírF	6. MF*	6. MF*
7. FF	7. FF	7. PedF
8. FSpS	8. PřírF	8. ESF
9. PedF	9. PedF	9. FF

*MF = mezifakultní studium, v aktuálním výzkumu tato kategorie nebyla použita

Pozornost byla věnována zájmu absolventů o práci v zahraničí. O takovou práci má zájem zhruba jedna třetina z absolventů (34,3%), podobně jako v předchozím výzkumu (31,2%). Rozložení motivace k práci v zahraničí je poměrně pestré a není možné jednoznačně tvrdit, že to jsou jen vyšší výdělky: vyšší výdělky a „jiné motivy“ (např. touha po poznání, dobrodružství, rozvíjení jazykových dovedností, získání zahraničních zkušeností apod.) jsou zhruba v rovnováze (34,5% = „peníze“ : 35,0% = „jiné motivy“).

Zájem o zahraniční práci častěji projevují absolventi FI, ESF a FF; největšími „peciválky“ © jsou v tomto smyslu mladí učitelé (stejně jako v předchozím šetření).

Pokud bychom s odstupem zhodnotili hlavní zjištění a vývojové trendy, mohli bychom je vnímat jako celkově příznivé. Situace je navíc pozitivně ovlivňována ekonomickým růstem v ČR a celkově nízkou nezaměstnaností na úrovni 5,5% (r. 2007).

Do dvou měsíců po ukončení studia získává práci devět z deseti absolventů a jen necelá čtvrtina označila proces hledání práce jako obtížný. Nezaměstnanost absolventů je menší než 1%. Podíl absolventů hodnotících hledání práce jako obtížné poklesla oproti minulému výzkumu o 8% a je historicky nejnižší a naopak historicky nejvyšší podíl absolventů hodnotí aktuální zaměstnání jako „perspektivní“ (70,8%). Jediný nepříznivý pokles je viditelný u podílu absolventů, kteří odpovídají, že pracují v oborech, pro které se na vysoké škole připravovali, zde je patrný pokles mezi posledním a aktuálním šetřením ze 70,3% na 57,7%.

Rostou také v průměru mzdy absolventů, aktuální mzdy dosáhly hodnoty 23 500 Kč, což představuje 111% průměrné hrubé mzdy v ČR (1. – 3. čtvrtletí 2007); také se zmenšuje podíl absolventů MU, kteří deklarují nespokojenost se svým platem.

Při hodnocení dílčích znalostí a dovedností došlo u všech položek – s výjimkou jedné (kreativita) – k mírnému zlepšení.

Vysoká je také spokojenost mladých lidí s tím, co jim naše univerzita během studia „dala do života“. I ta dosáhla historicky nejvyššího podílu (84,3% je spokojeno), vysoký a relativně neměnný je i podíl absolventů, kteří by – pokud by takovou možnost měli – ke studiu znovu zvolili tu stejnou fakultu (69,0%).

Srovnávací tabulka

5

Srovnávací tabulka hlavních hodnot za celou existenci „průzkumů uplatnění abs. MU v praxi“ (1993–2006)

(všechny údaje jsou v procentech, není-li uvedeno jinak)

Poř.č. Proměnná	Abs. 93–95	Abs. 96	Abs. 97–00	Abs. 01–02	Abs. 03–04	Abs. 05–06
1. Podíl aktuálně pracujících nebo podnikajících absolventů	76,3	75,5	74,4	73,8	82,3	87,8
2. Aktuálně je nezaměstnaných, kteří již pracovali	1,2 ¹	1,5	0,7	0,7	1,1	0,7
3. Aktuálně je nezaměstnaných, kteří ještě nepracovali	*	1,1	1,2	0,9	0,9	0,1
4. Jaký podíl absolventů získal práci do 6 měsíců?	94,0	94,9	92,9	95,2	93,1	94,2
5. Získat práci bylo „velmi“ + „poměrně obtížné“	33,3	37,0	32,5	26,4	31,7	23,8
6. Podíl zaměstnaných ve státní sféře nebo podnicích s významnou státní účastí	67,0	61,4	57,3	62,0	53,3	51,6
7. Pracuje v oborech, pro které se na VŠ připravovali („určitě ano“)	76,6	76,4	74,0	74,2	70,3	57,7
8. Pracuje v oborech, pro které se „určitě“ nepřipravovali	8,1	5,7	6,9	4,7	6,8	10,3
9. Pracuje na místě nevyžadujícím VŠ	10,2	6,3	7,7	8,5	9,6	11,1
10. Pracuje na místě, které „spíše“ + „určitě“ není takové, jaké si během VŠ představoval	23,3	28,8	24,1	21,1	21,5	21,6
11. Průměrný nástupní plat (Kč)	5 885	7 333	9 593	12 300	14 510	17 134
12. Průměrný aktuální plat (Kč)	8 570	9 371	15 060	16 479	19 459	23 468
13. Aktuální plat žen v % platu mužů	90,6	78,1	71,8	76,3	83,8	76,2
14. Aktuální plat hodnotí jako „velice nízký“ + „spíše nízký“	74,6	72,7	64,8	63,7	56,7	55,0
15. Podíl absolventů se souběžným pracovním poměrem (nebo OSVČ)	13,2	13,5	13,0	11,8	13,7	15,5
16. Aktuální zaměstnání je „velice“ + „spíše perspektivní“	53,5	55,2	65,5	66,8	68,5	70,8
17. Obavy ze ztráty pracovního místa (určitě ano + spíše ano)	9,5	15,2	9,0	9,0	10,0	7,4
18. Vyhledky čerstvých absolventů jsou „spíše špatné“ + „určitě špatné“	42,5	53,6	30,2	21,9	27,2	17,1
19. Žebříčky uplatnění absolventů (vážené, vícefaktorové hodnocení?)	PrF	PrF	FSS	FSS	FSS	PrF
<i>Fakulty jsou seřazeny sestupně, 1. místo = nejlepší uplatnění absolventů atd.</i>	FF	FI	PrF	PrF	LF	FI
	PřirF	ESF	FI	LF	PrF	LF
	PedF	FF	LF	PřirF	FI	FSS
	LF	LF	ESF	FI	ESF	ESF
	*	PedF	FF	PedF	FSpS	PřirF
	*	PřirF	PřirF	ESF	FF	FF
	*	*	PedF	FF	PřirF	FSpS
	*	*	*	*	PedF	PedF
20. Aktuálně nepracující hodnotí své šance na získání místa jako „spíše“ + „velmi nízké“	24,2	39,6	32,8	25,9	26,5	23,8
21. Studium bylo orientováno až příliš teoreticky	71,4	73,4	70,2	70,3	70,4	67,5
22. Studium by mohlo být o 1–2 semestry kratší	19,6	23,2	20,6	20,9	20,8	22,2
23. Studium nebylo „příliš“ + „vůbec náročné“	35,1* ³	16,1	14,8	13,9	13,7	11,8
24. Celková spokojenost s tím, co MU „dala do života“ (velmi spokojen + spíše spokojen)	70,7	75,2	79,6	78,6	80,4	84,3
25. Jak Vás škola vybavila do života ⁴						
kreativita	*	*	2,61	2,70	2,70	2,79
psychologie	*	2,93	2,85	2,88	2,90	2,80
práce s PC	*	3,65	3,32	2,99	2,82	2,76
praktické zkušenosti	*	3,16	3,17	3,27	3,29	3,24
řídící práce	*	3,37	3,32	3,37	3,36	3,34
cizí jazyky	*	3,64	3,46	3,45	3,35	3,19
schopnost orientovat se	*	*	*	*	1,92	1,86
schopnost týmové práce	*	*	*	*	2,54	2,51
koncepční a analytické schopnosti	*	*	*	*	*	2,27
26. Podíl absolventů, kteří by „po zkušenosti“ studovali stejnou fakultu	*	66,5	69,3	69,8	67,9	69,0
27. Vyhledky na společenský vzestup jsou „velmi dobré“ + „spíše dobré“	*	*	*	*	51,6	56,0

1 Částečně jiná metodika.

2 Blíže viz kap. 3.1.5.

3 Použita jiná škála měření!

4 Průměrné hodnoty na škále 1–5, 1 = výborný, 5 = nedostatečný

Příloha č. 1

Respondenti podle vystudovaných oborů

6

Obor	N	Obor	N
1 Analytická chemie	4	47 Muzeologická biologie	6
2 Anglický jazyk a literatura	32	48 Muzeologie	10
3 Anorganická chemie	1	49 Národní hospodářství	11
4 Antropologie	8	50 Německý jazyk a literatura	18
5 Aplikovaná informatika	49	51 Nizozemský jazyk a literatura	2
6 Archeologie	13	52 Obecná biologie	8
7 Archivnictví	9	53 Obecná jazykověda	11
8 Biofyzika	4	54 Organická chemie	4
9 Biochemie	7	55 Pedagogika	10
10 Český jazyk a literatura	42	56 Podnikové hospodářství	39
11 Dějiny umění	17	57 Politologie	12
12 Ekonomie	30	58 Polský jazyk a literatura	1
13 Ekotoxikologie	9	59 Pomocné vědy historické	7
14 Etnologie	13	60 Portugalský jazyk a literatura	3
15 European Politics (angl.)	6	61 Právo	322
16 Filozofie	13	62 Psychologie	44
17 Finanční podnikání	34	63 Regionální geografie a regionální rozvoj	5
18 Francouzský jazyk a literatura	13	64 Regionální rozvoj a správa	25
19 Fyzická geografie	5	65 Religionistika	14
20 Fyzika	6	66 Ruský jazyk a literatura	10
21 Fyzika plazmatu	1	67 Slovinský jazyk a literatura	1
22 Geografická kartografie a geoinformatika	6	68 Sociální geografie	4
23 Geografie a kartografie	3	69 Sociální politika a sociální práce	13
24 Geologie	10	70 Sociologie	13
25 Geologie, hydrogeologie a geochemie	7	71 Speciální pedagogika	22
26 Historie	35	72 Stomatologie	18
27 Hospodářská politika	35	73 Stomatologie (angl.)	18
28 Hudební věda	3	74 Systematická biologie a ekologie	10
29 Humanitní environmentalistika	10	75 Španělský jazyk a literatura	4
30 Chemie životního prostředí	8	76 Teoretická fyzika a astrofyzika	2
31 Informační studia a knihovnictví	11	77 Teorie a dějiny divadla	19
32 Informatika	53	78 Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury	5
33 Italský jazyk a literatura	3	79 Učitelství anglického jazyka a literatury pro střední školy	12
34 Klasická archeologie	7	80 Učitelství anglického jazyka a literatury pro základní školy	12
35 Latinský jazyk a literatura	1	81 Učitelství biologie a geologie pro střední školy	7
36 Léčebná rehabilitace a fyzioterapie	16	82 Učitelství biologie pro střední školy	4
37 Makromolekulární chemie	3	83 Učitelství biologie pro základní školy	13
38 Matematická analýza	3	84 Učitelství českého jazyka a literatury pro střední školy	10
39 Matematická biologie	2	85 Učitelství českého jazyka a literatury pro základní školy	7
40 Matematické modelování a numerické metody	5	86 Učitelství dějepisu pro základní školy	8
41 Matematika	7	87 Učitelství deskriptivní geometrie pro střední školy	1
42 Matematika-ekonomie	4	88 Učitelství francouzského jazyka a literatury pro střední školy	4
43 Materiálová chemie	2	89 Učitelství francouzského jazyka a literatury pro základní školy	8
44 Mediální studia a žurnalistika	13		
45 Mezinárodní vztahy a evropská studia	16		
46 Molekulární biologie a genetika	8		

Obor	N
90 Učitelství fyziky pro střední školy	4
91 Učitelství fyziky pro základní školy	6
92 Učitelství geografie a kartografie pro střední školy	6
93 Učitelství historie pro střední školy	
94 Učitelství hry na klavír pro střední školy	1
95 Učitelství hudební výchovy pro střední školy	8
96 Učitelství chemie pro střední školy	4
97 Učitelství chemie pro základní školy	5
98 Učitelství matematiky pro střední školy	17
99 Učitelství matematiky pro základní školy	7
100 Učitelství německého jazyka a literatury pro střední školy	1
101 Učitelství německého jazyka a literatury pro základní školy	8
102 Učitelství občanské výchovy pro základní školy	6
103 Učitelství pro 1. stupeň základní školy	21
104 Učitelství ruského jazyka a literatury pro střední školy	3
105 Učitelství sólového zpěvu pro střední školy	1
106 Učitelství speciální pedagogiky pro střední školy	5

Obor	N
107 Učitelství speciální pedagogiky pro základní školy	4
108 Učitelství technické výchovy pro základní školy	3
109 Učitelství tělesné výchovy pro střední školy	9
110 Učitelství tělesné výchovy pro základní školy	6
111 Učitelství vizuální tvorby pro střední školy	2
112 Učitelství výpočetní techniky pro střední školy	2
113 Učitelství výtvarné výchovy pro střední školy	4
114 Učitelství výtvarné výchovy pro základní školy	3
115 Učitelství základů společenských věd pro střední školy	11
116 Učitelství zeměpisu pro základní školy	6
117 Ukrajinský jazyk a literatura	1
118 Vědecké informace a knihovnictví	8
119 Veřejná ekonomika	42
120 Veřejná správa (L'Administration publique)	31
121 Všeobecné lékařství	58
122 Všeobecné lékařství (angl.)	13
123 Zdravotní vědy	22

Závěrečná zpráva rozvojového projektu 2007
„Rozvoj systému sledování kvality na Masarykově univerzitě“
**Uplatnění absolventů Masarykovy univerzity
2005–2006 v praxi**

Tomáš Sirovátka, Jaroslav Nekuda

Vydala Masarykova univerzita v roce 2008
Editor: Šárka Karmazínová
Graf. návrh a DTP: EXACTDESIGN
Tisk: Tribun EU, s. r. o., Gorkého 41, 602 00 Brno
1. vydání, 2008
Náklad 300 výtisků

